

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΖ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14-115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308 | 1/15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1990 | ΑΡΙΘ. 13

ΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ*

(Παραλειπόμενα στις παπικές επίσημάνσεις)

Ἐξ ἀφορμῆς βαρυσημάντων ὁμιλιῶν, τις ὁποῖες ὁ Πάπας Ἰωάννης ὁ Β' ἔκαμε κατὰ τὸ ταξίδι του στὴν Τσεχοσλοβακία, ὑπενθυμίσαμε σὲ προηγούμενα ἄρθρα μας μερικὰ ἱστορικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ὁ Προκαθήμενος τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας παρέλειψε νὰ μνημονεύσῃ στὶς ὁμιλίες του αὐτές. Ἔτσι ἀναφέραμε ἀφ' ἑνὸς τὴν ἐπίδρασι τοῦ ἀνατολικοῦ μοναστικοῦ πνεύματος ἐπὶ τοῦ ὁσίου Βενεδίκτου, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὴν παπικὴ διακήρυξι, συνετέλεσε στὴν διαμόρφωσι τῆς «Λατινικῆς Εὐρώπης», καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι οἱ ἅγιοι Κύριλλος καὶ Μεθόδιος δὲν μετέδωσαν μόνον τὸ βυζαντινὸ ἰδεῶδες γιὰ τὴν λειτουργικὴ γλῶσσα, ἀλλὰ ὀλόκληρη τὴν μορφολογία καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, πατερικῆς παραδόσεως καὶ βυζαντινῆς λατρείας. Στὸ παρὸν ἄρθρον θὰ περατώσωμε τὴν δειγματοληπτικὴν παράθεσι παραλειπομένων στὶς — κατὰ τὰ ἄλλα — ἀξιόλογες παπικὲς ὁμιλίες. Ἐκ τῶν παραλειπομένων τούτων γίνεται φανερόν, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ ὑπὸ τοῦ Πάπα μνημονευομένη «Λατινικὴ Εὐρώπη» ἔχει πολλὰ ἑλληνοβυζαντινὰ καὶ ἑλληνορθόδοξα θεμέλια, τὰ ὁποῖα σὲ μεγάλη ἔκτασι εἶναι ἀρχαιότερα τοῦ ἔργου τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου.

Ἡ γενετικὴ ἱστορικὴ μέθοδος ὀδηγεῖ στὸ συμπέρασμα, ὅτι πολλὰς πτυχὰς τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ἐκφάνσεις συμπλέγματος κινήτρων ἢ γεγονότων καὶ γεν-

νήματα προϋπαρχόντων ἱστορικῶν παραγόντων καὶ πολιτιστικῶν παρορμήσεων, πού ἀμέσως ἢ ἑμμέσως ἔχουν τὶς ρίζες τους στὴν ὀρθόδοξον ἑλληνοβυζαντινὴν παράδοσι. Ἡ ὀρθόδοξη πνευματικότης τῆς ἐνωμένης καὶ ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας κατώρθωσε σιγὰ - σιγὰ νὰ δημιουργήσῃ στὰ οὐσιώδη θεολογικά, κοσμοθεωρητικὰ καὶ βιοθεωρητικὰ ζητήματα ἐνιαῖον χριστιανικὸν προσανατολισμό. Τοῦτο ἐπετεύχθη μὲ τὸν ἐκτοπισμὸ τῆς πανσπερμίας τῶν μύθων καὶ τῶν δεισιδαιμονιῶν τῶν προ-ἰνδογερμανικῶν, τῶν μὴ-ἰνδογερμανικῶν καὶ τῶν ἰνδογερμανικῶν φυλῶν, πού κυριολεκτικῶς ἀναβαπτίσθησαν καὶ ἀναμορφώθησαν στὴν χριστιανικὴν κολυμβήθρα⁸⁰.

Τὸ ὀρθόδοξον Βυζάντιον ἐπὶ αἰῶνες στάθηκε ὁ προμαχὼν καὶ ὁ κυματοθραύστης τῆς Εὐρώπης, πάνω στὸν ὁποῖον διαλύονταν τὰ ἀλλεπάλληλα κύματα τῶν βαρβαρικῶν σιφῶν (Γότθων, Οὐνων, Βανδάλων, Περσῶν, Ἀβάρων, Ἀράβων, Πετσενέγων, Σελτζούκων κ.λπ.). Σὲ μία ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποία πολλὰς περιοχὰς τῆς Εὐρώπης ἦταν βυθισμένες στὸ σκοτάδι τῆς ἀμαθείας ἢ καὶ τῆς βαρβαρότητος, τὸ Βυζάντιον ἦταν τὸ προπύργιον τοῦ πολιτισμοῦ⁸¹. Ὡς λέγει ὁ Rambaud,

80. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ὁρθοδοξία καὶ Εὐρώπη (Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδ. «Ἐφημέριος»), Ἀθήνα, 1983, σ. 8.

81. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἱστορία τοῦ Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ, Ἀθήνα, 1950, σ. 176 ἐξ. Περισσότερα σχετικῶς βλ. στὰ ἐξῆς: Ἐσσελιγγ, Βυζάντιον καὶ Βυζαντινὸς Πολιτισμὸς, μτφρ. Σ. Κ. Σακελλαροπούλου, ἐκδ. τρίτη. Charles Diehl, Byzance, Paris 1930. Steven Runciman, Byzantine Civilisation, London 1932.

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 403 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12 τεύχους.

ή Κωνσταντινούπολις «εμπόδισε τις σκυθικές φυλές να κυριεύσουν τή μισή Εὐρώπη, εμπόδισε επίσης να γίνη ἡ Εὐρώπη μία ἀπέραντη Σκυθία ἀπ' τὴν ἀμάθεια»⁸². Τὸ Βυζάντιο ἔδωσε τὸν καιρὸ στοὺς λαοὺς τῆς Δύσεως νὰ συγκροτηθοῦν σὲ κράτη καὶ νὰ δημιουργήσουν τὸν εὐρωπαϊκὸ πολιτισμὸ.

Κατὰ τὴν χαρακτηριστικὴ ὁμολογία τοῦ ἀγγλοῦ ἱστορικοῦ Edward Gibbon, «καθὼς ὁ μουσουλμάνος, ὅταν προσεύχεται, γυρίζει τὸ κεφάλι πρὸς τὴν Μέκκα, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο καὶ ὁ ἱστορικὸς πρέπει νὰ ἔχη τὸ βλέμμα στραμμένο πάντοτε πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολι»⁸³. «Ἡ Κωνσταντινούπολις ἐπὶ αἰῶνες ἦταν ὁ μέγας («χωνευτήριος λέβης»), στὸν ὁποῖο ἀκόμη καὶ οἱ βάρβαροι μὲ τὸ χριστιανικὸ βάπτισμα καὶ μὲ τὴν πρόσληψι ἑλληνικῆς μορφώσεως μεταμορφώνονταν σὲ ὀργανικά μέλη τοῦ πολιτισμένου Ἑλληνικοῦ Βυζαντίου»⁸⁴.

Σήμερα γίνεται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον γενικῶς δεκτόν, ὅτι τὰ θεμέλια τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ἀφ' ἑνὸς ἡ ἑλληνορωμαϊκὴ πνευματικὴ κληρονομία, ἡ ὁποία προβάλλει ἰδίως τὸ ἑλληνικὸν κλασσικὸν πνεῦμα, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἑλληνοχριστιανικὴ πατερικὴ παράδοσις, ἡ ὁποία ἀπέναντι στὴν προπαιδευτικὴ ἀρχαία ἑλληνικὴ σοφία ἐτήρησε στάσι ὄχι ἐχθρικὴ οὔτε δουλική, ἀλλὰ φιλικὴ καὶ πάντοτε κριτικὴ. Τοῦτο συνετέλεσε στὸ νὰ καλλιεργοῦνται οἱ κλασσικὲς σπουδὲς στὸ Βυζάντιο καὶ στὸ νὰ διαδοθοῦν ἐξ αὐτοῦ στὴ Δύσι. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶναι πολὺ γνωστὲς οἱ ἐπιδράσεις τῆς ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας ἢ τῶν ἔργων Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἐπάνω στὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Σχολαστικὴ Θεολογία καὶ Φιλοσοφία. Ἐξ ἄλλου ὁ ἑλληνορθόδοξος ἀνθρωπιστικὸς προσανατολισμὸς τοῦ Βυζαντίου συνετέλεσε στὸ νὰ παραμερισθοῦν πολλὰ στοιχεῖα τοῦ ἀρχαίου ἑλληνορωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ, πού εἶναι ἀπαραδέκτα στὴ χριστιανικὴ συνείδησι καὶ στὰ σημερινὰ ἀνθρωπιστικὰ καὶ πολιτιστικὰ κρι-

τήρια (λ.χ. δουλεία, βρεφοκτονία, ταπεινώσεις γυναικας, ἔλλειψις κοινωνικῆς προνοίας)⁸⁵.

Πρέπει νὰ ὑπομνησθῇ γιὰ μίαν ἀκόμη φορά, ὅτι τὸ ρωμαϊκὸ δίκαιο ἐκχριστιανίσθηκε⁸⁶ καὶ ἐξανθρωπίσθηκε μὲ τὰ λεγόμενα βυζαντινὰ «παρεμβλήματα», δηλαδὴ μὲ τὶς προσθῆκες καὶ τροποποιήσεις, πού «παρενεβάλλοντο» στὰ κείμενα τῶν ρωμαίων νομικῶν. Ἀναρίθμητα τέτοια βυζαντινοχριστιανικὰ «παρεμβλήματα» ὑπάρχουν λ.χ. στὸ οἰκογενειακὸ, ἐμπράγατο καὶ ποινικὸ δίκαιο⁸⁷. Μὲ τὴν ἐπίδρασι τοῦ ὀρθοδόξου ἑλληνοβυζαντινοῦ ἀνθρωπιστικοῦ πνεύματος παρεμερίσθησαν τὰ στίγματα τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἐπεκράτησαν τὰ συνθήματα τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος, τῆς ἀδελφοσύνης καὶ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ ἀνεπτύχθησαν πρωτοπορειακῶς τὰ ἔργα τῆς ὀργανωμένης κοινωνικῆς προνοίας καὶ τὸ «κοινωνικὸν κράτος»⁸⁸.

Χαρακτηριστικὲς ἔπειτα εἶναι πολλὲς ἐπιδράσεις, τὶς ὁποῖες δέχθηκε ἡ Λατινικὴ Δύσις ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἀνατολὴ ὄχι μόνον στὸν τομέα τοῦ Μοναχισμοῦ, ὅπως ἤδη ἔχομε ἐπισημάνει μὲ ὅσα εἶπαμε γιὰ τὸν ὄσιο Βενέδικτο, ἀλλὰ καὶ πάνω στὴν ὅλη ἐκκλησιαστικὴ λατρευτικὴ καὶ πνευματικὴ ζωὴ. Ἔστωσαν ὡς παραδείγματα τὰ ἐξῆς: Οἱ περιγραφὲς τοῦ σὲ λατινικὴ γλῶσσα γραμμένου «Ὀδοιπορικὸν στοὺς Ἁγίους Τόπους» (Peregrinatio ad loca sancta) (τέλος δ' αἰῶνος), πού ἐγράφη ἀπὸ τὴν ἐκ Νοτίου Γαλλίας ἢ Ἰσπανίας προερχομένη Αἰθερία⁸⁹,

85. Περισσότερα σχετικῶς βλ. στὰ ἐξῆς: Παν. Μπρατσιώτου, Οὐμανισμὸς καὶ Χριστιανισμὸς, 1955. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Χριστιανισμὸς καὶ Ἀνθρωπισμὸς, Ἀθήναι, 1951. Τοῦ ἰδίου, Μαθήματα Κατηχητικῆς ἢ Χριστιανικῆς Παιδαγωγικῆς, Ἀθήναι, 1978, σ. 347-355.

86. K. Hohenlohe, Der Einfluss des Christentums auf das Corpus Iuris Civilis, Wien 1937.

87. Π. Ι. Ζ (έπου), Ἡ ἐπίδρασις τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τοῦ Ρωμαϊκοῦ καὶ Βυζαντινοῦ Δικαίου, περ. «Ἀκτίνες», ἔτος 1966, σ. 273-274. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ὀρθοδοξία καὶ Εὐρώπη, σ. 17-20.

88. Περισσότερα σχετικῶς βλ. στὰ ἐξῆς: Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἱστορία τοῦ Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ, σ. 208-235. Τοῦ ἰδίου, Ἱστορία καὶ Θεωρία τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κοινωνικῆς Διακονίας, Ἀθήναι, 1985, σ. 45 ἐξ. Φαίδωνος Κουκουλέ, Βυζαντινῶν Βίος καὶ Πολιτισμὸς, τόμ. Β', Ι, Ἀθήναι, 1948, σ. 65-178.

89. Ἴδὲ περισσοτέρως σχετικῶς στὴ μελέτη: Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Τὸ Ὀδοιπορικὸν τῆς Αἰθερίας ἐξ ἐπόψεως λειτουργικῆς, Ἀνάπτυον ἐκ τῆς «Θεολογίας», Ἀθήναι, 1990.

82. Alf. Rambaud, L' empire grec au dixième siècle, Paris 1870. Ἰδ. Ἀδαμαντίου, Βυζάντιο: Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαίδεια, τόμ. 7, σ. 841.

83. Ἰδ. Ἀδαμαντίου, ἔνθ' ἄνωτ.

84. Ἰδ. ἔνωτ., σ. 840. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ὀρθοδοξία καὶ Εὐρώπη, σ. 8-9.

συνετέλεσαν ὥστε πολλά ἀνατολικά λατρευτικά ἔθιμα νὰ γίνουν γνωστά καὶ διαδοθοῦν στὴ Δύσι. Ἐπειτα, ἐνῶ ἀρχικῶς στὴν Δυτικὴ Εὐρώπη ἀκόμη καὶ τοπικὲς σύνοδοι, ὅπως ἡ σύνοδος τῆς Ὁράγγης (Concilium Arausicanum) τὸ ἔτος 441, ἡ σύνοδος τῆς Εραον Βουργουνδίας (Concilium Epaonense) τὸ 517 καὶ ἡ 2α σύνοδος τῆς Ὁρλεάνης (Concilium Aurelianense II) τὸ 533, ἀπαγορεύουν τὴν χειροτονία τῶν διακονιστῶν, ἡ ὁποία ἦταν διαδεδομένη στὴν Ἑλληνικὴ Ἀνατολή, μετὰ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου τὸ παράδειγμα τῶν Ἑλλήνων τῆς Κάτω Ἰταλίας καὶ τῆς Σικελίας συνετέλεσεν, ὥστε νὰ εἰσαχθῆ στὴν Δύσι ἡ χειροτονία τῶν διακονιστῶν, ἡ ὁποία μάλιστα συνιστᾶτο καὶ ὑπὸ παπῶν (λ.χ. τὸν 1αῖ αἰῶνα ὑπὸ τῶν Βενεδίκτου τοῦ 8ου, Ἰωάννου τοῦ 20οῦ καὶ Λέοντος τοῦ 9ου), καὶ νὰ διαμορφωθῆ εἰδικὴ τυπικὴ διάταξις περὶ τῆς χειροτονίας αὐτῆς (Ordo ad diaconam faciendam), πού περιελήφθη στὴν μεσαιωνικὴ συλλογὴ Ordo Romanus καὶ σὲ διάφορα λειτουργικὰ βιβλία τοῦ 1αῖ αἰῶνος⁹⁰. Ἀξίον ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ πνευματικὴ ζωὴ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν στὴ Δύσι, πού χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν «μαριολογικὴ» εὐσέβεια, διαμορφώθηκε σημαντικῶς ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι μεγάλων ἑορτῶν πρὸς τιμὴν τῆς Θεομήτορος (Γενεσίου, Εὐαγγελισμοῦ, Κοιμήσεως), οἱ ὁποῖες, ὅπως καὶ ἡ ἑορτὴ τῆς Ὑπαπαντῆς, εἰσήχθησαν, μετὰ τοὺς χρόνους Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου, στὴν Δύσι, ὑπὸ τὴν ὄψιν τοῦ παραδείγματος τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς, οἱ ὁποῖες τίς εἶχαν καθιερώσει μετὰ τὸ 4ου καὶ 6ου αἰῶνος μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα τῶν μεγάλων Χριστολογικῶν ἀγώνων⁹¹.

Ἀξιόλογη εἶναι καὶ ἡ μαρτυρία τῆς

90. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἡ «χειροτονία» ἡ «χειροθεσία» τῶν διακονιστῶν, ἐν Ἀθήναις 1954, σ. 37-38 καὶ 59-60. Τοῦ ἰδίου, Ἑλληνοϊταλικὲς σχέσεις καὶ ἐπαφαί ἐπὶ λειτουργικῶν ζητημάτων περὶ τὸν 8ῶ αἰῶνα. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ τόμου La Chiesa Greca in Italia dall' VIII al XVI secolo, Padova 1973, σ. 9-10 (265-266).

91. A. Baumstark, Liturgie comparée, Chevetogne 1953, σ. 207-211. H.-J. Schulz, Marienfest, ἐν Lexikon für Theologie und Kirche, τόμ. 7, Freiburg 1962, σ. 65-69. J. A. Jungmann, Liturgie der christlichen Frühzeit bis auf Gregor den Grossen, Freiburg (Ἑλβετία) 1967, σ. 183. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Μαθήματα Λειτουργικῆς (τεῦχος Α'), ἐν Ἀθήναις 1975, σ. 332.

Ἱστορίας τῆς Τέχνης, πού πιστοποιεῖ ὅτι στὴ διαμόρφωσι τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ τεραστία ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ τῆς Βυζαντινῆς Τέχνης, ἡ ὁποία κατὰ τὸν Γάλλο καθηγητὴ καὶ ἀκαδημαϊκὸ Charles Diehl «ἐλαμψε μετὰ ἀσύγκριτη λάμψι καὶ ἀκτινοβόλησε στὸν κόσμον ὁλόκληρον» καὶ ἔτσι κατέστη «ἡ μεγάλη μυσταγωγὸς ὁλοκλήρου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου»⁹². Ὁ Ἑλληνοθεόδωρος ἀπὸ τὴν Ταρσό, πού ἔγινε τὸν 7ο αἰῶνα ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Canterbury, ἦταν αὐτὸς πού εἰσήγαγε στὴν Ἀγγλία τὴν βυζαντινὴ τέχνη, ὅπως τονίζει ὁ Carl Nordenfalk καὶ ἐπαναλαμβάνει ὁ Παναγιώτης Κανελλόπουλος⁹³. Τὸ Βυζάντιο θέτει στὴ διάθεσι τῆς Εὐρώπης λαμπροὺς καλλιτέχνες, ἀρχιτέκτονες, ζωγράφους, λεπτοουργοὺς κάθε εἶδους. Ἀπὸ τὸν 10ο ἕως τὸν 12ο αἰῶνα στὰ διάφορα εὐρωπαϊκὰ καὶ ἰδίως ἰταλικὰ κέντρα δημιουργήθηκαν ἀληθινὲς μικρὲς ἀποικίαι Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, πού προπαρασκεύασαν τὴν καλλιτεχνικὴ Ἀναγέννησι τῆς Δύσεως⁹⁴. Ἡ ἰταλικὴ ζωγραφικὴ, κατὰ τὴ διαπίστωσι τοῦ Lianello Venturi, ἦταν «μία ἐπαρχία» τῆς βυζαντινῆς τέχνης⁹⁵. Στὴν Ἰσπανία οἱ καλλιτέχνες ἐξακολουθοῦν ἕως τὸν 13ον αἰῶνα νὰ χρησιμοποιοῦν βυζαντινὰ πρότυπα. Τὸ ἴδιο συμβαίνει στὴν Γαλλία, στὴν Ἀγγλία καὶ στὴν Γερμανία⁹⁶. Ἀκόμη καὶ ἡ ζωγραφικὴ τοῦ γαλιου, πού κοσμεῖ τὰ παράθυρα εὐρωπαϊκῶν ναῶν, ἀνάγεται στὸ Βυζάντιο⁹⁷. Γενικῶς εἶναι γνωστὸν, ὅτι χωρὶς τὴν ἐπίδρασι τοῦ Ἑλληνικοῦ Βυζαντίου θὰ ἦταν ἀδύνατη ἡ «Ἀναγέννησις» στὴν Δύσι. Ἐπίσης εἶναι γνωστὲς οἱ ἐπιδράσεις τῆς Ὁρθοδ. Βυζαντινῆς Τέχνης στὰ Βαλκάνια καὶ στὴ Ρωσία. Ἄς

92. Charles Diehl, Manuel d' art byzantine, Paris 1925, τόμ. Α', σ. 23 καὶ τόμ. Β', σ. 903-906.

93. Παναγιώτη Κανελλοπούλου, Ἡ συμβολὴ τοῦ Βυζαντίου στὴ διαμόρφωσι τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πνεύματος, περ. «Βωμοί», ἀρ. τεύχους 61, Μάιος - Ἰούνιος 1981, σ. 1-2.

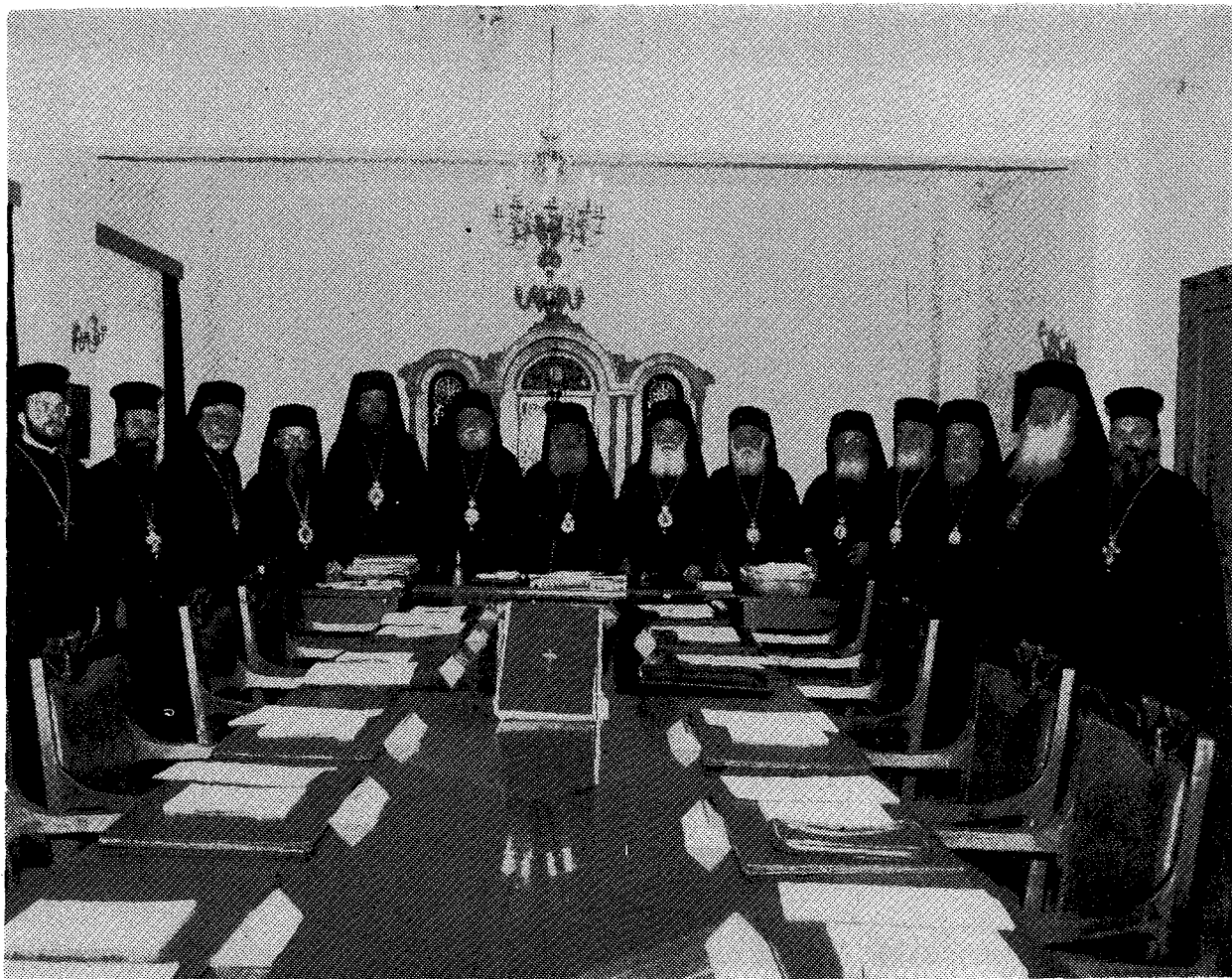
94. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ὁρθοδοξία καὶ Εὐρώπη, σ. 54.

95. Αὐτόθι, σ. 56.

96. Παναγιώτη Κανελλοπούλου, ἐνθ' ἄνωτ.

97. Ἡ τεχνοτροπία τῶν «βιτρώ» τῶν παραθύρων, ὅπως ἀπέδειξαν πρόσφατες ἀρχαιολογικὲς ἐρευνες στοὺς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας καὶ ὅπως ἐτόνισεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φιλίππων κ. Προκόπιος, ἀνάγεται στὴν παλαιοχριστιανικὴ καὶ βυζαντινὴ παράδοσι: Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἐντυπώσεις ἐκ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς, Ἀθήναι, 1986, σ. 173-174.

Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ 134ης ΠΕΡΙΟΔΟΥ (1.9.1990 — 31.8.1991)

Τὰ μέλη τῆς ὑπὸ τὴν νέαν σύνθεσιν Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Εἰς τὸ μέσον ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφείμ καὶ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνός, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανος, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητος, Σέρου, Τήνου κ.λπ. κ. Δωρόθεος, Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Σωτήριος, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθιμος, Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἀμβρόσιος, Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτος, Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητος, Γρεβενῶν κ. Σέργιος ὁ Ἀρχιεραμματοῦς ἀρχιμ. κ. Ἰάκωβος Παπαθανασίου - Γκίνης καὶ οἱ Γραμματεῖς ἀρχιμ. κ. Ἰγνάτιος Ἀπάπας καὶ ἀρχιμ. κ. Δαμασκηνός Κερπαθάκης (*Ἀπουσίαζαν οἱ Σεβ. Μαντινείας καὶ Σάμου καὶ Ἰκαρίας).

θυμηθοῦμε λ.χ. τοὺς ζωγράφους Θεοφάνη τὸν Ἑλληνα καὶ Ἀντρέι Ρουμπλιώφ⁹⁸.

Ἐκ τῶν ἱστορικῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα δειγματοληπτικῶς παρεθέσαμεν ἀνωτέρω, ἐξάγεται ἀβιάστως τὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ παπικὲς διακηρύξεις, ποὺ ἔγιναν στὴν Τσεχοσλοβακία, περὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Βυζαντίου στὴ διαμόρφωσι τῆς Εὐρώπης, θὰ ἔπρεπε νὰ μὴ ἀναφέρονται μόνον

στὴν γλωσσικὴ πτυχὴ τοῦ ἔργου τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, ἀλλὰ σὲ ὅλο τὸ βάθος καὶ εὖρος τῶν ἑλληνορθοδόξων στόχων τῶν δύο Θεσσαλονικέων ἱεραποστόλων καὶ ἐπὶ πλέον στὴν ὅλη συμβολὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Ὀρθοδόξου Βυζαντίου στὴν διαμόρφωσι καὶ αὐτῆς τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἡ ὁποία δὲν εἶναι μόνον λατινικὴ, ἀλλὰ σὲ πολλὰ οὐσιώδη σημεῖα ἐξελληνισμένη.

(Τέλος)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

98. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἐντυπώσεις ἐκ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, ἐν Ἀθήναις 1965, σ. 29-39, 82 ἐξ. Τοῦ Ἰδίου, Ἡ χλιετηρὶς τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τῶν Ρώσων, Ἀθῆναι, 1988, σ. 33.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὴν α' συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 134ης Συνοδικῆς Περιόδου (1.9.90 ἕως 31.8.91) συνεκρότησε τὰ Συνοδικὰ Δικαστήρια, διώρισε τοὺς Σεβ. Συνέδρους ὡς Μέλη τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, συνεκρότησε τὰ Ὑπηρεσιακὰ καὶ τὰ Συμβούλια τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν κ.λπ., ὡς κάτωθι:

A. ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικῶν Δικαστηρίων:

α) Πρόεδρος ὁ Σεβ. Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνός.

β) Τακτικὰ Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται: Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητος, Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Σωτήριος, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος, Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Παντελεήμων.

B. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικῶν Δικαστηρίων:

α) Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ.

β) Τακτικὰ Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται: Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανος, Σύρου, Τήνου κ.λπ. κ. Δωρόθεος, Μαντινείας καὶ Κυουριάς κ. Θεόκλητος, Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἀμβρόσιος, Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτος.

γ) Ἀναπληρωματικὸν μέλος δι' ἀμφότερα τὰ Δικαστήρια ὀρίζεται κατὰ νόμον ὁ Σεβ. Γρεβενῶν κ. Σέργιος.

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ

Συνοδικὰ Μέλη εἰς τὰς διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 590) 77 συσταθείσας Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς ὀρίζονται οἱ ἑξῆς Σεβ. Συνοδικοί Ἀρχιερεῖς:

1. Ἀρχιεραρχιατικαί: Ὁ Σεβ. Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνός.

2. Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης καὶ Μουσικῆς: Ὁ Σεβ. Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανος.

3. Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικῶν Ἔργων: Ὁ Σεβ. Γρεβενῶν κ. Σέργιος.

4. Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων: Ὁ Σεβ. Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητος.

5. Μοναχικοῦ Βίου: Ὁ Σεβ. Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Παντελεήμων.

6. Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς καὶ Νεότητος: Ὁ Σεβ. Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτος.

7. Δοκίμων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων: Ὁ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος.

8. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἐπιμορφώσεως τοῦ Κλήρου: Ὁ Σεβ. Σύρου κ. Δωρόθεος.

9. Τύπου, Δημοσιῶν Σχέσεων καὶ Διαφωτίσεως: Ὁ Σεβ. Μαντινείας καὶ Κυουριάς κ. Θεόκλητος.

10. Ἐπὶ τῶν Αἵρέσεων: Ὁ Σεβ. Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητος.

11. Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Εὐποιίας: Ὁ Σεβ. Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Σωτήριος.

12. Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν: Ὁ Σεβ. Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἀμβρόσιος.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ὙΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

A. Ἀνώτερον Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκκλησίας (Α.Υ.Σ.Ε.).

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνός, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στεφάνου.

B. Τριμελὲς Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον (διὰ θέματα ὑπαλλήλων Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν).

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Σωτήριος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητου.

Γ. Τριμελὲς Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον (διὰ θέματα ὑπαλλήλων Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ Ἱ. Μητροπόλεων).

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἀμβρόσιου.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

1. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

α) Τακτικὰ Μέλη: 1) Ὁ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος. 2) Ὁ Σεβ. Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἀμβρόσιος.

β) Ἀναπληρωματικὰ Μέλη: 1) Ὁ Σεβ. Παραμυθίας κ. Τίτος. 2) Ὁ Σεβ. Γρεβενῶν κ. Σέργιος.

2) Τ.Α.Κ.Ε.

Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ. Ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ ὁ Σεβ. Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνός.

Τακτικὸν Μέλος ὁ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος, με ἀναπληρωτὴν τὸν Σεβ. Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Παντελεήμων.

ὙΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ «ΔΙΠΤΥΧΩΝ»

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Σύρου, Τήνου κ.λπ. κ. Δωρόθεος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμου.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπή: 1) Ὁ Σεβ. Παραμυθίας κ. Τίτος. 2) Ὁ Σεβ. Γρεβενῶν κ. Σέργιος.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΡΟΣ ΤΟ Ζ' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ*

Ἐλλογιμώτατοι Κύριοι Καθηγηταί, Κυρίαί και Κύριοι, Διδάσκαλοι και Διδασκάλισσαι τῆς Ἱερᾶς Ἐπιστήμης και ἐντιμώτατοι λοιποὶ Σύεδροι τοῦ ἀρχομένου σήμερον Ζ' Πανελληνίου Θεολογικοῦ Συνεδρίου,

Ἀγαπητοί μου,

Μεῖ ἰδιαιτέραν συγκίνησιν και χαράν, ὡς Προκαθήμενος τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προεδρεύω και τοῦ παρόντος Ζ' Πανελληνίου Θεολογικοῦ Συνεδρίου.

Κύριοι Σύεδροι, σεῖς ὡς πνευματικοὶ σκαπανεῖς και μελετηταί τῆς Ὁρθοδόξου Διδασκαλίας, τὴν ὁποίαν περιεθρίγκωσαν οἱ Μεγάλοι τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας Πατέρες και αἱ Ἁγίαί Ἐπτὰ Οἰκουμενικάί Σύνοδοι, διὰ σοφῶν πατερικῶν συγγραμμάτων και ἀποφάνσεων Συνοδικῶν, ἐπιφωτῖσει τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἐπωμίζεσθε και σήμερον φόρτον βαρύτατον και ἱερόν, τῆς διερευνησεως θέματος πολυσημάντου και λίαν ἐπικαίρου: «**Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΣΤΗΝ ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ**».

Βεβαίως μόλις εἶναι ἀνάγκη νὰ τονίσωμεν τὸ ἐπίκαιρον και τὴν σπουδαιότητα, ἀλλὰ και τὴν σημασίαν τῆς ἐνδεδειγμένης προετοιμασίας ἡμῶν τῶν Ὁρθοδόξων και τῆς διασφαλίσεως ἐπαρκῶν πνευματικῶν ὄπλων και ἐπιχειρημάτων, διὰ τῶν ὁποίων ἐγκαίρως ἐξοπλισμένοι πρέπει νὰ προσέλθωμεν εἰς τὴν ἀναμενομένην κρίσιμον μάχην, δεδομένου, ὅτι ὡς ὀρθῶς σημειοῦται, «... εἶναι σήμερον πανθομολογούμενον, ὅτι, οἱ πνευματικὲς ἀξίες ποὺ συγκροτοῦσαν και συγκρατοῦσαν τὴν ἀνθρώπινες κοινωνίες ἔχουν ἐπικινδύνως περιθωριοποιηθῆ και οὐσιαστικῶς ἀχρηστευθῆ». Και σὲ μιὰ τοιαύτην «... ἀκρῶς συγκεχυμένη και πνευματικῶς χαώδη ἐποχὴ καλεῖται ἡ Ἐνωμένη Εὐρώπη νὰ ἀνταποκριθῆ...».

Δηλαδή, μεῖ ἄλλους λόγους, ἢ μέλλουσα Ἐνωμένη Εὐρώπη, καλεῖται νὰ ἐπιτύχη ἐκεῖ ὅπου

ἀπέτυχον ἄλλοι διεθνεῖς ὀργανισμοὶ και προσπάθειαι.

Ἀλλὰ, διὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ ὀραματιζομένου οἰκοδομήματος τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὐχὶ ἀπαξ ἐπεχειρήθη εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς γῆς κατὰ καιροὺς, ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς, ὀφείλομεν ἐγκαίρως νὰ μερμνήσωμεν διὰ τὴν ὀρθὴν ὑποδομὴν τοῦ ἐπιλεγέντος πρὸς τοῦτο Χώρου. Διότι, τότε θὰ ἐλπίσωμεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὀράματος, εἰς τὴν ἐπιτευχθῆ ἡ ὀρθὴ και ἀλάνθαστος ποιοτικὴ ὑποδομὴ ἀπὸ τοῦδε διὰ τῶν ἀναγκαίων ἠθικῶν, πολιτισμικῶν, ἀλλὰ και ἐπὶ μέρος ἐθνικῶν προϋποθέσεων ἐκάστου λαοῦ ὡς πρὸς τὰ ἔθιμα και τὴν θρησκείαν του, πρὸς διασφάλισιν γνησίας τῆς ταυτότητός του, μίαια τοιαύτη προσεγμένη ποιοτικὴ ὑποδομὴ θὰ δύναται νὰ ἐξασφαλίση και τὴν ἐδραίωσιν τοῦ ὀραματιζομένου ὑψηλοῦ Οἰκοδομήματος τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης και μεῖ συγκατοίκους «μεῖ ἀνθρώπινον πρόσωπον».

Ἀλλὰ διὰ νὰ κατορθωθῆ κάτι τέτοιο, πρέπει ἐντίμως και μεῖ ἀπόλυτον ἀμεροληψίαν «νὰ βάλουν ὄλοι τὰ χαρτιά τους κάτω, ἱστορικά και πολιτισμικά και θρησκευτικά». Και τότε νὰ δοῦμε ποῖοι θὰ ἔχουν τὸ ἀνάστημα και τὸ θάρρος νὰ παραγνωρίσουν τὸ ὕψος και τὴν ἀξίαν τῆς ἀπὸ χιλιετιῶν κρατούσης τῆς σκῆπτρα τῆς ἱστορίας Ἑλλάδος. Ὅταν ἀκόμη ἦτο ἀγνωστον και τὸ ὄνομα ὀλοκλήρων γεωγραφικῶν περιοχῶν, σύγχρονοι δὲ μεγάλοι εὐρωπαϊκαὶ χώραι δὲν εἶχαν κὰν ἐμφανισθῆ εἰς τὸ προσκήνιον τῆς ἱστορίας. Ἀλλὰ και παλαιότερον, ὡς ὀρθῶς ἔχει ἐπανειλημμένως λεχθῆ, «ὅταν ἐκτίζοντο Παρθενῶνες, τὰ στίφη τῶν σημερινῶν εὐρωπαϊῶν ἔζων ὑπὸ στυγνὴν ἡγεμονίαν ὀρεισιβείων ἀρχόντων, λαβόντες μεταγενεστέρως τὸ εὐρωπαϊκὸν ὄνομα και αὐτὸ ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς, ὡς γνωστόν, μυθολογίας».

Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ προχωρήσωμεν ἄλλο, διότι κινδυνεύομεν νὰ καταπατήσωμεν τὰ ἐδάφη ἐρεύνης τοῦ παρόντος Συνεδρίου σας, τὸ ὁποῖον διαθέτει ἀσφαλῶς πλείονα και πολυτιμότερα στοιχεῖα και ἐπιχειρήματα πρὸς στήριξιν και διάλαμ-

* Συγκληθὲν ἐν Ἀθήναις ἀπὸ 7-9 Σεπτεμβρίου 1990.

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἄριθ. Πρωτ. 1677

Ἀθήναι, 15 Αὐγούστου 1990

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Σ Ε Ρ Α Φ Ε Ι Μ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς μεγάλης γιορτῆς τῆς Παναγίας μας, θεωώρησα καθήκον μου ἱερόν καὶ ὑποχρέωσιν ἐπιτακτικὴν νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σας.

Αὐτὸ τὸ αἰσθάνομαι ἀναγκαϊότερον σήμερον, διότι ἡ Παναγία μας εἶναι ἡ Προστάτις τοῦ Ἔθνους μας, ἡ «ὑπέρμαχος Στρατηγός» του, καὶ οἱ γιορτές της ὅλες, μάλιστα δὲ ἡ Κοίμησίς της συγκινοῦν τοὺς Ἕλληνας ὅπου γῆς καὶ ἂν εὐρίσκωνται.

Τὸ γένος μας, ὁ Ἕλληγισμός, τιμᾷ τὴν Παναγίαν στὴν στοργικὴν ἀγάλην τῆς ὁποίας πάντοτε καὶ ἰδιαιτέρως, σὲ χρόνια δύσκολα, χρόνια σκληρίας καὶ ἀγώνων, κατέφευγε καὶ καταφεύγει ζητώντας τὴν βοήθειάν της. Στὴν σημερινή, ὅμως γιορτῆ, ἀνάγκη νὰ ἀκουσθῶν μερικὲς ἀλήθειες.

Δὲν εἶναι καθόλου ὑπερβολή, ἀγαπητοί μου, ἂν λεχθεῖ ὅτι ἀπὸ τὴν ἵδρυση τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους (1830) οὐδέποτε δρέθηκε τὸ Ἔθνος μας σὲ κρίσιμότερη κατάστασι ἀπὸ τὴν σημερινή. Καὶ τὸ πρόβλημά

ψιν τοῦ τεθέντος λίαν ἐπιτυχῶς καὶ λαμπροῦ θέματος «**Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΣΤΗΝ ΕΝΩΜΕΝΗ ΕΥΡΩΠΗ**».

Δι' ὃ καὶ μετὰ πολλῆς ἀγάπης καὶ ἐλπίδων ἀγαθῶν, κηρύσσομεν τὴν, ὑπὸ τὰς εὐλογίας Κυρίου, ἑναρξίν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ζ' Πανελληνίου Θεολογικοῦ Συνεδρίου καὶ εἰς πλήρη αὐτῶν ἐπιτυχίαν.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

μας δὲν ἐντοπίζεται μόνο στὴν ἰσχυρὴ οἰκονομία μας. Μεγαλύτερη ἀκόμη ἀνησυχία δημιουργοῦν ἄλλες ὀψεις τῆς ζωῆς μας. Τὸ πρόβλημά μας εἶναι πνευματικόν, ἠθικόν καὶ πολιτικόν. Σὰν τὸν μυθικὸν ἥρωα Ἡρακλῆ θρυσκόμαστε ὡς Ἔθνος σὲ ἓνα σταυροδρόμι ἐπιλογῶν καὶ ἀναπροσανατολισμῶν. Ἡ εἴσαδός μας στὸ νέο κόσμον τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης συνδέεται μετὰ τὴν ἀγωνία καὶ τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν διασφάλισιν τῆς ἐθνικῆς, πολιτικῆς καὶ κυρίως πνευματικοθηρησκευτικῆς συνέχειάς μας. Δὲν ἐπιδιώκουμε καθόλου τὴν κινδυνολογία, διότι οἱ ὑπαυσιστάσιμας μας στηρίζονται σὲ πραγματικὰ καὶ ὑπαρκτὰ δεδομένα, ὁρατὰ καὶ αἰσθητὰ σὲ κάθε ὑγιῶς σκεπτόμενο Ἕλληνα.

Ἡ Παναγία, ἡ ἀπὸ αἰῶνων Στρατηγὸς καὶ Ὁδηγήτρια τοῦ Ἔθνους μας, σήμερον ὅλο καὶ λιγότερο μᾶς καθοδηγεῖ καὶ μᾶς ἐμπνέει. Ἐνα μέρος τοῦ Λαοῦ μας, καὶ ἰδίως ἡ Νεολαία μας, ἐγκαταλελειμμένη καὶ ἀθωράκιστη, ἐπιλέγουν διάφορα εἶδωλα, γιὰ νὰ διαμορφώσουν καὶ κατευθύνουν τὴν ζωὴ τους. Ὅλο καὶ περισσότερο ὑποχωρεῖ ἡ ὑπακοή μας στὸν Θεὸ τῶν Πατέρων ἡμῶν καὶ πορευόμεθα ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων. Σὲ μᾶς ταυριάζει, δυστυχῶς, ὁ προφητικὸς λόγος: «Ἐμὲ ἐγκατέλιπον, πηγὴν ὕδατος ζωῆς καὶ ὄρυξαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους» (Ἱερεμ. 2,13). Προπαγάνδες διάφορες ἀπὸ τὴν Ἀνατολή καὶ τὴ Δύση κατακλύζουν τὴ Χώρα μας καὶ δημιουργοῦν τραγικὰ θύματα, μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ εἶναι ἀθιμελιῶτοι στὴν πίστη καὶ παράδοση τῶν πατέρων μας. Παραθηρησκεῖες καὶ αἱρέσεις, ἰδεολογίες ποικίλες, ἀκόμη καὶ μαγικὲς τελετουργίες, ὅπως πρόσφατα στὴ Βουλγαριανή, αἰχμαλωτίζουν Ἕλληνας ἀδελφούς μας ἐν ὀνόματι τάχα τῆς προόδου καὶ τῆς ἐλευθερίας.

Ὁ χιλιετισμὸς, ἡ Πολυεθνικὴ αὐτὴ Ἐταιρεία τοῦ Μπροῦκλιν ἀνεγείρει γιγάντια κτίρια καὶ ἐγκαταστάσεις πολυδάπανες, ὀλόκληρο χωριὸν στὸν Ἑλαιώνα Θεβῶν καὶ ἀσκεῖ καταλυτικὴν προπαγάνδα, ἡ ὁποία τελικὸ σκοπὸ ἔχει τὴν ἀλλοίωσιν τῆς πατροπαράδοτης πίστεως μας καὶ τὴν ἐκτίναξιν τῶν θεμελιῶν τοῦ Γένους, τὰ ὁποία ἐδράζονται στὴν Πατροπαράδοτη εὐσέθειά του.

Ἀναρίθμητες εἶναι οἱ πολυώνυμες αἱρέσεις καὶ περιέργες καὶ παράξενες οἱ θρησκευτικὲς τάχα διδασκαλίαι καὶ ἰδέαι, σὰν ἐκατὲς τῶν Ἀνατολικῶν Θρησκείων, ποὺ θέλουν, ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὰ ναρκωτικά, νὰ ἀχρη-

στεύσουν τὸν ψυχικὸ δυνάμιισμό πὸν πυροδοτοῦσε ἀνὰ τοὺς αἰῶνας τὸ Ὁρθόδοξο Ἑλληνικὸ Ἔθνος στὰ μεγάλα Τρόπαιά Του.

Γιατί ἔμεις λησιμονοῦμε τὴν ἱστορία μας; Ὅτι τὸ Ἔθνος μας δοξάσθηκε μέσα στὸν Χριστιανισμό, ἐμεγαλούργησε ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ καὶ δημιούργησε ὀρθόδοξο πολιτισμὸ, ἀνώτερο τοῦ ἀρχαίου; Ὁ Χριστὸς ἐτίμησε τὴν γλῶσσα μας, καθιστώντας τὴν γλῶσσα τοῦ Εὐαγγελίου Του καὶ τοῦ κηρύγματος τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Σώματός Του. Ἡ Ἑλλάς ἔχει ἐν Χριστῷ ἀναδειχθεὶ χώρα Ἁγίων καὶ Μαρτύρων, Πατέρων καὶ Μητέρων, φωτιστῶν τῆς Οἰκουμένης. Αὐτὴ ἡ στρατιά τῶν Ἁγίων μας, μὲ πρώτη τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, μᾶς καλοῦν νὰ διαφυλάξουμε τὴν πίστη μας, πὸν ὁδηγεῖ στὴ Θέωση - σωτηρία, διότι μόνη αὐτὴ μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ κατὰ χάριν Θεανθρώπους μέσα σὲ αὐθεντικὴ κοινωνία, τὴν Ἐκκλησία.

Ἀγαπητοί μου,

Μπροστὰ σ' αὐτοὺς τοὺς κινδύνους σήμερα, γιορτῆ τῆς γλυκειᾶς Παναγίας μας, θέλω νὰ κρούσω τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου γι' αὐτὸ καὶ ἐπικοινωνῶ μαζί σας, γιὰ νὰ σᾶς πῶ:

Ἑλληνες Ἀδελφοί. Μείνετε σταθεροὶ στὴν Πίστη τῶν Πατέρων μας! Μὴν ἀφήσετε νὰ σᾶς ἐπηρεάσουν ἀλλόδοξες διδασκαλίες καὶ ἄλλες ἰδέες πὸν τάζουν Παραδείσους.

Δὲν ὁδηγοῦν στὸν Παράδεισο!

Στὴν κόλαση ὁδηγοῦν αὐτὲς οἱ διδασκαλίες τὶς ψυχὲς καὶ στὸν ἀφανισμό τοῦ Γένους.

Μὴν τοὺς ἀκοῦτε!!! Μὴν τοὺς δάξτε στὰ σπίτια σας!!! Μὴν τοὺς ἐπιτρέπετε νὰ ἀλλοιώσουν τὰ Ὅσα καὶ τὰ Ἱερά τοῦ Ἔθνους μας, τὶς Παραδόσεις του καὶ ὅ,τι ἀπὸ τὴν πίστη μας ἱερὸ ἐνέπνευσε τοὺς ἀγῶνες, τὸ Μεγαλεῖο καὶ τὴν δόξα τοῦ Ἔθνους μας μέσα στὴν Ἱστορία.

Μαζί σας, προσκυνώντας τὴν Πάνσεπτη Εἰκόνα τῆς Παναγίας μας, ἀναφωνῶ μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς μου:

Οἱ καιροὶ εἶναι κρίσιμοι. «Στῶμεν καλῶς...».

«Οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία εἰ μὴ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν» (Πράξ. 4,12).

Ἄς μείνωμε, λοιπὸν σταθεροὶ στὴν Πίστη μας, στὶς παραδόσεις μας, στὰ ἥθη καὶ ἔθιμά μας, σὲ ὅ,τι ἀποτελεῖ τὴν ἰδιαιτερότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, διὰ μέσου τῶν αἰῶνων.

Μοναδικὴ ἐλπίδα τοῦ Γένους μας, στήριγμα θεοποιημένο καὶ ἀτρέπταστο, ἡ Ἐκκλησία μας. Σ' αὐτὴν προσδλέπουμε ὅλοι μας. Μάνα στοργικὴ, Κιβωτὸς ἀλη-

θινή τοῦ Ἔθνους, κανένα δὲν ἀποβάλλει, κανένα δὲν διαγράφει, ὅλους τοὺς ἀγκαλιάζει καὶ τοὺς ἀγαπᾷ. Στὴν Ἐκκλησία δὲν ἔχουν θέση οἱ διαγραφές, ὅπως γίνεται στὰ σωματεῖα καὶ τὶς οργανώσεις. Μιὰ ἀπλὴ παράδοση τοῦ Κανονισμοῦ ἐκεῖ καὶ ἀμέσως διαγράφῃ. Ἐδῶ στὴν Ἐκκλησία πρυτανεύει ἡ ἀγάπη, ἡ καλοσύνη, τὸ φῶς, ἡ μετάνοια, ἡ ἀναγέννησις ἐν Χριστῷ. Πουθενὰ δὲν βρίσκει κανεὶς ἀνακούφιση πραγματικὴ καὶ λύτρωση ἀληθινὴ, πραγματικὸ λυμάνι ψυχῆς, ὅσο στὴν Ἁγία μας Ἐκκλησία. Αὐτὸ θὰ δώσουμε στοὺς Εὐρωπαίους, αὐτὸ θὰ εἶναι ἡ εἰδοποιὸς διαφορά μας ἔναντι τῶν ξένων. Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία, ἡ Ἁγία μας Ὁρθόδοξία.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο σᾶς καλῶ ὅλους, νὰ συσπειρωθοῦμε γύρω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, σὰν δύναμη ἐνότητος καὶ μὴ ἀποχρωματισμοῦ τῆς Ἑλληνορθόδοξης ταυτότητός μας, τῆς ἰδίᾳς τῆς Φυλῆς μας, καθ' ὅσον οἱ καιροὶ «οὐ μενετοί».

Ἡ Παναγία μαζί σας!

Μετὰ θερμῶν πατρικῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Σημ.: Ἡ παρούσα νὰ ἀναγνωσθῇ ἀντὶ Κηρύγματος τὴν 15ην Αὐγούστου ἐ.ε.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀθῆναι, 27 Αὐγούστου 1990

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Πρὸς

Τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα
τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Ἀγαπητοί μου,

Ἡ ἐναρξὴ τοῦ σχολικοῦ ἔτους συνδέεται μὲ τὴν ἐναρξὴ τῆς ἐκκλησιαστικῆς Κατηχίσεως μεταξὺ τῶν νέων. Αὐτὸ εἶναι πολὺ σημαντικό γιὰ τοὺς δείχνει τὴν μεγάλη σημασία πὸν ἀποδίδει ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στὴν διπλὴ γνώση καὶ τὴν διπλὴ παιδεία. Στὴν παράδοση αὐτοῦ τοῦ τόπου πάντοτε συνδυάζονταν ἡ ἀνθρώπινη σοφία μὲ τὴν σοφία τοῦ Θεοῦ, ἡ παιδεία τῆς λογικῆς μὲ τὴν παιδεία τῆς καρδιάς. Αὐτὸς ὁ συνδυασμὸς δημιουργεῖ τὸν ἄριστο καὶ ὀλοκληρωμένο ἄνθρωπο. Ἀντίθετα ἡ διάσπαση αὐτῶν τῶν δύο σοφῶν καὶ ἡ ὑπερτόνησις τῆς ἀνθρώπινης σοφίας σὲ θάρος τῆς

θείας δημιουργεί τὸν μοναδιάστατο ἄνθρωπο πὸς εἶναι πηγὴ πολλῶν προσωπικῶν καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων. Τὸ ἄγχος καὶ ἡ μοναξιά, ἡ ἀνασφάλεια καὶ ἡ ἀβεβαιότητα, τὰ ναρκωτικά καὶ οἱ διάφορες ἐξαρτήσεις, οἱ κοινωνικὲς ἀναταραχὲς καὶ οἱ πόλεμοι εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ προβλήματα πὸς δημιουργεῖ ὁ ὑπερτοσιμὸς τῆς ἀνθρώπινης σοφίας σὲ ὄρατος τῆς θείας.

Ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἀθηνῶν δείχνει ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν μόρφωση ὀρθοδόξου καὶ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος μεταξὺ τῶν νέων. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν προσφορά κατηχητικῆς διδασκαλίας, οἱ νέοι μας στὶς Ἐνορίες συναντοῦν τὴν πραγματικὴ ψυχαγωγία καὶ γνωρίζουν προσωπικὰ τίς ἐκκλησιαστικὲς τέχνες, καθὼς ἐπίσης διώνουν ὅλη τὴν παράδοση αὐτοῦ τοῦ τόπου. Τὰ τελευταῖα χρόνια συστήσαμε τὸ "Ἰδρυμα Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, μὲ τὴν ἐπίδραση τοῦ ὁποῦ λειτουργοῦν Ἐνοριακὲς Νεανικὲς Ἐστίες στὶς ὁποῖες πλάθεται ὁ ἄριστος καὶ ὁλοκληρωμένος ἄνθρωπος. Σκοπὸς τοῦ Ἰδρυματος εἶναι νὰ βοηθήσῃ στὴν ἀναγέννηση τῆς Ἐνοριακῆς ζωῆς στὸν χῶρο τῆς νεολαίας καὶ στὴν ἀνάπτυξη καὶ δέωση τῆς ἐλληνορθοδόξου Παραδόσεως.

Πολλοὶ Ἐφημέριοι ἐργάζονται δραστηρίως καὶ ἀποδοτικὰ στὸν τομέα αὐτό. Ἐχουν καταστήσει τίς Ἐνορίες τοὺς ἀληθινὰ πνευματικὰ φυτώρια ὅπου καλλιεργοῦνται ὁλοκληρωμένες προσωπικότητες, πράγμα τὸ ὁποῖο θὰ ζήλευε κάθε ἄλλη κοινωνικὴ καὶ πολιτιστικὴ ὀργάνωση, γιὰτὶ συνδυάζεται ἡ δέωση τῆς ὀρθόδοξης ζωῆς μὲ τὴν ἀληθινὴ ψυχαγωγία μέσα στὰ πλαίσια τῆς ἐλληνορθοδόξου Παραδόσεως. Σὲ πολλὰς Ἐνορίες λειτουργοῦν θανειατικὲς βιβλιοθήκες, διδάσκονται ἡ βυζαντινὴ ἀγιογραφία καὶ ἡ βυζαντινὴ μουσική, οἱ παραδοσιακοὶ χοροὶ καὶ διοργανώνονται ἐκδρομὲς καὶ πολλὰς ἄλλες δραστηριότητες μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα τῆς Ὄρθοδόξου Παραδόσεως. Καὶ αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ νὰ συγχαρῶ καὶ εὐχαριστήσω τοὺς Ἱερεῖς αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι μαζί μὲ τὰ ἄλλα καθήκοντά τοὺς ἐργάζονται καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ. Ἐπίσης συγχαίρω τοὺς λαϊκοὺς συνεργάτας τῶν Ἱερέων στὸ ἔργο αὐτό, οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται ἀνιδιοτελῶς καὶ προσφέρουν τίς δυνάμεις τοὺς στὸν τομέα αὐτό. Καὶ γνωρίζω ὅτι πολλοὶ Κατηχητὲς εἶναι ἀξιόλογοι ἄνθρωποι καὶ διαθέτουν ἐξαιρετικὰ προσόντα.

Μὲ τὴν ἐναρξὴ τοῦ νέου Κατηχητικοῦ ἔτους καλῶ ὅλους τοὺς προσφιλεῖς μου νέους νὰ γνωρίσουν προσωπικὰ τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔργο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ νὰ θελήσουν νὰ ζήσουν αὐτὸν τὸν ἐνοριακὸ κοινωνικὸ δίο. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖο γιὰτὶ ἡ ζωὴ γιὰ νὰ εἶναι ὄντως ζωὴ πρέπει νὰ ἔχει νόημα. Μία ζωὴ χωρὶς νόημα εἶναι ἀνούσια καὶ κουραστικὴ.

Καλῶ ἀκόμη τόσο τοὺς γονεῖς ὅσο καὶ τοὺς ἐκπαιδευτικούς νὰ συνδράμουν αὐτὸ τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ τὸ κάνουν δικό τους ἔργο. Σήμερα ὅλοι μιλάμε γιὰ τὴν μάστιγα τῶν ναρκωτικῶν, τοῦ AIDS καὶ τῶν ἄλλων προβλημάτων. Ὅμως αὐτὰ τὰ προβλήματα φανερώουν τὴν στέρηση νόηματος γιὰ τὴν ζωὴ. Ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴν προσφορά τῆς στα πλαίσια τῆς κάθε Ἐνορίας, μὲ τὴν λειτουργικὴ τῆς ζωῆ καὶ τὴν Κατηχητικὴ διακονία προσφέρει πνευματικὰ ἀντισώματα, πὸς θὰ καταστήσουν τὸν πνευματικὸ ὄργανισμὸ τῶν νέων δυνατὸ νὰ ἀντιμετώπισῃ κάθε ἐνδεχόμενη ἐξωτερικὴ προσβολή.

Μὲ αὐτὲς τίς σκέψεις μου σὰς προσκαλῶ σὲ μιὰ πνευματικὴ σταυροφορία γιὰ νὰ βοηθήσουμε τοὺς νέους πὸς εἶναι εὐλαχεῖς καὶ ἀναζητοῦν τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἀληθινότητα καὶ σὰς εὐχομαι κάθε χαρὰ καὶ εὐτυχία στὴν ζωὴ σας.

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Σ η μ.: Ἡ παρούσα νὰ ἀναγνωσθῇ, ἀντὶ θεοῦ κηρύγματος, κατὰ τὴν Θ. Λειτουργία τῆς Κυριακῆς 16 Σεπτεμβρίου 1990.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀθήναι, 11 Σεπτεμβρίου 1990

Μ Η Ν Υ Μ Α
ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Σ Ε Ρ Α Φ Ε Ι Μ

Πρὸς

Τὴν Σπουδάζουσα καὶ Ἐργαζομένη Νεότητα

Ἀγαπητὰ μου παιδιὰ,

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐναρξῆς τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί σας καὶ ὡς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας νὰ σὰς ἀπευθίνω λίγες σκέψεις μου γιὰ μερικὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα, μολοντὶ ἀπλά, διαφεύγουν πολλὰς φορὰς τῆς προσοχῆς μας.

Εἶναι γεγονός ὅτι κάθε ἄνθρωπος, σ' ὅποιαν ἡλικία καὶ ἂν εὑρίσκεται, σ' ὅποιο μορφωτικὸ ἐπίπεδο καὶ ἂν ἀνήκει, σ' ὅποιο οἰκονομικὸ θάβρο καὶ ἂν ἴσταται, ἐκείνο πὸς πρωταρχικὰ θέλει καὶ διακαῶς ἐπιθυμεῖ, εἶναι ἡ ἱκανοποίηση τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου. Πόσες

ὅμως φορές δὲν κάνει ὁ ἄνθρωπος φοβερὰ λάθη σὲς ἐπιλογές του;

Γι' αὐτὸ καὶ βλέπουμε συχνὰ νὰ νομίζουν μερικοὶ ὅτι μόνον στὸν πλοῦτο καὶ τὴν οἰκονομικὴ ἀγεση καὶ εὐζωΐα θὰ βροῦν ψυχικὴ ἱκανοποίηση. Καὶ δὲν εἶναι περίεργο ὅτι χρησιμοποιοῦν κάθε μέσο, θεμιτὸ καὶ ἀθέμιτο, γιὰ νὰ πλουτίσουν, νομίζοντας ὅτι θὰ ἱκανοποιηθοῦν τὴν ἐσωτερικὴ τους ἐπιθυμία καὶ ἀναζητήση.

Ἄλλοι νομίζουν ὅτι θὰ βροῦν πληρότητα καὶ ποιότητα ζωῆς σὲς παντὸς εἶδους ἐκτροπές ἀπὸ τὸν ἠθικὸ νόμο: σὴ μέθη, τὴν ἀσκαλασία, τὴς ἡδονές, τὰ ναρκωτικά καὶ σ' ὅσες ἄλλες ἐκτροπές, πού δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ ἀπαριθμηθοῦν αὐτὴ τὴ στιγμή. Σημασία ὅμως ἔχει ὅτι ὅλοι αὐτοὶ ἀναζητοῦν ἐσωτερικὴ ἱκανοποίηση, ἀνάπαυση καὶ γαλήνη, εὐφορία καὶ εὐτυχία ψυχῆς.

Δὲν εἶναι ὅμως σπάνιες οἱ φορές, πού διερωτώμεθα: Γιατί αὐτοκτόνησε ὁ τάδε πλούσιος ἢ ἡ τάδε διάσημη καλλιτέχνης; Γιατί ὁ νέος στὴν ἀκμὴ τῆς ἡλικίας του καὶ στὸ στάδιο τῆς δημιουργίας, μαθητῆς ἀκόμη τοῦ σχολείου, θρίσκειται κάποια στιγμή νεκρὸς σὲ κάποιο ἀπόμερο χῶρο μὲ τὴ σύριγγα στὸ χέρι ἢ σὲ κάποιο παγκάκι ἢ πεζοδρόμιο, ἢ, ἀκόμη, γιατί ξεφυχάει ἀνήμπορος, θανάσιμα ἐναγκαλισμένος μὲ τὸ AIDS, αὐτὴ τὴ φοβερὴ μάστιγα τῆς ἐποχῆς μας;

Δυστυχῶς, πρόκειται γιὰ τραγικὰ θύματα. Ἄναζητώντας σ' ὅλους αὐτοὺς τοὺς τρόπους ζωῆς τὴν ἐκπλήρωση τῶν ἐσωτερικῶν τους πόθων καὶ στόχων, πῆραν, ὅπως λέμε κοινῶς, «λάθος δρόμο», ἢ, ὅπως τὸ διετύπωσε καὶ ὁ ποιητῆς μας: «πῆρανε τὴ ζωὴ τους λάθος»! Αὐτὸ πού μένει στὸ τέλος εἶναι ἡ θλιθερὴ ἀπογοήτευση.

Πόσες τέτοιες τραγικὲς ἀποτυχίες σὲ προσωπικοὺς προσανατολισμοὺς καὶ ἐπιλογές ἀπελπισίας βλέπουμε γύρω μας, ἀγαπητοὶ μου νέοι τῆς Ἑλλάδος, νέοι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μας!

Τὸ τραγικότερο μάλιστα εἶναι ὅτι, ὅταν φθάσουμε στὸ κατάντημα αὐτό, ὅλοι μᾶς ἀποστρέφονται καὶ μύδρους ἐκτοξεύουν ἐναντίον μας ρίχνοντάς μας τὸν λίθο τοῦ ἀναθέματος, ἄσχετα ἂν δὲν μποροῦν νὰ ἐπισημάνουν τὰ αἴτια τῆς καταστάσεώς μας αὐτῆς. Δὲν φέρνει ὅμως κανένα ἀποτέλεσμα ἢ πρακτικὴ τῆς κατακραυγῆς χωρὶς τὴν προσπάθεια ἀντιμετωπίσεως ἢ μᾶλλον προλήψεως τοῦ κακοῦ.

Ὁ νέος ὅμως δὲν ἔχει μόνον ἀνάγκη τυπικῶν συμβουλῶν καὶ ὀρθῆς καθοδηγήσεως, γιὰ νὰ χαράξει σωστά τὴν πορεία του. Πολὺ περισσότερο χρειάζεται ἀγάπη, στοργή, κατανόηση, παρηγοριὰ καὶ προστασία, μάλιστα ὅταν ἀστοχῆσει σὲς ἐπιλογές του καὶ φθάσει συντριμμένος σὲ κάποιο ἀπὸ τὰ παραπάνω ἀδιέξοδα.

Καὶ ὅμως ὑπάρχει ἐλπίδα, γιατί ὑπάρχει Κάποιος, πού ἔχει μόνον δὲν ἀντιμετωπίζει μὲ χλεύη καὶ κατηγορίες τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ ἀντίθετα ἀνοίγει τὴν ἀγκαλιά του καὶ μᾶς δέχεται ζεστὰ καὶ τρυφερὰ σ' αὐτὴν, ὅπως ἡ στοργικὴ μάνα σφίγγει στὴν ἀγκαλιά της τὸ ἀδύναμο, τὸ ἄρρωστο παιδί της. Καὶ αὐτὸς ὁ Ἐνας, πού ποτὲ δὲν ἀπορρίπτει καὶ ποτὲ δὲν ἀπωθεῖ, εἶναι ἡ Μεγάλη Μάνα μας, ἡ Ἁγία Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία μας. Αὐτὴ ποτὲ δὲν καταδικάζει. Δέχεται πάντα τὴ μετάνοιά μας καὶ συγχωρεῖ ὅποιαδήποτε ἐκτροπή. Σκοπὸς τῆς ὑπάρξεώς της δὲν εἶναι ἡ ἀπόρριψη καὶ ἡ καταδίκη, ἀλλὰ ἡ σωτηρία τοῦ ταλαιπωρημένου καὶ τραυματισμένου ἀνθρώπου. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς Μητέρα, δὲν κατακρίνει, δὲν σταυρώνει, δὲν ἐξουθενώνει, ἀλλὰ προσφέρει τὸ αἷμα τοῦ δικοῦ της σταυροῦ, γιὰ νὰ ζωογονήσει καὶ νὰ σώσει τοὺς πάντας. Γι' αὐτὸ μόνον στὴν Ἐκκλησία μπορεῖ νὰ συναντήσει κανεὶς πολλὰ γιὰ τὸν κόσμο παράδοξα καὶ ἀκατανόητα, ὅπως τὸν ληστή, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ «μνήστητί μου, Κύριε» πάνω στὸ σταυρὸ δάξει κλειδί γιὰ ν' ἀνοίξει τὴς πύλες τοῦ παραδείσου καὶ γίνεται πολίτης του. Ἡ ὅπως μιὰ ἁμαρτωλὴ γυναίκα, ἔτοιμη νὰ λιθοβοληθεῖ ἀπὸ τοὺς ἠθικολογούντες κατηγοροῦς της, πού δέχεται τὴν εὐσπλαχνία καὶ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν συγγνώμη Του, μὲ τὰ θεϊκὰ ἐκεῖνα λόγια: «οὐδὲ ἐγὼ σὲ κατακρίνω» πορεύου καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἁμάρτανε» (Ἰω. 8,11).

Ἀκόμη ἔχουμε τὸν τελῶνη τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς συγχωρεῖ, ὅταν ταπεινωμένος καὶ συντριμμένος λέγει ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιάς του τὸν λυτρωτικὸ ἐκεῖνο λόγο: «Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ» (Λουκ. 18,13).

Ἀγαπητοὶ μου Νέοι, Μαθηταὶ καὶ Σπουδασταὶ σὲ ὅποιαδήποτε βαθμίδα καὶ ἂν σπουδάζετε, εἴτε εἴσοθε ἐργαζόμενοι, θυμηθῆτε τὴν διαβεβαίωση τῆς Ἁγίας Γραφῆς «ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία, εἰ μὴ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ».

Μὴ χάνετε, παιδιά μου τὸ θάρρος σας. Μὴ πέφτετε ποτὲ σὲ ἀπογοήτευση, ἂν ὡς ἄνθρωποι κάπου παραπατήσατε. Γυρίστε ὅμως τώρα πίσω καὶ στρέψτε τὰ δλέμματά σας πρὸς τὸν φάρο τὸν ἄσβεστο καὶ αἰώνιο, τὴν Ἐκκλησία μας. Ἀκοῦστε τὸν Χριστὸ, σήμερα πού μᾶς φωνάζει, ὅτι, «ἐγὼ εἶμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς» (Ἰω. 8,12). Ἀτενίστε μὲ ἐμπιστοσύνη στὸ μοναδικὸ σωτήρα τῆς ζωῆς μας, τὸν Χριστὸ, ὁ ὁποῖος μᾶς διαβεβαιώνει μὲ τὴν ἀδιέφευκτη αὐτομαρτυρία Του: «Ἐγὼ ἦλθον, ἵνα ζωὴν ἔχωσι καὶ περισσὴν ἔχωσι» (Ἰω. 10,10).

Δεῖτε σὰν πρότυπο ζωῆς τὸν ἱερὸ Αὐγουστῖνο. Μυαλὸ δυνατὸ καὶ συγχρόνως ἐρευνητῆς σπουδαῖος, κουρα-

ΙΕΡΑ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ψαλλομένη τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Μ Ε Ν Α

Ἔχει ἀνακινήσει εὐρύτατα ἐπ' ἐσχάτων τὸ λεγόμενον «οἰκολογικὸν πρόβλημα», προκλήθην ἐκ διαταράξεως τῆς ἰσορροπίας, ἔνεκα μερικῶν ἀλλοιώσεων ἐν τῇ οἰκονομίᾳ τῆς φύσεως. Τὸ φαινόμενον τοῦτο, παρενέργεια ἀνεπιθύμητος ὠρισμένων τοιμηρῶν ἐφαρμογῶν ἐπιστημονικῶν τινῶν ἀνακαλύψεων καὶ τεχνολογικῶν προόδων, ἐπισημαίνεται ὡς ἀπαρχὴ ἀνησυχητικῶν ἐξελιξέων εἰς τὸν Πλανήτην Γῆν, διὰ τῆς οὐσσορρέουσας ρύπων, διὰ τῆς ἀλογίστου καὶ ὑπερμέτρου φθορᾶς τῶν φυσικῶν στοιχείων, καὶ διὰ τῶν ἀπαγορευτικῶν καὶ δλεθρίων συνεπειῶν τῆς ἰταμῆς — ἃς ἐπιτραπῆ ὁ χαρακτηρισμὸς — τακτικῆς ταύτης τῶν ἀνθαιρέτων ἐπεμβάσεων εἰς τὴν φυσικὴν τάξιν. Ἐν ἐνὶ λόγῳ τίθεται ἐπὶ τάπητος τὸ κρίσιμον ζήτημα τῆς προστασίας τοῦ φυσικοῦ ἡμῶν Περιβάλλοντος, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ ἠθικοῦ καὶ πνευματικοῦ τοιοῦτου.

Ἐκ τοῦ λόγου τοῦτου, ἡ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐκρίνει ἀναγκαιοτάτην καὶ πρωταρχικὴν τὴν καταφυγὴν εἰς τὸν Κύριον τῶν Δυνάμεων, διὰ προσευχῶν καὶ δεήσεων, καὶ δὴ ἐντεταγμένων εἰς τὸν λειτουργικὸν κύκλον τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἐφ' ᾧ καὶ ὥρισε τὴν καθ' ἑκάστον ἔτος, ἐν ἀρχῇ τῆς «Ἰνδικτιῶνος» (τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου), τέλεσιν εἰδικῆς Ἱερᾶς Ἀκολουθίας ἐν τοῖς Ναοῖς, ὑπὲρ τῆς προστασίας τοῦ Περιβάλλοντος», μετὰ Θ. Λειτουργίας καὶ εἰδικῶν ἐπὶ τούτῳ κηρυγμάτων, διδομένου οὕτω τοῦ συνθήματος διὰ τὴν γενικωτέραν διαφώτι-

σιν καὶ κινητοποιήσιν τῶν πάντων, πρὸς ἀνάσχεσιν καὶ ἀποτροπὴν τῶν επικρατουμένων κινδύνων.

Ἐν τῷ πλαισίῳ τούτῳ, ἐξ ἰδίας ἡμῶν προαιρέσεως, συνετάξαμεν εἰδικὴν ἀσματικὴν Ἀκολουθίαν, τῆς ὁποίας τὸ ἰδιάζον ἔγκειται εἰς τὴν εὐρείαν ἀγιογραφικὴν θεμελίωσιν καὶ τὴν ἐν πολλοῖς θεολογικῇν τεκμηρίωσιν τῶν πραγμάτων.

Ἀφιερῶμεν δὲ ταύτην εἰς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κον Κον Δ η μ ή τ ρ ι ο ν, εἰς κοινωλιαν ἀγάπης τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Πατρῶν, πορφυρωθείσης διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Πρωτοκλήτου Ἀγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου.

Ἐλάχιστος τοῦ Θρόνου Ἐκείνου διάδοχος
ἐν τῇ πόλει τοῦ Μαρτυρίου Αὐτοῦ

† Ὁ Μητροπολίτης Πατρῶν ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Τῆ 31ῃ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΕΣΠΕΡΑΣ

ΕΣΠΕΡΙΑ ΣΤΙΧΗΡΑ

(Ἰστώμεν στίχους (8) καὶ ψάλλομεν τὰ παρόντα (3) ἐσπέρια καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου 5 — ἦτοι δύο τῆς Ἰνδικτιῶνος καὶ τοῦ Ὁσίου Συμεῶν τρία. Ἐν Κυριακῇ ἰστώμεν στίχους (10), ὅτε προηγούνται πάντων δύο ἀναστάσιμα).

Ἦχος α'. Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος,
τῆς Σοφίας Θεοῦ παγκαλῆς τεχνουργημάτων,
ὁ κόσμος ὁ αἰσθητός, ἐκδηγούμενος

σμένος, ὁμῶς, ἀπὸ τῆς ἀμαρτωλῆς ἐμπειρίας τῆς πρότερης ζωῆς του, ἀηδουασμένος ἀπὸ τὴν ξέφρενη ζωὴ, ὁμολογεῖ με θάρρος, στίς ἐξομολογήσεις του: «Χριστέ μου μακρὰ Σου ὑπάρχει ὁ δλεθρος, ἡ ὀλοκληρωτικὴ καταστροφή, μόνο στὰ χέρια Σου τὰ πλαστοουργὰ εὐρίσκει ἀνάπαυση ἡ ψυχὴ μου...».

Παραδειγματισθεῖτε λοιπὸν παιδιὰ μου.

Ἀναπαυθεῖτε ἔλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι στὴν οἰκογένεια τοῦ Θεοῦ, τὴν Ἀγία μας Ἐκκλησία.

Μέσα σ' αὐτὴν θὰ συναντήσετε τὴν χαρὰ, τὴν ἰκα-

νοποίησιν, τὴν γαλήνην, τὸ θάρρος καὶ τὴν δύναμιν ποὺ χαρίζει στίς νεανικὰς ψυχὰς ὁ ἴδιος ὁ Χριστός.

Σὰς εὐχομαι καλὴ σχολικὴ χρονιά,

Καρποφόρο καὶ δημιουργικὴ! Ὁ Χριστὸς μαζί σας!

Μετὰ θερμῶν πατρικῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

τὴν δόξαν τοῦ Ποιητοῦ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς
 γῆς Παντοκράτορος,
 τοῦ πάντα τὰ ὄρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα λόγῳ συ-
 στήσαντος.
 Ὡς ἐμεγαλύνθη πάντα Σου τὰ ἔργα, Κύριε,
 οἱ πιστοὶ ἐκβοῶμεν καὶ δοξάζομεν Σε, Ἄναρχε.

Βαβαί! τῶν σῶν θαυμασίων, Χριστέ,
 τοῦ Πατρὸς ὁ Λόγος καὶ ἡ ἐνυπόστατος
 Σοφία, ἡ ἀπ' ἀρχῆς Αὐτοῦ αἰδώς.
 Τὰ σύμπαντα διὰ Σοῦ
 παντοδυνάμῳ προστάγματι γέγονε.
 Καὶ πάντες οἱ γηγενεῖς
 τῶν δωρημάτων σου πλήρεις ὑπάρχοντες,
 Ὡς ἐμεγαλύνθη πάντα Σου τὰ ἔργα, Κύριε,
 εὐσεβῶς ἐκβοῶμεν, μεγαλύνοντες τὸ κράτος Σου.

Κάλλιστος ναὸς τοῦ Σύμπαντος,
 ἀχειροποιήτως, θεϊκῶ προστάγματι,
 συνέστη καὶ λειτουργεῖ ἀρμονικῶς ἐν παντί,
 φωτὶ οὐρανοφεγγεῖ ὠραισμένος καὶ ἐκπαγλό-
 τατος,
 αἰσίας δὲ ταῖς φωναῖς τῶν τοῦ Θεοῦ ποιημά-
 των φαιδρύνεται.
 Ὡς ἐμεγαλύνθη πάντα τὰ ἔργα Σου, Κύριε,
 τῶν ἀνθρώπων καρδία ἐν αἰνέσει ἀνακραῖζουσι.

Δόξα Πατρὶ. Ἦχος πλ. Β'.

Δεῦτε πιστοὶ ψαλμικῶς ἄσωμεν Θεῷ τῷ Παντο-
 κράτορι. Ὡς θαυμαστόν, Κύριε, τὸ ὄνομά σου
 ἐν πάσῃ τῇ γῆ· ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπεια Σου
 ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν. Τῆς αἰνέσεώς Σου πλή-
 ρης πᾶσα ἡ κτίσις, Ὑψιστε. Ἡὐδόκησας δὲ ἡ-
 μῖν ὑποτάξαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ
 πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· καὶ ἐπὶ τρίβους τῶν αἰθέ-
 ρων διαπορεύεσθαι ἠξίωσας. Ὅθεν συνέτισον
 ἡμᾶς καὶ ἰκάνωσον ἐργάζεσθαι καλῶς ἐν αὐ-
 τοῖς καὶ φυλάσσειν ἀφθορον τὸ καταπίστευμα,
 αἰνοῦντάς Σε τὸν Δημιουργὸν καὶ φιλόανθρωπον
 ἡμῶν Δεσπότην εἰς τοὺς αἰῶνας.

Καὶ νῦν (τῆς Ἰνδίκτου).

Ὁ Πνεύματι Ἁγίῳ συνημμένους...

Ἐἵσοδος. Φῶς ἰλαρόν. Προκείμενον τῆς ἡμέρας. Καὶ
 τὰ Ἀναγνώσματα [τὸ α' καὶ τὸ δ' τῆς Ἰνδίκτου, γ'
 δὲ τὸ τῶν Παρομιῶν «Ἡ Σοφία ὠκοδόμησεν ἑαυτῇ
 οἶκον» (βλ. Μηναῖον, ἐν τῷ Ἑσπερινῷ τῆς 8ης Σε-
 πτεμβρίου)].

Εἰς τὴν Λιτῆν'

Τὰ (3) ἰδιόμελα τῶν Ἀποστίχων τῆς Ἰνδίκτου
 (δ', γ' καὶ δ')! Δόξα. Καὶ νῦν... Σὺ βασιλεῦ ὁ ὢν ἀεὶ
 καὶ διαμένων...*

Εἰς τὰ Ἀπόστιχα'

Ἦχος πλ. α'. Χαίροις ἀσκητικῶν.

Χαίρων ὁ τῶν ἀγγέλων χορὸς
 ὡς ἐγενήθη τὰ ἄστρα ἐδόξασε
 τὸν Κτίστην φωνῇ μεγάλῃ
 καὶ τὴν Σοφίαν αὐτοῦ,
 δημιουργικὴν τε θεῖαν δύναμιν
 τὰ πάντα συνέχουσιν
 προσκυνῶν ἐμεγάλυνε,
 Πνεῦμα τὸ θεῖον
 ὁμοφώνως ἀνύμνησε,
 τὴν Τρισηλίον
 Θεαρχίαν καὶ σύνθρονον·
 Ἦν καὶ ἡμεῖς λατρεύοντες
 καρδίᾳ καὶ χεῖλεσιν
 οἱ ἐν τῷ κόσμῳ οἰκοῦντες
 τῶν ἀγαθῶν τούτου μέτοχοι,
 αἰνοῦμεν, ὑμνοῦμεν, εὐλογοῦμεν καὶ ὑψοῦμεν
 ὡς πάντων Αἵτιον.

Στιχ. Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν· καὶ
 τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύνα-
 μίς αὐτῶν.

Ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα Θεὸν

ἀπὸ τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου ἀνάγονται
 εἰς πίστιν τοῦ μυστηρίου τῶν ἀοράτων Αὐτοῦ,
 αἰδίου δόξης καὶ θεϊότητος.
 Τὴν γὰρ τελειότητα καὶ τὸ κάλλος τοῦ Σύμ-
 παντος,
 εὖρος καὶ μῆκος ἀχανοῦς διαστήματος
 τῶν φωστήρων τε τὴν πορείαν τὴν εὐτακτον,
 νόες ἀνθρώπων ἤτηνται μετρεῖν καὶ λογίζεσθαι
 καὶ τὸν Θεοῦ Θεὸν Λόγον Κύριον τούτων καὶ
 ἔφορον
 νοήσει ὁρῶσι καὶ δοξάζουσι Τριάδα τὴν ὁμο-
 ούσιον.

ΣΗΜ.: Ἐν τῷ τροπαρίῳ τούτῳ εἰσηγοῦμεθα διαρρυθμισὸν
 τῶν φράσεων «τῷ πιστοτάτῳ βασιλεῖ συμπολέμει κατὰ ἀθέων
 βαρβάρων... κ.λπ.», ὅτι: «Τὴν ἁγίαν Σοῦ Με-
 γάλην Ἐκκλησίαν καὶ πάντα τὰ κλη-
 ματα τῆς Ἀμπέλου ἡν ἐφύτευσεν ἡ
 δεξιὰ σου στήριξον ὀρθοδόξια, Χριστέ
 ὁ Θεός, τῇ προσθείᾳ τῆς Θεοτόκου· νίκη γὰρ σὺ τῶν ὀρθοδό-
 ξων καὶ καύχημα».

ΔΙΑΤΙ Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΗΜΗΝ ΤΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΚΑΙ «ΚΡΙΤΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ»

Εἰς τὴν φήμην τοῦ ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας μεταξὺ ἄλλων προσφωνεῖται «Κριτὴς τῆς Οἰκουμένης». Ἐπειδὴ πολλοὶ διερωτῶνται διὰ τίνα λόγον προσφωνεῖται οὕτως, ἐθεώρησα καλὸν νὰ ἐνδιατρίψω εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον καὶ νὰ ἀναφέρω ἀκριβῶς ἀπὸ πότε καὶ διὰ ποῖον λόγον ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας προσφωνεῖται «Κριτὴς τῆς Οἰκουμένης».

Ὁ λόγος εἶναι καθαρῶς ἱστορικὸς καὶ συγκεκριμένως ἀναφέρεται εἰς ἓν περιστατικὸν τὸ ὁποῖον συνέβη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κατὰ τοὺς χρόνους ἀρχῆς τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Βυζαντίου, ὅτε ἡ ἀκτινοβολία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐξετείνετο εἰς πολλὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς, ἐνῶ συγχρόνως οἱ αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου ἐνδυσφόροντο τὰ μέγιστα διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ συνέβαλλον εἰς τὸ

νὰ διατηρηθῇ τὸ γόητρον καὶ τὸ κύρος αὐτῆς. Ἔνεκα τούτου, Ἀρχιεροὶ Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἐπεκοινῶνουν συνεχῶς μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν Αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου. Ὡς ἀναφέρει ἡ Ἱστορία, τὸ Πατριαρχεῖον εἶχε ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς ἐνισχύσεως καὶ τῆς εὐνοίας τοῦ βυζαντινοῦ Κράτους, ἀφοῦ ἐπιδρομαὶ ἄλλοφύλων παρετηροῦντο οὐ μόνον εἰς Ἐκκλησίας ἀνηκούσας εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα Ἱερουσολύμων, Ἀντιοχείας καὶ Ἀλεξανδρείας. Τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ εἰς παλαιότερους χρόνους κατὰ τὴν σύγκλησιν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ὡς ἀναφέρει ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία.

Διωγμοὶ ἐπισυμβάντες ἐν Αἰγύπτῳ, κατὰ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου αἰῶνος, ἠνάγκασαν τὸν Πατριάρχην Ἀ-

Στιχ. Ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν.

Εἴ τις ναὸν Θεοῦ καθαιρεῖ,
τοῦτον τὸν δειλαιὸν φθείρει ὁ Κύριος.
Διόπερ οἱ ἄλλοιοῦντες θεοχαράκτους ροᾶς
καὶ τὰς λειτουργίας ἅς διώρισε
τῇ Κτίσει ὁ Ὑψιστος,
ὡς τεμένει λαμπρῶ αὐτοῦ,
οὐκ εὐσεβοῦσι
καὶ ὀργὴν θησαυρίζουσι
κομιζόμενοι τῆς φθορᾶς τὰ ἐπίχειρα.
Δὸς δὲ ἡμῖν, Φιλάνθρωπε
σοφίαν καὶ σύνεσιν
τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν λαβόντες
τούτοις ἀρκεῖσθαι τοῖς δόμασι
καὶ μὴ ὑπερβαίνειν
ὄρους φύσεως, σωφρόνως πολιτευόμενοι.

Δόξα· Τοῦ Ὁσίου Συμεῶν τοῦ Στυλῆτου
(ἐκ τοῦ Μηναίου).

Καὶ νῦν. Ἦχος πλ. α'.

Κύριε, Σοὶ δόξα πρέπει τῷ Ποιητῇ τοῦ παντός.
Πλείονα γὰρ τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευά-
σας αὐτόν.
Διὸ αἰτούμεν Σε οἱ τὸν κόσμον οἰκοῦντες δοῦ-
λοὶ Σου,
σάρκα φοροῦντες, συνέτισον ἡμᾶς,

ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν
ἐπὶ Σε τὸν ζῶντα Θεόν,
τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν θάλασσαν
καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς,
καὶ δοξάζειν Σου τὴν θεότητα.

Νῦν ἀπολύεις... Τρισάγιον... Ὅτι Σοῦ ἐστίν...

Ἀπολυτίκια.

Πρῶτον τὸ τῆς Ἰνδίκτου:

Ὁ πάσης Δημιουργὸς τῆς Κτίσεως...

Εἶτα τὸ ἐπόμενον· Ἦχος Δ'.

Ταχὺ προκατάλαβε.

Τῆς δόξης ὁ Κύριος, τὴν ἑαυτοῦ φανερωῶν,
αἰδίων δύναμιν καὶ τὴν θειότητα
δηλοῖ τοῖς ποιήμασι.
Κόσμον κατασκευάσας
καὶ κτισμάτων ἐμπλήσας,
φύσεως ὄρους τάσσει
καὶ ἀνθρώποις ὀρίζει
ἐργάζεσθαι τῇ Κτίσει καλῶς,
τῷ Κτίστη λατρεύοντες.

Δόξα· τοῦ Ὁσίου.

Καὶ νῦν· Τῆς Θεοτόκου:

Χαῖρε Κεχαριτωμένη... (Μηναίου).

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

λεξανδρείας Θεόφιλον Β' (1010 - 1020) νὰ ἀναχωρήσῃ ἐξ Αἰγύπτου καὶ νὰ μεταβῆ εἰς Κωνσταντινούπολιν. Κατὰ τὴν διαμονὴν του ἐν αὐτῇ ἐπῆλθεν διένεξις μεταξὺ τοῦ αὐτοκράτορος Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου (976 - 1025) καὶ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Σεργίου Β' (999 - 1019). Ὁ λόγος τῆς ψυχρότητος καὶ διενέξεως εἶχε αἰτίαν τὴν ἐμμονὴν τοῦ Βασιλείου Βουλγαροκτόνου νὰ ἐπιβάλῃ νόμον περὶ «ἀλληλεγγύου», διὰ τοῦ ὁποῖου «ἀπηγορεύετο εἰς τοὺς μεγάλους γουοκτῆμονας ἵνα μεταβάλλωσιν εἰς ἐκκλησιαστικὰ τὰ κτήματα τῶν χωρικῶν πρὸς ἀπαφυγὴν πάσης ἀμφισβήτησεως τῆς ἰδιοκτησίας». Τινὲς μάλιστα ἀνάγκουν τὴν ἔριδα αὐτὴν εἰς τὸ ἔτος 1019, τελευταῖον τῆς Πατριαρχείας τοῦ Σεργίου, ἄλλοι δὲ εἰς τὰ ἔτη 999 - 1003. Ὁ Πατριάρχης Σέργιος ἀνθίστατο κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Βασιλείου Βουλγαροκτόνου καὶ ἀπέτρεπε τοῦτον νὰ ἐπιβάλῃ διὰ νόμου τὴν ἀνωτέρω ἀπαγόρευσιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Βασιλεὺς ἦτο ἀνυποχώρητος, ὁ Πατριάρχης Σέργιος δυσηρεστήθη τὰ μέγιστα καὶ ὤρθωσε τὸ ἀνάστημά του κατὰ τῆς ἐπιβολῆς τοιοῦτου νόμου.

Ταῦτα παρακολούθησας ἐκ τοῦ σύνεγγυς ὁ εἰς Κωνσταντινούπολιν εὐρεθείς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Θεόφιλος, προσεπάθησε νὰ συμβιδάσῃ ἀμφοτέρους ὡς πρὸς τὴν μεταξὺ των ἐχθρότητα ἐκ τῆς ἀπρεποῦς πρὸς ἀλλήλους συμπεριφορᾶς καὶ μάλιστα ἐχρησιμοποίησε θαυμάσιον πρακτικὸν τρόπον ὑποχωρήσεως καὶ συνδιαλλαγῆς. Κατεσκεύασε δύο ἀγάλματα ἐκ κηροῦ, παριστῶντα τὸν μὲν Βασιλέα ἀποκεκομμένην ἔχοντα τὴν δεξιὰν χεῖρα, ὡς ὑψώσαντα αὐτὴν κατὰ τοῦ Πατριάρχου, τὸν δὲ Πατριάρχην μετ' ἀποκεκομμένης γλώσσης ὡς ἀσεδήσαντα πρὸς Βασιλέα. Ἡ παράστασις τῶν ἀγαλμάτων τούτων ἐδῆλου ὡς ἀναγκαίαν τὴν ὑποχώρησιν παρ' ἀμφοτέρων, τούτου δὲ γενομένου ἐπῆλθε συμβιβασμός, καὶ ὁ μὲν Βασιλεὺς ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ ὄπερ ἔφερε στέμμα ὡς δῶρον, ὁ δὲ Πατριάρχης τὸ ὠμοφύριον αὐτοῦ.

Ἀντιλαμβάνομεθα, λοιπόν, ὅποιον πρωτεύοντα ρόλον διεδραμάτισεν ὁ τότε Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Θεόφιλος Β' εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν, διὰ τὴν ὁποῖαν ἐξεφράσθη ἐκ μέρους τοῦ τε Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Σεργίου τοῦ Β' καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Βασιλείου Β' τοῦ Βουλγαροκτόνου ἡ πλήρης εὐαρέσκεια, διότι συνετέλεσε, διὰ τῆς ἀμέσου αὐτοῦ ἐπεμβάσεως, εἰς τὴν ἄρσιν τῆς διαστάσεως καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀγαθῶν σχέσεων αὐτῶν.

Ἐνεκα τούτου ἀπεδόθη εἰς τὸν Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας καὶ ὁ τίτλος «Κριτῆς τῆς Οἰκουμένης», ἅτε κρίναντος τὴν διένεξιν τὴν μεταξὺ τοῦ

αὐτοκράτορος τῆς μεγίστης τότε αὐτοκρατορίας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀναφυσῆσαν, μετὰ τοῦ προνομίου τοῦ φερεῖν δύο ἐπιτραχήλια καὶ μίτραν. Τὸ δεῦτερον ἐπιτραχήλιον φέρει ἀνωθεν τοῦ σάκκου, ὅπερ καλεῖται «Κριτᾶτον», ὑπομνησκον τ' ἀνωτέρω προνόμια αὐτοῦ καὶ τὸν τίτλον «Κριτῆς τῆς Οἰκουμένης».

Ἐπειδὴ, λοιπόν, ἡ μεσολάβησις αὐτοῦ ἔγινε διὰ τὸ κῆρος τῆς θέσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ Βασιλέως τοῦ Βυζαντίου, διὰ τοῦτο ἀπεδόθη εἰς αὐτὸν ὁ τίτλος τοῦ «Κριτοῦ τῆς Οἰκουμένης» ὁ ὁποῖος ἔκτοτε ἀναφέρεται εἰς τὴν φήμην τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.

Ὡς ἀναφέρει ὁ ἀοίδιμος Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν († 1938) εἰς τὸ περισοῦδάσταν σύγγραμμα αὐτοῦ «Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας», ὁ τίτλος «Κριτῆς τῆς Οἰκουμένης» ἀναμφιδόλως ὀφείλεται εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐπιστόδιον, διότι ἀναφέρεται πρὸ τοῦ δεκάτου αἰῶνος. Ἡ προσηγορία δὲ αὐτοῦ ὡς Πάπα ἀνάγεται εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας*.

Αὐτός, λοιπόν, εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἀπεδόθη εἰς τὸν Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας ὁ τίτλος τοῦ «Κριτοῦ τῆς Οἰκουμένης». Εἶναι δὲ γνωστὸν ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, ὅτι οἱ Πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας διέπρεψαν ἐν ἀπάσῃ τῇ Ὀρθόδοξῃ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἀπελάμβανον τῆς προσηκούσης τιμῆς ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν Ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὡς Προκαθήμενοι Πρεσβυγενοῦς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, δευτέρως κατὰ σειρὰν εἰς τὰ πρεσβεῖα τῶν Ὀρθοδόξων Πατριαρχείων ταύτης.

† Ὁ Λεοντοπόλεως ΤΙΤΟΣ

* Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας (62-1934). Ἀλεξάνδρεια, Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον 1935, σ. 546-547.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητῆς τῶν περιοδικῶν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ «ΘΕΟΛΟΓΙΑ», κάθε ἀλλαγῇ τῆς διευθύνσεώς τους νὰ τὴ γνωρίζουν ἀμέσως στὰ Γραφεῖα τῶν Περιοδικῶν, Ἰωάννου Γεωναδίου 14, 115 21 Ἀθήνα, ἀναφέροντας ἀπαραίτητα καὶ τὴν παλαιὰ τους διεύθυνση, γιὰ νὰ γίνεταί κανονικὰ ἡ ἀποστολὴ τῶν Περιοδικῶν.

Η ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ Α.Θ.Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ Κ.Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΕΙΣ Η.Π.Α. (2-29 Ἰουλίου 1990)

«Αναχωροῦμε μὲ τὸ αἶσθημα τῆς ἱκανοποιήσεως τοῦ πατέρα ποὺ ἐπισκέπεται τὰ παιδιὰ του καὶ τὰ βρίσκει καλῶς ἀποκατεστημένα καὶ προσδεύοντα. Καὶ ἀντιλαμβάνεστε πόσο γλυκὴ εἶναι τὸ αἶσθημα αὐτὸ καὶ πόσο θαυσιὰ ἡ συγκίνησή μας καὶ πόσον ἱερὰ τὰ αἰσθήματα καὶ ἀγαπήσεις ποὺ ἀποκομίζουμε ἐπιστροφῆς εἰς τὸ ἄσθεσιο Φανάρι μας, τὸ ἱερὸ κέντρο μας, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀντλοῦν δύναμη καὶ λαμβάνουν ἐμπνεύσεις καὶ κατευθύνσεις αἱ ἀνὰ τὰ πέτρατα τῆς γῆς Ἀρχιεπισκοπαὶ καὶ Μητροπόλεις μας. Δοξάζουμε τὸ Θεὸ γιὰ ὅλα αὐτά. Μὲ τὴ χάρι Του θὰ συνεχίσουμε τώρα μὲ ὑψηλότερο αἶσθημα εὐθύνης τὴν πρωθιεραρχικὴ διακονία μας πρὸς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς καὶ πρὸς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τοῦ Θρόνου, τῶν ὁποίων οἱ χριστιανοὶ ἀποτελοῦν δι' ἡμᾶς προσωπικῶς καὶ διὰ τὴν Μητέρα των Ἐκκλησιῶν, καύχημα καὶ ἐνίσχυση καὶ παραμυθία. Θὰ συνεχίσουμε πρὸς αὐτοὺς τὴν προσφορὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μὲ ἀγάπη καὶ μὲ στοργὴ ἀνεξάντλητο καὶ μὲ ἐνδιαφέρον ζωηρὸ, διότι εἶναι ἄξιοι καὶ ὑπεράξιοι αὐτῶν τῶν αἰσθημάτων μας. Συνοψίζοντες, λέγομεν δι' ἐπιστροφῆς εἰς τὴν ἑδρὰ μας πολὺ εὐτυχεῖς καὶ θαυσιὰτα συγκινημένοι καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ συνοδοὶ μας, ἄγιοι συνοδικοὶ ἀρχιερεῖς τοῦ Θρόνου».

Στὴ δήλωση αὐτὴ ποὺ ἔκανε ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Δημήτριος στὴ Βοστώνη, πρὶν ἐπιστρέφει εἰς τὸ Ἱερὸ Κέντρο τοῦ Φαναρίου, περιλαμβάνεται ἡ πραγματικὴ σημασία τῆς ποιμαντορικῆς ἐπισκέψεως, ποὺ πραγματοποιήθηκε εἰς τὴν Η.Π.Α. ἀπὸ 2 ὡς 29 Ἰουλίου ὁ σεπτὸς Προκαθήμενος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Στὸ ταξίδι του βέβαια αὐτὸ δόθηκαν ἀπὸ διάφορες πλευρὰς ποικίλες ἐρμηνεῖες, ἐν τούτοις βασικὰ ὑπῆρξε μιὰ ἀναγκαῖα πνευματικὴ ἐπαφὴ τῆς κορυφῆς τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὸ χριστοπύγνυμο πλήρωμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου εἰς τὸ δυτικὸ ἡμισφαίριο (Ἀρχιεπισκοπὴ Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς). Φυσικὸ ἦταν παράλληλα νὰ γίνῃ μεγάλη προβολὴ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῶν ἀξιών της εἰς τὴν ἀμερικανικὴ ἥπειρο, ἰδιαίτερα εὐαίσθητη εἰς ἀλλαγὰς ποὺ σημειώνονται

εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Εὐρώπη, ὅπου ἡ Πίστις καὶ ἡ Ἐκκλησία διαδραματίζουσι σπουδαῖο ρόλο. Αὐτὸ φάνηκε ἀπὸ τὴ θερμότητα ὑψηλοτάτου ἐπιπέδου ὑποδοχῆς, ποὺ μαζὶ μὲ τὴν ὁμογένεια, ἐπιφύλαξε εἰς τὸν Πατριάρχην Δημήτριον ὁ Πρόεδρος καὶ ἡ Κυβέρνησις τῶν Η.Π.Α., τὸ Κογκρέσσο, οἱ τοπικὲς Ἀρχεῖς.

Ὁ Πατριάρχης Δημήτριος συνοδεύετο ἀπὸ ταξίδι του αὐτὸ ἀπὸ τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες Χαλκηδόνος κ. Βαρθελομαῖο, Ἰμβρου καὶ Τενέδου κ. Φώτιο, Πέργης κ. Εὐάγγελο, Λήστρων κ. Καλλίνικο, Μελιτηγῆς κ. Ἰωακείμ, τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Ἀρχιμ. Μελίτωνα Καραῖ, τὸν Ἀρχιεπίσκοπον π. Δημήτριον, τὸν Δευτερεύοντα π. Εἰρηναῖον, τὸν Μ. Εὐεργέτη τοῦ Πατριαρχείου κ. Π. Ἀγγελόπουλο καὶ τὸν κ. Σπ. Ἀλεξίου, ἀφφικιαίου τοῦ Θρόνου, τὸν ἀρχιεπίσκοπον κ. Ἐναν ἀκόμη κλητήρα. Τὸ τεράστιον τζάμπο, ποὺ διέθεσε ἡ Ὀλυμπιακὴ Ἀεροπορία, γιὰ νὰ μεταφέρει τὸν Πατριάρχην καὶ τὴν ἀκολουθίαν του ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς τὴν Οὐάσιγκτον, προσγειώθηκε εἰς τὴν Σπρακωπιτικὴν βάση Ἄντριου, ὅπου γίνεται ἡ ὑποδοχὴ τῶν ἐπισήμων προσκεκλημένων τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἑλληνοαμερικανὸν Γερουσιαστὴ κ. Πῶλ Σαμπάνη, ἦσαν ἐκεῖ ὁ Ὑπουργὸς Ἀπομάχων κ. Ἐδουάρδος Ντερβίνσκι, ποὺ προσφώνησαν τὸν Παναγιώτατον μὲ θερμότητα. Ὁ Πατριάρχης ἀπάντησε συγκινημένος καὶ ἐξέφρασε τὴν χαρὰν του γιὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν Η.Π.Α., ποὺ οἱ ἰδρυτὲς τους τίς θεμελίωσαν ἐπὶ τῆς πέτρας τῆς πίστεως καὶ ἀπέδωκαν ἡμεῖς μεγάλη ἐκείνη δύναμη ποὺ προστάτεψε τὰ ἰδεώδη τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας. Ἐπίσης ἀναφέρθηκε εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν, τὴν σημασίαν της γιὰ τὸν σύγχρονον κόσμον καὶ τὴν παρουσίαν της εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Τὸ πλῆρες κείμενον τοῦ πατριαρχικοῦ λόγου ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Μὲ θαυσιὰτην συγκίνησιν καὶ δλόθερον εὐχαριστίαν πρὸς τὸν Θεὸν ἰσάμεθα μετὰ τῆς συνοδείας ἡμῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς μεγάλης ταύτης Χώρας τοῦ Νέου Κόσμου. Κατὰ τὴν ἱερὰν καὶ ἱστορικὴν ταύτην στιγμὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν διακονίας ἀπευθύνομεν ἀπὸ βάθους καρδίας δλόθερον χαιρε-

Οἱ Ὀμογενεῖς ὑποδέχθηκαν μὲ ἐνθουσιασμό τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη στὶς Η.Π.Α. Δίπλα του διακρίνονται ὁ Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαῖος καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς Γέρων κ. Ἰάκωβος (Φωτ. Δ. Πανάγου).

τισμὸν καὶ περιπυσσόμεθα ἀδελφικῶς, πρώτιστα μὲν πάντων τὴν ὑμετέραν περισπούδαστον Ἱερότητα, προσφιλέστατε ἐν Κυρίῳ ἀδελφε καὶ συλλειτουργῆ Ἀρχιεπίσκοπε Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου κύριε Ἰάκωβε, εἶτα δὲ τοὺς περὶ ὑμᾶς ἁγίους Ἀρχιερεῖς, εὐλογοῦντες ἅμα πατρικῶς τὸν εὐλαβέστατον κληρὸν καὶ τὸν πιστὸν λαὸν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν ἐνιαῦθα Ἀρχιεπισκοπῆς, εἶτα δὲ καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς Χώρας ταύτης ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀπομάχων Ἐξοχωτάτου κυρίου Ἐδουάρδου Ντερβίνσκι καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Πρωτοκόλλου τοῦ Λευκοῦ Οἴκου Ἐξοχωτάτου κυρίου Ἰωσήφ Ρέντι καὶ πάντας ὅσοι ἠγαθύνθησαν νὰ παρευρίσκωνται ἐνιαῦθα ὑποδεχόμενοι ἡμᾶς καὶ τὴν συνοδείαν ἡμῶν. Κύριος ὁ Θεός, ὁ εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, εὐλογῆσαι πάντας ὑμᾶς καὶ συμπαντα τὸν λαὸν τῆς ἐνδόξου Συμπολιτείας ταύτης.

Ἡ ἄφιξις παντὸς ἐπισκέπτου εἰς τὴν Χώραν ταύτην συνιστᾷ σταθμὸν εἰς τὴν ζωὴν αὐτοῦ. Ἰδιαιτέρως ὅμως ἡ ἄφιξις ἐνὸς ἐκκλησιαστικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἡγέτου, ἐνὸς ἀρχηγοῦ Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν μεγάλην καὶ ἡγέτιδα ταύτην Χώραν ἐνέχει σημασίαν, ἡ ὁποία ὑπερβαίνει τὰ παι-

σια τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ ζωῆς. Ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἡγέτης εἰσερχόμενος εἰς τὴν Χώραν ταύτην αἰσθάνεται καὶ γνωρίζει ὅτι εἰσερχεται εἰς μίαν Χώραν, τὴν ὁποίαν οἱ πρωτοπόροι ἰδρύται αὐτῆς ἐθεμελίωσαν ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς πίστεως, ἡ ὁποία ἐιρᾶφη καὶ ἐγγιγανιώθη μὲ τὰς μεγάλας ἠθικὰς ἀρχὰς τοῦ Ἐβ-αγγελίου, ὥστε νὰ ἡγηται τοῦ συγχρόνου κόσμου οὐ-χι μόνον εἰς τὰ ἐπιτεύγματα τοῦ νοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ιδεώδη τῆς ἐλευθερίας, τῆς δημοκρατίας καὶ τοῦ σεβασμοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Εἰς μίαν τοιαύτην χώραν εἰσερχεται κανεὶς πρώτιστα πάντων ὡς προσκνητῆς, ὡς θαυμαστῆς, ὡς εὐγνώμων ὀφειλέτης.

Ἰδιαιτέρως ὡς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἰσερχόμενος εἰς τὴν Χώραν ταύτην, ἀποτελοῦσαν κανονικὸν ἔδαφος ἡμῶν, ἀναλογιζόμεθα ὅτι ἐντὸς αὐτῆς ἐρρίξωσε καὶ ἐκαρποφόρησεν ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐπὶ σειρὰν ὄλην γενεῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμβάλῃ καὶ αὕτη εἰς τὴν μεγάλην καὶ ἱστορικὴν πορείαν τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ, εἰς τὰ ἐπιτεύγματα καὶ τοὺς προβληματισμούς του, εἰς τὰς προόδους καὶ τὰ ὄνειρά του δι' ἐν καλλίτερον μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης εὐλογεῖ τοὺς Ὀμογενεῖς, ποὺ ἔσπευσαν νὰ τὸν καλωσορίσουν στὴ Βάση ANDREWS τῆς Οὐάσιγκτον, ὅπου τοῦ ἐπιφυλάχθηκε ἐπίσημη ὑποδοχὴ (Φωτ. Δ. Πανάγου).

Ἡ Ὀρθοδοξία σήμερον δὲν εἶναι ξέρον ἢ παρεπίδημον στοιχεῖον ἐν Ἀμερικῇ. Ἀποτελεῖ πλέον σάρκα ἐκ τῆς σαρκός της καὶ ὅτιοῦν ἐκ τῶν ὁστέων της. Ἡ φωνή της ἀκούεται μετὰ προσοχῆς καὶ σεβασμοῦ, καὶ οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἡγέται της ἔχουν λόγον βαρύνοντα εἰς τὴν ὄλην πορείαν τῶν ἐν τῇ Χώρα ταύτῃ πραγμάτων. Εἴμεθα, λοιπόν, ἐγγνώμονες εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν Χώραν ταύτην, διότι ἐπέτρεψαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας νὰ ἔχη μίαν τοιαύτην παρουσίαν καὶ συμμετοχὴν εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας.

Χαιρετίζομεν θερμῶς ἅπαντα ἀνεξαιρέτως τὰ πιστὰ τέκνα τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν τῇ Χώρα ταύτῃ. Παρὰ τὸ ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἰς ὅλον τὸν κόσμον, μάλιστα δὲ εἰς τὴν Χώραν αὐτήν, συντεθειμένη ἐκ πιστῶν προερχομένων ἐκ διαφόρων ἐθνοτήτων παραμένει, ὡς μὴ ὄφειλε, διεσπαρμένη εἰς ποικίλας «δικαιοδοσίας», ἡμεῖς ὡς ἐκ τῆς ὑπερεθνικῆς θέσεως καὶ εὐθύνης ἡμῶν ἐν τῇ δομῇ τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας θεωροῦμεν ἅπαντας τοὺς ὀρθοδόξους ὡς ἐν ὅλον, ἠνωμένον εἰς μίαν πίστιν, μίαν λατρείαν, μίαν Θεῖαν Εὐχαριστίαν, ἀνεξαρτήτως ἐθνικῆς προελεύ-

σεως ἢ ἄλλης ιδιαιτερότητος. Ὡς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπευθύνομεν πρὸς πάντας τοὺς ὀρθοδόξους τῆς Χώρας ταύτης τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εὐλογία τῶν ἡμῶν καὶ διαβεβαιούμεν αὐτούς, ὅτι ἡ ἐν κανονικῇ τάξει πλήρης ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας οὐδέποτε ἔπαυσε, οὔτε θὰ πάσῃ νὰ ἀποτελῇ κύριον μέλημα ἡμῶν.

Χαιρετίζομεν ὡσαύτως μετὰ τὴν αὐτὴν ἀγάπην καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς χριστιανοὺς μετὰ τῶν ὁποίων ἀνυχῶς δὲν εὐρισκόμεθα εἰσέτι ἐν πλήρει κοινωνίᾳ πίστεως καὶ μυστηρίων. Ἡ προσπάθεια πρὸς καταλλαγὴν, Θεολογικὸν διάλογον καὶ πλήρη ἐνότητα μετὰ τῶν διηρημένων χριστιανῶν εὐρίσκεται εἰς τὸ ἐπίκεντρον τῶν μελημάτων μας καὶ τῶν καθημερινῶν προσευχῶν μας.

Χαιρετίζομεν ἀγάπης καὶ τιμῆς ἀπευθύνομεν, τέλος, πρὸς τοὺς ἀξιοτίμους ἡγέτας καὶ σύμπαντα τὸν λαὸν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, καὶ συγχαίροντες αὐτοὺς δι' ὅλα τὰ σπουδαῖα ἐπιτεύγματα τοῦ πολιτισμοῦ των παρακαλοῦμεν αὐτοὺς νὰ μὴ λησμονήσουν ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς δυνάμεως ἢ τῇ ἀπολάσει τῆς εὐημερίας τὰς μεγάλας ἀξίας καὶ ἀρε-

Ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Δημήτριος ανάβει κερὶ στὸν ἱερὸ ναὸ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀφιξή του στὴν Οὐάσιγκτον (Φωτ. Δ. Πανάγου).

ίας, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν τὰ θεμέλια τῆς Χώρας των καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ἠγωνίσθησαν καὶ ἐμόχθησαν οἱ πρόπατορές των. Ὁ κόσμος σήμερον ἀντιμετωπίζει, λόγω ἀκριβῶς τῶν ἐπιτευγμάτων τῆς τεχνολογίας καὶ ἔνεκα τῆς ὑλικῆς εὐδαιμονίας του, τεράστια προβλήματα ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς φύσεως, τὰ ὁποῖα ἀπειλοῦν νὰ ἀφανίσουν ὀλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα τοῦ πολιτισμοῦ μας καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν πλανήτην μας. Ἡ Χώρα αὐτὴ πρέπει νὰ ἠγηθῆ μιᾶς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναγεννήσεως διὰ τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἔκκλησίαν μας, καθὼς ἀφικνούμεθα εἰς αὐτήν.

Σὰς εὐχαριστοῦμεν ὅλους διὰ τὴν ὑποδοχὴν ποὺ μᾶς ἐπεφυλάξατε!».

Στὴ Βάση εἶχαν συγκεντρωθεῖ πολλοὶ ὁμογενεῖς ποὺ ἐπευφάνησαν θερμὰ τὸν Πατριάρχη καὶ εὐλογήθησαν ἀπὸ αὐτόν. Ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Παναγιώτατος μὲ τὴν ἀκολουθία του μετέβη συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἰάκωβο στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ Ἁγίας Σοφίας, ὅπου ἐφέλλη δοξολογία παρουσία τῶν ἐπισκόπων, ἱε-

ρέων, ὀφφικιάλων, τῶν μελῶν τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Συμβουλίου, Προέδρων Κοινοτήτων, ἐνοριῶν, Φιλοπτώχων Ἀδελφοτήτων καὶ λοιπῶν εὐαγῶν ἰδρυμάτων καὶ πολλῶν ἄλλων ὁμογενῶν. Μεταξὺ ἄλλων ὁ Πατριάρχης εἶπε κατὰ τὴ δοξολογία:

«Ἐπειδὴ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς Γένος ἠλεήθη ἀπὸ Θεοῦ νὰ ἀναπτύξῃ ἐν τῇ Ἀμερικανικῇ Ἠπείρῳ λαμπρὰ μνημεῖα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ τῆς ἐν γένει ἐλληνικῆς ἀρετῆς, διὰ τῶν ὁποίων πάντοτε ὑπηρετήσε καὶ ὑπηρετεῖ φιλοστόργως ἴσσον τὴν μακρυνὴν κοιτίδα τῆς ἀρχικῆς προελεύσεώς του ὅσον καὶ τὴν ἐνταῦθα θεῖνν του πατρίδα, διὰ τοῦτο δικαίως τὴν πρώτην ἡμῶν ταύτην ἐνταῦθα ἱκετήριον δέησιν ἀναπέμπομεν ὑπὲρ εὐσταθείας καὶ εὐδοώσεως σύμπαντος τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἔθνους, ὑπὲρ ἀναπαύσεως δὲ τῶν ψυχῶν τῶν ἡρώικῶν πρωτοπόρων πάσης φυλῆς, πρὸς τοὺς ὁποίους ἡ εὐγνωμοσύνη ἡμῶν τῶν μεταγενεστέρων δεόν νὰ εἶναι ἀπειρος».

Τὴν ἐπομένη, Τρίτη 3 Ἰουλίου, στὶς 12.30' τὸ μεσημέρι, παρέθεσε ἐπίσημα πρόγευμα στὴν Τουρκικὴ

Πρεσβεία πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου ὁ Τούρκος Πρέσβυς κ. NUJHET KANDEMIR, ὁ ὁποῖος προσφωνήσας τὸν Παναγιώτατο εἶπε μεταξὺ ἄλλων:

«Εἶμαι βαθειὰ πεπεισμένος ὅτι σὲ ἓνα κόσμο ποὺ ἀλλάζει ταχύτατα, ὅπου ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἐλευθερία ξεπροβάλλουν παντοῦ, ἡ διατήρηση καὶ ἐλευθερὴ ἄσκηση τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων τοῦ αὐτοῦ ἔχουν ἀποκτήσει ἀκόμη μεγαλύτερη σημασία».

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας μέρας παρήθεσε γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου στὸ STATE DEPARTMENT (Υπουργεῖο Ἐξωτερικῶν) ὁ Ὑπουργὸς τῶν Βετεράνων EDWARD DERWINSKY, πρὸς τὸν ὁποῖο ἀπευθυνόμενος ὁ Παναγιώτατος εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ἡμεῖς, ὡς ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας καὶ πνευματικοὶ ἡγῆται, γνωρίζομεν ὅτι ὁ κόσμος, συμφώνως πρὸς τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, «κεῖται ἐν τῷ πονηρῷ» (Α΄ Ἰωάν. 5,19). Τοῦτο σημαίνει, ὅτι τὸ εἰρηρικὸν ἔργον σας καλεῖσθε νὰ ἀσκήσετε ἴσους ἑοεῖς, ὅσον καὶ ἡμεῖς, ἐν μέσῳ ποικίλων ἀντεγκδικήσεων, πολέμων καὶ πάσης μορφῆς ἀναστατώσεων. Διὰ τοῦτο ὄταν ἐπιγραμματικῶς ὀρίζεται τὸ ἐπάγγελμά σας ὡς «τέχνη τοῦ ἐφυκτοῦ» ἀσφαλῶς θὰ ἔπρεπε νὰ συμπληρώσετε, ὅτι τὴν τέχνην ταύτην καλεῖσθε νὰ ἀσκήσετε κυρίως ἐν μέσῳ κρίσεων καὶ κρίσιμων στιγμῶν, διότι ἀκόμη καὶ θιαν ἐξωτερικῶς ἀπουσιάζῃ ὁ πόλεμος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὀμιλῶμεν περὶ εἰρήνης, ἐνῶ ὑπάρχουν ἴσοι καὶ ἴσοι πάντοτε ἀνταγωνισμοὶ μεταξὺ τῶν λαῶν, τοὺς ὁποῖους καλεῖσθε νὰ ἐξισορροπήσητε. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἡ πορεία τοῦ διπλωμάτου εἶναι πορεία πάντοτε ἐν μέσῳ συμπληγᾶδων, ἀνεξαρτήτως ἐὰν αἱ κρίσεις, τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζετε ἐκάστοτε εἶναι κρίσεις μικραὶ ἢ μεγάλαι, κρίσεις ἐν ἀνοικτῷ πολέμῳ ἢ ἐν συμβατικῇ εἰρήνῃ.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους τὸ τίμιον ἔργον σας ἐπιπαῖται τὴν προσοχήν, τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ὄλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρονται πραγματικῶς διὰ τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου καὶ τὴν εὐμερίαν τῶν ἀνθρώπων».

Τὴν Τετάρτη 4 Ἰουλίου οἱ ΗΠΑ γιόρταζαν τὴν ἐπέτειο τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀνεξαρτησίας. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἐψάλλη στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας Δοξολογία, στὴν ὁποία προσέστη ὁ Παναγιώτατος καὶ παρακολούθησαν ἑκατοντάδες νέοι, γιὰ τοὺς ὁποῖους ὁ Πατριάρχης εἶπε:

«Εἰς αὐτὴν τὴν μεγαλειώδη συγκέντρωσιν βλέπομεν μετὰ συγκινήσεως πολλοὺς νέους καὶ νέας. Εἶναι αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἠμποροῦν καὶ ὀφείλουν νὰ ἐπι-

μῆσουν καὶ νὰ ἀξιοποιήσουν τὰς θυσίας καὶ τὴν προσφορὰν τῶν προγόνων των.

Ἀγαπημένοι μας νέοι. Βλέποντες τὸ φῶς τῶν ματιῶν σας, ἀποκομίζομεν τὴν θεβαιότητα ὅτι θὰ ἀνταποκριθῆτε εἰς τὴν κλήσιν καὶ εἰς τὴν εὐθύνην σας αὐτήν. Κάμετέ το διὰ τὸ καλὸν σας καὶ διὰ τὸ καλὸν τῆς μεγάλης αὐτῆς Χώρας, σὺν τὸ νὰ εἰσθε ἄξιοί της, διὰ νὰ συνεχίσετε καὶ εἰς τὸ μέλλον τὸ ἔνδοξον παρὸν της, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸ ἔνδοξον παρελθόν της».

Τὴν ἴδια μέρα ὁ Παναγιώτατος ἐπισκέφθηκε τὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τῆς ΟCA (Μετροπόλις), ὅπου τὸν ὑποδέχθηκε ὁ Μητροπολίτης Θεοδοῦσος. Στὴν ὀμιλία του ἐκεῖ ὁ Πατριάρχης ἀτάθηκε ἰδιαίτερα στὸ θέμα τῆς ὀρθοδόξου διασποράς. Παραθέτομε ὀλόκληρο τὸ κείμενο λόγω τῆς σπουδαιότητάς του:

«Ἐπισκεπτόμενοι ποιμαντορικῶς τὴν ἐν Ἀμερικῇ Ἱερὰν ἡμῶν Ἀρχιεπισκοπὴν καλὸν ἐθεωρήσαμεν, ὅπως προσκυνήσωμεν καὶ προσευχηθῶμεν ἐπ' ὀλίγον καὶ εἰς τὸν Ἱερὸν τοῦτον Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἔνθα καὶ ἡ καθέδρα τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς Ἱερότητας, ἀνταποκρινόμενοι καὶ εἰς εὐγενῆ αὐτῆς πρὸς ἡμᾶς πρόσκλησιν.

Πράιτοντες τοῦτο ἐπιθυμοῦμεν νὰ ὑποδηλώσωμεν ὅτι ἡ σημασία τῆς ἐν τῇ Χώρα ταύτῃ ἐπισκέψεως ἡμῶν δὲν περιορίζεται εἰς τὴν ποιμαντικὴν ἡμῶν φροντίδα ὑπὲρ τῶν εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Ἀρχιεπισκοπὴν ἀνηκόντων πιστῶν, καίτοι αὐτὴ ἀποτελεῖ, ὡς εἴπομεν, τὸν πρωταρχικὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεως ἡμῶν. Ἡ διακονία καὶ εὐθύνη ἡμῶν ὡς πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας περιλαμβάνει, ὡς εἶναι γνωστὸν, καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς ἐνότητος τῆς καθόλου Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας μέριμναν καὶ φροντίδα, γεγονός τὸ ὁποῖον ἰδιαίτερος ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐν Ἀμερικῇ Ὀρθοδοξίαν.

Γνωρίζομεν πάντες, ἀγαπητοὶ ἐν Κυρίῳ ἀδελφοί, ὅτι ἡ σύγχρονος Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀντιμετωπίζει σοβαρώτατον πρόβλημα, τὸ ἐπικληθὲν «θέμα τῆς Ὀρθοδόξου Διασποράς». Τὸ πρόβλημα τοῦτο εἶναι ἐγγεγραμμένον εἰς τὸν κατάλογον τῶν θεμάτων τῆς μελλούσης νὰ συνέλθῃ Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου ἡμῶν. Ἀποτελεῖ ὄντως σκάνδαλον διὰ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας ἢ διατήρησις περισσοτέρων τοῦ ἐνός ἐπισκόπων ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, τοῦθ' ὅπερ ἀντίκειται ρητῶς εἰς τοὺς ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὴν Ἐκκλησιολογίαν τῆς Ὀρθοδοξίας, τὸ σκάνδαλον δὲ τοῦτο καθίσταται ἔτι μείζον, ὁσᾷς ὑπεισέρχονται κίνητρα φυλετισμοῦ, ἐπιτόνως καταδικασθέντος κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ὑπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὡς ὑπερεθνικῇ Ἐκκλη-

οία και θεσμός υπηρετιῶν τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας δὲν παραμένει ἀδιάφορον ἔναντι τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως, καὶ θὰ καταβάλλη κάθε προσπάθειαν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἄλλων Ἀγιοτάτων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν συμφώνως πρὸς τὴν κανονικὴν τάξιν ἐπίλυσιν τοῦ ἀκανθώδους τοῦτου προβλήματος.

Ἰδιαιτέρως ἐν τῇ Χώρα καὶ τῇ ἡπειρῷ ταύτῃ τὸ πρόβλημα τῆς Διασπορᾶς καθίσταται ἐμφανές. Ἡ ἀνακήρυξις τῆς πρώην Ρωσικῆς («Μειροπόλια») εἰς «αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν» ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας πρὸ εἰκοσαετίας ἄνευ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς συναιρέσεως πασῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐκφραζομένης διὰ στόματος τοῦ πρώτου τῆς τάξεως ἐν τῷ κανονικῷ οὐσίῳ τῆς Ὁρθοδοξίας, ὠδήγησεν εἰς ἕξι μείζονα διαίρεσιν τῆς Ὁρθοδοξίας ἀντὶ τῆς ἐπιδιωχθείσης ἐνότητος αὐτῆς. Εὐδρισιζόμεθα τοιοῦτοτρόπως ἐνώπιον ἐνὸς εἰδικοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον καὶ προσπαθοῦμεν νὰ ἐπιλύσωμεν κατὰ τὸν πλέον κανονικὸν τρόπον.

Ὡς εἶναι γνωστόν, Ἀντιπροσωπεῖα τῆς ὕψ' ἡμῶν Μητροπόλεως, Ἱερότατε Μητροπολίτα Θεοδοσίε, ἐπεσκέφθη πρὸ τινος ἰδίου Φανάρου καὶ ἔσχε μετ' ἀντιστοιχόν ἡμετέρας Ἀντιπροσωπεῖας ἀδελφικὰς συνομιλίας πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ ἀνακύφαντος, ὡς μὴ ὄφελε, ζητήματος. Εὐελπισοῦμεν ὅτι θὰ ἀχθῶν αἱ καταβαλλόμεναι προσπάθειαι εἰς αἴσιον πέρας, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ὁρθοδόξου ἐνότητος.

Ἡ παρουσία τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ Χώρα ἐνέχει ἐξαιρετικὴν σημασίαν καὶ σπουδαιότητα, ἰδίᾳ εἰς τὰς ἡμέρας μας. Ἡ Ὁρθοδοξία δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον φῶς εἰς τὰ ἀδιέξοδα πρὸς ἀντιμετωπίζει λόγῳ τῆς ραγδαίας ἀναπτύξεως τῶν ἐπιστημῶν, τῆς τεχνολογίας καὶ τῆς ὑλικῆς εὐημερίας, χωρὶς ἀντίστοιχον πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν καλλιέργειαν. Ἔχει πρὸς τοῦτο ἀνάγκην ἢ ἐν Ἀμερικῇ Ὁρθοδοξία βαθείας θεολογικῆς σκέψεως καὶ πνευματικῆς ζωῆς, ἅμα δὲ καὶ ἐνότητα. Εἰς τοῦτο καλοῦμεν πάντας τοὺς ἐν Ἀμερικῇ ὀρθοδόξους, ὅπως ἐργασθῶν, συνειδότες ὅτι ἐπιτελοῦν χρέος ἱερὸν ἔναντι τοῦ Θεοῦ, ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἔναντι ἐαυτῶν καὶ τῶν τέκνων των καὶ ἔναντι τοῦ ἀνθρώπου, «ὅπερ οὗ Χριστὸς ἀπέθανεν».

Χαιρετίζομεν πάντας ἡμᾶς τοὺς συναχθέντας ἐν ταῦθα ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Κυρίου. Κατασπασζόμεθα τὴν ἡμετέραν Ἱερότητα καὶ τοὺς παρόντας ἁγίους Ἀρχιερεῖς, καὶ εὐλογοῦμεν πατρικῶς τὸν ἱερὸν κλῆρον καὶ τὸν περιεστώτα λαόν».

Παριστάμενος σὲ γεῦμα γιὰ τὴν Ἡμέρα τῆς Ἀνεξαρτησίας τῶν Η.Π.Α. ὁ Πατριάρχης Δημήτριος ἐξήγησε τὴν σημασίαν τοῦ γεγονότος (4 Ἰουλίου 1776):

«Ἀγαπητοὶ συνδαιτημόνες,

Ἡ διακήρυξις τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς 4ης Ἰουλίου τοῦ 1776 ἀποτελεῖ ὁρόσημον εἰς τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἐθεμελίωσε κράτος δικαίου καὶ ἐλευθερίας διὰ τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, συγχρόνως ὅμως ἐπηρέασεν ἀποφασιστικῶς τὰς πολιτικὰς ἐξελίξεις ἀπανταχοῦ τῆς γῆς, ἐνισχύσασα τοὺς ἀγῶνας τῶν λαῶν ἐναντίον τυραννικῶν καὶ αὐταρχικῶν καθεστώτων. Διὰ τοῦτο ἡ σημερινὴ ἑορτὴ δὲν ἀναφέρεται ἀπλῶς εἰς τὴν ἀποτίναξιν τῆς ἀποικιοκρατικῆς ἐξαρτήσεως, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν θρίαμβον τῆς ἐλευθερίας, εἶναι δὲ ἐν ταύτῃ ἑορτῇ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἐλευθερίας.

Ὁ ἀναγιγνώσκων τὴν Διὰ κήρυξιν τῆς Ἀνεξαρτησίας ἐντυπωσιάζεται ἐκ τῆς εὐρύτητος τῆς πολιτικῆς σκέψεως καὶ ἐκ τοῦ ρεαλισμοῦ τοῦ κειμένου, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἐκ τοῦ ὅτι θεμελιούται αὕτη ἐπὶ ἀρχῶν αἰωνίαν ἰσχύον καὶ ἀξίαν κεκτημένων, ἐπὶ τῆς εὐσεβείας πρὸς τὸν Θεόν, ὡς δημιουργὸν τοῦ παντός, καὶ ἐπὶ τῆς εὐγενοῦς καταγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου, ὡς θεϊκοῦ δημιουργήματος. Ἄνευ ἀναφορᾶς καὶ σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν καὶ τὸν πνευματικὸν κόσμον, οἰαδήποτε προσπάθεια διασώσεως τῆς ἀξίας του εἶναι καταδικασμένη εἰς ἀποτυχίαν, ὡς ἀπεδείχθη περιτρώτως τοῦτο ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας διὰ τῆς παταγῶδους ἀποτυχίας καὶ καταρρέσεως τῶν ἀντείστικῶν καθεστώτων. Καὶ τοῦτο διότι, ἂν ὁ ἄνθρωπος ἐκληφθῇ ὡς ὑλικὴ μόνον ὑπαρξις καὶ ὁ ἴδιος ὑποβαθμίζει ἐαυτὸν ὡς ἕν καταναλισκόν καὶ ἀποθηνήσκον, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀσκοῦντες κάθε εἶδους ἐξουσίαν μεταβάλλον αὐτὸ ἢ εἰς ὄργανον τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν των στόχων, ἢ ὡς μονάδα παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως, συνθλίβοντες καὶ ἀφανίζοντες τὸν χῶρον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας.

Τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐγκαταλείπει τότε τοὺς ἀνθρώπους καὶ μεταβάλλονται τότε εἰς κινουμένας σάρκας, ὡς διαβεβαίωσι ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς εἰς τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως: «Ὁδὸ μὴ καταμείνη τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τοῦτοις εἰς τὸν αἰῶνα διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας» (Γεν. 6,3).

Ἐνώπιον τοῦ ὁσημέραι ἀξαναμένου κινδύνου ἀποδεσμεύσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὑποδουλώσεώς του εἰς τὴν σάρκα καὶ τὸν κόσμον, ὁ ἑορτασμός τῆς πολιτικῆς ἀνεξαρτησίας ὑπομνησκει εἰς πάντας ἡμᾶς

Ὁ Παναγιώτατος εὐλογεῖ πᾶ Ἑλληγόπουλα κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του στὶς Η.Π.Α. (Φωτ. Δ. Πανάγου).

τὸ ἐπιτακτικὸν αἶτημα τῆς πνευματικῆς ἀνεξαρτησίας, ἣτις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξαγωγῆς καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θελήματος Αὐτοῦ. Μακρὰν τοῦ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ ἐλεύθερος καὶ ἀνεξάρτητος: ὑποδουλώνεται εἰς τὸ κακὸν καὶ αἰχμαλωτίζεται, διότι θέτει ἑαυτὸν ἔξω ἀπὸ τὴν προσηλυτικὴν ὁμολογίαν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Μὲ αὐτὰς τὰς σκέψεις ἐγείρομεν τὸ ποτήριον εὐχόμενοι ὅπως τὸ πνεῦμα τῆς Διακηρύξεως τῆς Ἀνεξαρτησίας συνεχίσῃ νὰ ἐμπνέῃ τὴν πολιτικὴν καὶ θρησκευτικὴν ζωὴν τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τοῦ κόσμου ὁλοκλήρου.

Τὴν Παρασκευὴ 6 Ἰουλίου, στὶς 9 τὸ πρωί, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εὐλόγησε τὴν ἔγκρξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ 8ου Συνεδρίου τῆς Ἐνώσεως Ἑλληνο - Ὀρθόδοξων Νέων GOYA τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς. Βασικὸ θέμα τοῦ συνεδρίου ἦταν: «Παιδιὰ τοῦ φωτός». Στὸ πρόγραμμα τοῦ συνεδρίου, ποὺ πραγματοποιήθηκε στὸ ξενοδοχεῖο «SHERATON WASHINGTON», ἔλαβαν μέρος ἡ Ἑλένη ZURAS, ὁ Στέλιος

Σιταράς, ἡ Ἐλισάβετ BARTZ, ὁ Γ. Στεφανόπουλος, ποὺ ἀναφέρθηκε στὶς σχέσεις νεολαίας καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Μ. STEFANOS, Μαρία Παπαθανασίου. Ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς νέους ὁ Πατριάρχης Δημήτριος εἶπε:

«Τέκνα πολυφίλητα καὶ εὐλογημένα ἐν Κυρίῳ, Ἀποτελεῖ ὁμολογουμένως κορυφαίαν στιγμὴν συγκινήσεως διὰ πάντας ἡμᾶς ἡ ἐνταῦθα ἐπίσημος σήμερον συνάντησις μετὰ τῶν ὀρθόδοξων χριστιανῶν νέων τῆς ἐν Ἀμερικῇ Γεωῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μας, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Ὁγδοῦ Συνεδρίου τῆς Νεολαίας παραλλήλως πρὸς τὴν Τριακοστὴν Κληρικολαϊκὴν Συνέλευσιν.

Διηγούμεθα μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς συνοδῶν Ἀρχιερέων μακρὰν ὄντως ὁδὸν ἵνα ἔλθωμεν εἰς Ἀμερικὴν ἐκ τῆς Μητρὸς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὅπως ἐπευλογῆσωμεν ἐκ τοῦ σύγγενος τὰ ὑπὸ τὴν φωτεινὴν ποιμαντορίαν τοῦ Ἱερωτάτου ἀδελφοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἰακώβου διαπρέποντα ἐνταῦθα τέκνα τῆς Ἐκκλησίας.

Μεταξὺ τοῦ ὅλου εὐλογημένου ἐν Ἀμερικῇ γεω-

στίου πλήθους τῶν πιστῶν μας, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι τὴν προσοχὴν καὶ τὸ πατρικὸν ἡμῶν ἐνδιαφέρον εὐλόγως ἐπισύρει περισσότερο παρὸς ἄλλου ἢ νεότης. Εἰς τὰ φωτόμορφα πρόσωπα τῶν νέων ἀνθρώπων, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ὅλοι οἱ λαοὶ συνήθισαν νὰ βλέπουν, καὶ δικαίως, τὴν ἐνσάρκωσιν τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν εὐγενεσιτέρων φιλοδοξιῶν τῶν. Ὅπως εἰς τὸ δωδεκάθεον τοῦ ἐλληνικοῦ Ὀλύμπου ἢ Ἀφροδίτῃ ὑπῆρξεν ἡ ὥραιότερα θεά, διότι ἀκριβῶς ἦτο ἡ ἀναδυομένη θεά, ἔτσι καὶ εἰς τὴν νεολαίαν μας δὲν θαυμάζομεν τόσον τὸ ἤδη δεδομένον ἀλλὰ κυρίως τὸ ἀναμενόμενον. Ἡ νεολαία εἶναι ἡ ἀναδυομένη καινὴ ἀνθρωπότης. Ὡς ἐκ τούτου, καὶ τὸ θέμα καὶ σύνθημα τῆς Τριακοστῆς Κληρικολαϊκῆς Συνελεύσεως, πὸν εἶναι καὶ τοῦ ἰδιοῦ σας Συνεδρίου θέμα καὶ σύνθημα, ἀρμόζει περισσότερο εἰς τὴν νεολαίαν ἀπὸ οἰανδήποτε ἄλλην τάξιν τῆς Ὁμογενείας.

Ἐφ' ὅσον ὁ λόγος περὶ τέκνων φωτός, πρέπει νὰ ἐπενθυμίσωμεν ὅτι τὸ φῶς, ὅπως καὶ τὸ ὕδωρ, εἶναι πάντοτε καθαρότερον ὅσον πλησιέστερα εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς τὰς πηγὰς. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ μετὰ τοὺς νέους ἀνθρώπους. Ὑποτροπὴν μὲν εἰς τὰ ἐπίκτητα ἀγαθὰ τῆς γ ν ὡ σ ε ω ς, τῆς π α ι δ ε ί α ς καὶ τῆς π ε ί ρ α ς, διότι ὁ σύντομος χρόνος τῆς ἡλικίας τῶν δὲν εἶναι ἐπαρκής, ὥστε νὰ ἀνταγωνισθοῦν τὸ πολυχρόνιον γῆρας καὶ τὴν κτηθεῖσαν σοφίαν. Ὅμως διαθέτουν τὴν ἀ γ ν ὄ τ η τ α, τὴν ἀ γ ω ν ι σ τ ι κ ὄ τ η τ α, τὴν ε ἰ λ λ ι κ ρ ἰ ν ε ι α ν καὶ τὸν ἐ ν θ ο υ σ ι α σ μ ὀ ν, τὰ ὁποῖα τοὺς καθιστοῦν ἱκανοὺς διὰ πᾶσαν εὐγενῆ ἐξόρμησιν καὶ διὰ πᾶσαν θυσίαν.

Ὅταν, λοιπόν, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς προτρέπει νὰ περιπατῶμεν ὡς «τέκνα φωτός», ἀσφαλῶς ἀπευθύνεται προσιτίως εἰς τοὺς νέους, πὸν εἶναι καὶ κατὰ φυσικὸν λόγον τέκνα. Ὅσοι δύνανται καὶ τὸ φῶς νὰ ἀναγνωρίσουν ἐνκολώτερα ἀπὸ τοὺς ἐνίοτε προκατελιγμένους ἐνήλικας, ἀλλὰ καὶ τὰς θυσίας εὐχαρίστως νὰ ὑποστοῦν, τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖ πάντοτε τὸ φῶς διὰ νὰ ὑπερνικήσῃ τὸ σκότος.

Σεῖς, οἱ νέοι τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μας, ἔχετε ἄπειρα πλεονεκτήματα ἔναντι τῶν γονέων σας καὶ τῶν γονέων ἐκείνων. Κατ' ἀρχὴν ἔχετε, ὡς ἐλέχθη, φύσιν ἀγνοίεραν καὶ ὑγείαν περισσότερο θαλαρῶν πὸν σᾶς ἐπιτρέπει νὰ κινήσθε μετὰ μεγαλυτέραν ἄνεσιν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, διὰ τὴν ἐπίτευξιν οἰουδήποτε στόχου. Ὅπως δηλαδὴ τὰ σωματικὰ «ἀνακλαστικά» σας εἶναι ὑγιέστερα, ἔτσι καὶ τὰ ἠθικὰ «ἀνακλαστικά» τῆς συνειδησεῶς σας εἶναι ὀλιγώτερον βεβαρ-

μένα ἀπὸ τῶν ἡλικιωμένων καὶ λειτουργοῦν ταχύτερα.

Κατόπιν, σεῖς δὲν ἐγνωρίζετε ξεροζιζωμὸν καὶ μετανάστευσιν, πράγματα πὸν ἀφήνουν πολλάκις ἀθεράπευτα τραύματα εἰς τὴν ψυχὴν. Ἀντιθέτως, ἐγεννήθητε ἐν Ἀμερικῇ εἰς μίαν ἐξόχως δημοκρατικὴν καὶ πεπολιτισμένην χώραν, χωρὶς νὰ ὑποσιτῆτε ταπεινώσεις καὶ ταλαιπωρίας κοινωνιῶν ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένων, αἱ ὁποῖαι πληγώνουν τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν. Εἴχατε ἀπὸ τῆς γεννήσεώς σας ὅλα τὰ μέσα νὰ μορφωθῆτε καὶ νὰ ἀναπτυχθῆτε ἐλευθέρως καὶ φυσιολογικῶς εἰς ἰσοτίμους πολίτας τῆς μεγάλης αὐτῆς Χώρας καὶ νὰ ἐξελιχθῆτε ἀνεμποδίστως εἰς οἰονδήποτε τομέα εἴχατε κλησιν, ἱκανοποιούντες κάθε εὐγενῆ φιλοδοξίαν σας.

Κατόπιν ὅλων τούτων, εἴσθε οἱ πλέον ἡλεημένοι ἀπὸ Θεοῦ διὰ νὰ ἀνταποκριθῆτε εἰς ὅλα τὰ ἠθικὰ παραγγέλματα τοῦ θείου νόμου καὶ νὰ ἀναδειχθῆτε ὄντως πρότυπα χριστιανῶν καὶ σημεῖα προσανατολισμοῦ διὰ τὰς ὑπολοίπους τάξεις.

Ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ καὶ ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία γενικώτερον εἰς σᾶς, τὴν χριστιανικὴν νεολαίαν τῆς, ἀποβλέπει, λοιπόν, μετὰ τὰς χρησιότερας τῶν ἐλπίδων καὶ σᾶς χαιρετίζει ὡς ἔ ν α ἄ ν θ ρ ω π ο ν ἄ λ κ ι μ ο ν καὶ συνεχῶς ἀνερχόμενον. Ὅπως ἀκριβῶς ὁ ποιητὴς Σολωμὸς ἐχαιρέτισε τὴν δόξαν μετὰ τοὺς ἀθανάτους ἐκείνους σίχους:

«Φῶς στὸ χέρι, φῶς στὸ πόδι, κί' ὅλα γύρω σου εἶναι φῶς».

Οἱ νέοι τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐπιφύλαξαν στὸν Παναγιώτατο ἐκθουσιώδη ὑποδοχῇ, πὸν τοῦ προξένησε μεγάλη συγκίνηση καὶ τοῦ ἔφερε δάκρυα στὰ μάτια. Ἐπὶ ὄρα πολλὴ ἔρθως εὐλογοῦσε τοὺς νέους καὶ τοὺς ἔστειλε ἀσπασμούς.

(Συνεχίζεται)

Ι. Μ. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗΣ

Δ) γτῆς τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἐκυκλοφόρησε σὲ 6' ἔκδοση:

ΠΑΝΑΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
τῆς Γεωργίας Π. Κουνάθη,
θεολόγου καθηγητρίας

Ἀπευθυνθῆτε: Ἀποστ. Διακονία, Ἰασοῦ 1,
115 21 Ἀθήνα — Δραγατσανίου 2 — πλατ. Κλαυθμῶνος. Τηλ. 7228.008, 3228.637.

ΕΚΟΙΜΗΘΗ ΕΝ ΚΥΡΙΩ Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὅπως ἀναφέρεται σὲ σχετικὸ ἀνακοινωθέν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νικαίας, «στὸν Καθεδρικό Ναὸ Ἀγίου Νικολάου Νικαίας ἐγινε στὶς 6 τὸ ἀπόγευμα τῆς 11ης Αὐγούστου 1990 ἡ κηδεῖα τοῦ πρώτου Μητροπολίτου Νικαίας Γεωργίου Παυλίδη. Τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας προσέστη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ. Παρέστησαν πολλοὶ Ἀρχιερεῖς, οἱ Νομάρχες Πειραιῶς καὶ Αὐτ. Ἀττικῆς, οἱ Βουλευτὲς τῆς περιοχῆς, οἱ Δήμαρχοι τῶν ἑπτὰ Δήμων τῆς Μητροπόλεως Νικαίας, οἱ στρατιωτικὲς καὶ ἀστυνομικὲς ἀρχές, ἑκατοντάδες κληρικοί καὶ χιλιάδες λαοῦ. Συγκινητικὲς οἱ ἐκδηλώσεις γιὰ τὸν δραστήριον καὶ συνετὸ Ποιμενάρχη μὲ τὴν καρδιὰ γεμάτη ἀγάπη.

Ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μίλησε ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἱγνάτιος Λάμπας (ὁ λόγος καταχωρίζεται ἐν συνεχείᾳ). Ἐκ μέρους τοῦ κλήρου τῆς Μητροπόλεως Νικαίας μίλησε ὁ πρωτοσύγκελλος πρωτοπρεσβύτερος Δημήτριος Ἡλιάδης, ὁ ὁποῖος διάβασε τὴν ἰδιόχειρο πνευματικὴ Διαθήκη τοῦ ἀοιδίμου Ἱεράρχου, πὺν ὅλα τὰ πρόσφερε γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Λαό. Ἐντύπῳσι προκάλεσε καὶ ἡ ἐξῆς περικοπὴ τῆς Διαθήκης: «Χρήματα δὲν ἔχω, οὔτε κανὲν ἄλλο περιουσιακὸν στοιχεῖον. Τὰ προσέφερα ὅλα κατὰ διαστήματα εἰς τὸ ἔργον τῆς Μητροπόλεως μας καὶ εἰς διάφορα πρόσωπα ἔχοντα ἀνάγκην. Ἐγὼ ἐκράτησα διὰ τὸν ἑαυτὸν μου μόνον τὰ ἀπολύτως ἀπαραίτητα διὰ τὴν συντήρησίν μου. Ἐάν, τυχόν, εὑρεθῶν εἰς τὸ δωμάτιόν μου μερικὰ χιλιόδραχμα, ἀφ’ οὗ προηγουμένως ἐξοφληθῶν, τυχόν, οἰκονομικὰ ὑποχρεώσεις μου, τὰ ὑπόλοιπα γὰ κατατεθῶν εἰς τὸ Γενικὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον».

Ἐκ μέρους τοῦ Δήμου Νικαίας τὸν μεγάλον νεκρὸ ἀπεχαιρέτισε ὁ Δήμαρχος κ. Στυλιανὸς Λογοθέτης. Νὰ σημειωθῆ, ὅτι σὲ ἑκτακτῆ συνεδρίασί του τὸ Δημ. Συμβούλιο Νικαίας ἀπεφάσισε γὰ γίνῃ ἡ κηδεῖα δημοσίᾳ δαπάνῃ καὶ γὰ δοθῆ τὸ ὄνομα τοῦ Μητροπολίτου Γεωργίου σὲ πλατεῖα ἢ κεντρικὴ δὸδ τοῦ Δήμου Νικαίας. «Ἡ Νίκαια γίνεται φτωχότερη μὲ τὸν θάνατον τοῦ Μητροπολίτου Γεωργίου, πὺν ἦταν ἀγαπητὸς Ποιμενάρχης σὲ ὅλους τοὺς πολῖτες τῆς Νικαίας καὶ τῶν ἄλλων Δή-

μων». Αὐτὰ τονίσθησαν στὴ συνεδρίασί του Δημοτικοῦ Συμβουλίου.

Τὸ σκῆνος τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου ἐνταφιάσθηκε στὸν περίβολο τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Νικαίας. Σπανίως Ἱεράρχης ἦταν τόσο ἀγαπητὸς στὸ Λαό.

Ὁ λόγος πὺν ἐκφώνησε, ἐντολὴ τῆς Ἱ. Συνόδου, ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἱγνάτιος Λάμπας ἔχει ὡς ἐξῆς:

Μακαριώτατε Προκαθήμενε τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

Σεπτῆ τῶν Ἀγιοτάτων Ἱεραρχῶν χορεία,

Τίμιον τῆς Ἐκκλησίας Πρεσβυτέριον,

Ἐντιμότατοι ἄρχοντες τῆς πόλεως ταύτης, Πολιτικοὶ τε καὶ Στρατιωτικοί,

Ἐδλαβὲς καὶ πενθοῦν Χριστιάνουμον Ἐκκλησίασμα,

«Τῷ φοβουμένῳ τὸν Κύριον εὖ ἔσται,

ἐπ’ ἐσχάτων καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς αὐτοῦ,

εὐρήσει χάριν» (Σοφία Σειράχ α’ 13).

Μετέπειτα πρὸς Κύριον ὁ Μητροπολίτης Νικαίας Γεώργιος καὶ «προσιτίθειαι ἤδη τοῖς οἰκειοῖς» τῆς πίστεως, ἵνα ἀναπαυθῆ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετὰ τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἀγιοτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἐν τῷ χορῷ τῶν μακαρίων Ἱεραρχῶν καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ ὡς ἡ πολυκύμαντος αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ζωὴ του, διδάσκει ἡμᾶς παντοειδῶς. Διδάσκει ἡμᾶς καὶ καλεῖ πρὸς μίμησιν ἢ βιωτῆ αὐτοῦ καὶ ἡ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δρασίς καὶ προσφορὰ του. Ὁ θάνατος ἐνὸς Ἐπισκόπου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, εἶναι γεγονός παγκόσμιον καὶ καθολικόν. Διότι ὡς αἱ Διαταγαὶ τῶν Ἀποστόλων (Β’ 27, 4-5) διακελεύουσιν, «πάντων ἀνώτερος ὁ ἀρχιερεὺς ἐστίν, ὁ Ἐπίσκοπος. Ὁδῖος λόγου διάκονος, γνώσεως φύλαξ, μεσίτης Θεοῦ καὶ ἡμῶν ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν λοιραῖς· οἷος διδάσκαλος εὐσεβείας, οἷος μετὰ Θεὸν πατήρ ἡμῶν, «δι’ ὕδατος καὶ πνεύματος ἀγαγεννήσας» ἡμᾶς εἰς νιοθεσίαν· οἷος ἄρχων καὶ ἡγούμενος ἡμῶν, οἷος ἡμῶν βασιλεὺς καὶ δυνάστης, οἷος ἡμῶν ἐπίγειος Θεὸς μετὰ Θεόν, ὃς ὀφείλει τῆς παρ’ ἡμῶν τιμῆς ἀπολαύειν. Περὶ γὰρ τούτου καὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἔλεγεν· «Ἐγὼ εἶπα· Θεοὶ ἐστε καὶ υἱοὶ ὑψίστου πάντες»,

καί· «Θεὸς οὐ κακολογήσεις»· ὁ γὰρ Ἐπίσκοπος προκαθεξέσθω ὑμῶν ὡς Θεοῦ ἀξία τειμημένος, ἢ κρατεῖ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ παντὸς ἄρχει. ὁ δὲ διάκονος τοῦτω παριστάσθω, ὡς ὁ Χριστὸς ἐν Πατρὶ, καὶ λειτουργήτω αὐτῷ ἐν πᾶσιν ἀμέμπως, ὡς ὁ Χριστὸς, ἀπ' ἑαυτοῦ ποιῶν οὐδέν, τὰ ἀρεσιὰ ποιεῖ ἐν Πατρὶ πάντοτε». Καὶ ἐνῶ ὁ τοῦ Ἐπισκόπου θάνατος εἶναι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ γεγονὸς παγκόσμιον καὶ καθολικόν, ὁ θάνατος τοῦ προκειμένου ἀνδρὸς τοῦ Μητροπολίτου Νικαίας κυροῦ Γεωργίου εἶναι ἔτι μᾶλλον γεγονὸς βαρυσήμαντον, διότι ὁ ἀπελθὼν ἱεράρχης ἐν καρδίαις πολλαῖς ἐκκεχάρακτο τὸ αὐτοῦ ὄνομα καὶ ἐνεσιτάλακτο ἀγάπης καὶ σιοργῆς πατρικῆς δρόσον. Μαρτυρεῖται τοῦτο ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν παρισταμένων ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτοῦ πνευματικῶν αὐτοῦ τέκνων, ἀδελφῶν καὶ οἰκειῶν. Ἡ ἡμέρα αὕτη σήμερον καθ' ἣν σαββατίζει τῇ σαρκὶ ὁ ἀπερχόμενος τῆς Ἐκκλησίας ταγὸς καὶ πατήρ, εἶναι ὄντως μεγάλη. Παρῆλθον αἱ στιγμαὶ τῆς πικρίας καὶ τοῦ πόνου ἐκ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀκόμη καὶ διὰ τοὺς κατὰ σάρκα συγγενεῖς αὐτοῦ. Τώρα, ὅτε ἡ Ἐκκλησία συνεκεντρώθη ἅπασα ἐνώπιόν του, ὅτε κλήρος, ἄρχοντες καὶ λαὸς ἀναπέμπομεν ἐν ἐκκλησιαζούσῃ Ἐκκλησίᾳ, ἰεσοῖας πρὸς τὸν ἐν Τριάδι Θεὸν διὰ τὴν μακαρίαν ψυχὴν του, εἰς χαρὰν μεταποιεῖται ἡ λύπη καὶ ἡ ἀγαλλίασις πληροῖ πάντα ὅδε εὐρισκόμενον ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ. Καὶ ὡς ἐπὶ τῆς γῆς ἔζησεν καὶ ἔδρασεν ὁ ἐκλιπὼν Ἱεράρχης, οὕτως ὀφείλομεν νὰ τιμήσωμεν καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς αὐτοῦ ἐξοδὸν καὶ ἐκδημίαν. Καὶ πολλῶ μᾶλλον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι χαίρομεν ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ καὶ σικριῶμεν, διότι καὶ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀπερχομένου Πατρός, ἐπατήθη ὁ θάνατος, ἐνικήθη ὁ Ἄδης, ἐπειδὴ ὡς πράττει πᾶς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν Ἱερεὺς διὰ τὴν ὥραν ταύτην, τὴν ὥραν τῆς κοιμήσεώς του εἰργάσθη ἐπὶ μακρὸν ὁ ἀπερχόμενος οὗτος Ἐπίσκοπος, μιμητὴς γενόμενος τῆς μακαρίας Ποργονίας ἣν ἐπαινῶν ὁ ἐγκωμισατῆς ἅμα καὶ ἀδελφὸς αὐτῆς θεῖος Γρηγόριος ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ αὐτῆς λόγῳ λέγει ὅτι καθ' ἑσπέραν πρὶν ἢ κατακλιθῆ ἔλεγεν τὸ ψαλμικὸν «ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω», ἔχουσα πάντοτε μνήμην θανάτου. Ταύτην τὴν μνήμην θανάτου εἶχε ὁ Μητροπολίτης Γεώργιος ὡς Λειτουργὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου. Διότι πᾶς τις λειτουργῶν ἐν τῷ Θεῷ Ἐνοσιαστηρίῳ γνωρίζει ὅτι ἡ ζωὴ ἐν τῇ θ. Λειτουργίᾳ εἶναι ἅμα κόπος καὶ ἀνάπαισις. Εἶναι θάνατος καὶ ζωὴ. Ἐν τῇ θ. Λειτουργίᾳ «τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλομεν καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ ὁμολογοῦμεν» (Α' Κορινθ. 11,26). Σιωπῶν ὁ τῆς

Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως Ἐπίσκοπος λέγειν χαίρων πρὸς τὰ κλαίοντα καὶ πενθοῦντα ἔτι πνευματικὰ αὐτοῦ τέκνα, τὸ τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, μιστήριον «Μηδεὶς φοβείσθω θάνατον· ἡλευθέρωσεν γὰρ ἡμᾶς ὁ τοῦ Σωτῆρος θάνατος». Μετέστη ὁ μακάριος Ἱεράρχης, ἀπὸ τῶν λυπηροτέρων ἐπὶ τὰ χορησιότερα καὶ θυμηδέστερα, ὅπου «ἀνάπαισις καὶ χαρὰ» (Γ' εὐχὴ Γονυκλισίας Πεντηκοστῆς) καὶ ἀπολείπει πρὸς ἕνα ἕκαστον ἐξ ἡμῶν τὴν χαρὰν καὶ τὴν καύχησιν ὅτι ὡς ἡρμोजεν αὐτῷ οὕτως ἔζησεν καὶ οὕτως ἀπέθανεν. Ὡς ἡρμोजεν εἰς Ἐπίσκοπον τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ ὥρα αὕτη δι' ἡμᾶς εἶναι ὥρα πασχάλιος, ἐκχέουσα, «τῆς καινῆς ἀρμονίας τὸν αἰδιον νόμον» (Κλήμης Ἀλεξ.) καὶ ἐναντι τῆς ἀπαισιοδοξίας τῆς φθορᾶς, ὑποῦται γιγάντιος ὁ περὶ τὸν Ὄριγένειος λόγος, καθ' ὃν «Ἡ Ἐκκλησία εἶναι πεπληρωμένη τῆς Ἁγίας Τριάδος».

Καὶ διὰ τὰ διαγράφομεν νῦν τὴν ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ πορείαν τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου, καλὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ ἐκδημήσας πρῶτος Μητροπολίτης Νικαίας Γεώργιος Παυλίδης, ἐγεννήθη τὸ ἔτος 1916 εἰς τὴν Βέροιαν τῆς Μακεδονίας τὴν κωχωμένην διὰ πολλῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τὰ γενέθλια. Εἰς τὴν Ἀποστολικὴν ταύτην πόλιν «ἔλαβεν καὶ τὴν ἐγκύκλιον μόρφωσιν, περιπατῶν τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, ἀνατρεφόμενος ἐν περιβάλλοντι Χριστιανικῷ, θεῷ ζήλω πρῶτος διὰ τὴν ἐν πνεύματι αὐξήσειν καὶ πρόοδον σπαραγανόμενος πνευματικῶς καὶ διαπλασόμενος τὴν ψυχικὴν, «τὴν ἡμερινὴν καὶ τῆς σκοτεινῆς ἀντίθετον διάπλασιν» (Κων/νος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων), ἀπὸ θρέφους ἐκμαθῶν τὰ ἱερὰ γράμματα, ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων τὴν εὐσέθειαν ἐξασκούμενος. Μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1935 καὶ 1939 ἐσπούδασεν ἐν Ἀθῆναις τὴν ἱερὰν ἐπιστήμην καὶ ἐν συνεχείᾳ ὑπηρέτησεν ὡς ἔφεδρος Ἀξιωματικὸς εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, λαβὼν μάλιστα μέρος καὶ εἰς τὸν ἐν τῷ μεταξὺ ἐπισυμβάντα Β' Παγκόσμιον πόλεμον, ἐν τῷ Ἀλβανικῷ μετώπῳ. Τὸ ἔτος 1946 εἰσέρχεται εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἱεροῦ κλήρου, ἐκκληρῶν πόθον ἱερόν, χειροτονούμενος Διάκονος ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Πατέρων Μελετίου. Τὸ δὲ ἔτος 1948, χειροτονεῖται Προσβύτερος ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Φθιώτιδος Ἀμβροσίου, ὑπηρέτησας ὡς Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως. Αἱ ἐκκλησιαστικαὶ θέσεις ἃς διῆλθεν ἀκολούθως ὡς Ἀρχιμανδριτῆς ὁ Γεώργιος Παυλίδης, ἦσαν: Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας, στρατιωτικὸς ἱερεὺς τῆς Ἀνωτέρας Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Σιερεῶς Ἑλλά-

δος, Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱερῶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, καὶ Διευθυντῆς εἰς τὸν τομέα τοῦ κηρύγματος ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ. Τὸ ἔτος 1960 ἐκλήθη νὰ ὑπηρξήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου, ὡς Διευθυντῆς τοῦ Γραφείου Θεωρητικῆς Διαφωτίσεως τῆς Ἱερῶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου, καὶ τὸ ἔτος 1961 λαμβάνει τὸν τρίτον τῆς Ἱερωσύνης βαθμὸν χειροτονούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ Ἐθνάρχου Κύπρου Μακαρίου, Χωρεπίσκοπος Τριμυθούσιος, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Καὶ τέλος ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν 20ὴν Ἰουνίου 1967 ἐξέλεξε αὐτὸν, Μητροπολίτην τῆς νεοσυσταθείσης Ἱερῶς Μητροπόλεως Νικαίας. Καὶ ὁ Μητροπολίτης Νικαίας Γεώργιος «κατέλαβε τὸν θρόνον, οὐχ ὡς ιωρανήδα τινα καὶ τετραρχίαν ἢ κληρουχίαν, καθὼς εἶπεν ἡ θεολόγος Φωνή, ἀλλ' ὡς Χριστοῦ διακονίαν, φροντίζων τῆς τοῦ λαοῦ σωτηρίας, καὶ πάντα ποιῶν καὶ ὑπομένων εἰς οἰκοδομὴν πιστῶν καὶ καταρτισμὸν τῆς θεόθεν αὐτῷ πεπιστευμένης Ἐκκλησίας. Οὐδ' ὁμοίωσεν ὁ ἀπελθὼν τοῖς ἱερεῦσιν ἐκείνοις τῆς παλαιᾶς Ἱεροσολήμου οἵτινες ἔβροσκον ἑαυτοὺς καὶ οὐχὶ τὰ πρόβατα καθὼς αὐτοὺς διέγραψε τὸ πνεῦμα διὰ τῶν προφητῶν, ἀλλ' οὗτος παραλαβὼν τὴν διαποιμάνσιν» τῆς νεοσυστάτου τότε Ἱερῶς Μητροπόλεως Νικαίας, «προσεῖχεν ἑαυτῷ καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο αὐτὸν Ἐπίσκοπον, ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ», γενόμενος κατὰ τὸ ἀποστολικὸν λόγιον, τύπος τῷ ποιμνίῳ. Ἀπὸ τοῦ σωτηρίου τούτου ἔτους ἕως τῆς παρελθούσης Πέμπτης, ὅτε ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον, κατεδάπησε τὸν χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἰς πληρομὴν ἔργων ἀγαθῶν, ἐν τῇ Διακονίᾳ τῆς λαχούσης αὐτῷ Ἱερῶς Μητροπόλεως. Τὸ πολυσχιδὲς αὐτοῦ ἔργον, ἐν τῇ Ἱερῇ αὐτοῦ Μητροπόλει, εἶναι γνωστὸν τοῖς πᾶσι, καὶ ἀντικαιοπιτρίζεται καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀγία ὥρᾳ ἐν τῷ παρισταμένῳ περιουσίῳ τοῦ Θεοῦ λαῷ, ὅστις μαρτυρεῖ τὴν δρᾶσιν τοῦ ἀπελθόντος Ἱεράρχου, καὶ φανεροῖ τὸν θεῖον αὐτοῦ κατ' ἐπίγνωσιν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ζῆλον.

Καὶ ἐπειδὴ «τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου παράγει» (Α' Κορ. ζ' 31), «καὶ ὁ κόσμος παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μένει εἰς τὸν αἰῶνα» (Α' Ἰω. β' 17) ὁ ἐκλιπὼν Ἱεράρχης, «χαρὰν χαίρων» μετατίθεται εἰς τὴν ἀγῆρω ζωὴν, δεικνύων, ὅτι «ὁ μετὰ πράξεως γνώσκων καὶ μετὰ γνώσεως πράττων, θρόνος καὶ ὑποπόδιον ἐστὶν τοῦ Θεοῦ. Θρόνος μὲν διὰ τὴν γνῶσιν ὑποπόδιον δὲ διὰ τὴν πράξιν» (Μαξίμου ὁμιλ. ε', Ἐκατοντὰς α'). Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐκοσμεῖτο δι' ἀρε-

τῶν, αἵτινες ἐμπρέπουσιν ἀνδρὶ ἐμπεισιτευμένῳ τοιαύτην Ἐκκλησιαστικὴν Διακονίαν. Ἴδιον αὐτοῦ ἦτο ἡ κοινωνικότης καὶ τὸ θεῖον τοῦτο αὐτοῦ ἰδίωμα, ἀνεβίβαζεν αὐτὸν εἰς τὰ ὄμματα καὶ αὐτῶν τῶν δισσιαζόντων ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας, καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἐχθρῶν Αὐτῆς. Τίς δὲν μαρτυρεῖ τὰς ἀρχιερατικὰς αὐτοῦ ἀρετὰς; Ποῖος δύναται νὰ ἀρηγήῃ τὸν ζῆλον αὐτοῦ διὰ τὴν ἱεροπραξίαν τοῦ κλήρου εὐταξίαν, καὶ κοσμιότητα; Τίς δὲ μᾶλλον ἠγάπησε τῶν θεῶν Ναῶν τὴν εὐπρέπειαν; Ἐξεπλήρου μετὰ πολλῆς τῆς ἀγάπης τὸ διδακτικὸν αὐτοῦ ἔργον, ὑπακούων τῷ θεοπνεύστῳ συγγραφεῖ τῷ λέγοντι: «Διδακτικὸν εἶναι χρὴ τὸν Ἐπίσκοπον, ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου». Τὸ ἔργον αὐτοῦ διακεχωρισμένον εἰς 5 τομεῖς, τὸν Διοικητικόν, τὸν Ποιμαντικόν, τὸν Κοινωνικόν, τὸν πολιτιστικόν καὶ τὸν τῶν μελετῶν καὶ ἐρευνῶν, ἐπετελεῖτο ἀριτίως ὡς καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀσθενείας του, θεωρούμενος οἶονεὶ παρὼν πάντοτε ὑπὸ τῶν ἀξίων συνεργατῶν του, οἵτινες ἀπήρτιζον τὴν σιελέχουσιν αὐτοῦ καὶ ἐπετέλουν τοῦτο μετὰ μεγίστης φιλοπονίας καὶ θυσιῶν. Ὅπως ἐξήλωσεν τὸ ἀγαθὸν καὶ οὐκ ἐπησχύνθη» κατὰ τὸν Σοφὸν Σειράχ. «Ἀπαξ ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θεοφιλοῦς ἐργασίας τὸ ἄροτρον, ἐσπούδαζεν ὅπως ἀποθῆ «εὐθεταις εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν», ὅπερ πάντες εὐχόμεθα ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ, δεόμενοι ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Κύριον.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, ἐστρατηγῆ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐκλιπόντος Μέλους Αὐτῆς, Ἱεράρχου συνειοῦ, πρᾶου, ἀκάκου, προθύμου, ἔχοντος κάλῃν τὴν προαίρεσιν καὶ ἀγαθὴν τὴν διάθεσιν διὰ τῆς Ἐκκλησίας τὰ θέματα. Ἦτο ἐν Αὐτῇ, ταπεινὸς καὶ προσηγῆς μὲν πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πρόεδρον καὶ τὴν πρεσβυτέραν Ἱεραρχίαν, γλυκὺς καὶ ἐγκάρδιος δὲ πρὸς τοὺς Νεωτέρους. Αὐτὸ τὸ ὅποιον συγκρατεῖ ἐν τῷ νῷ πᾶς τις ἐξ ἡμῶν καὶ τὸ ὅποιον πρέπει διθυραμβικῶς νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν καθ' ἡμέραν ἀπὸ τῆς σήμερον, ἐὰν ἀγαπῶμεν τὴν χρυσοῦν Νεολαίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἦτο ὁ λόγος μὲ τὸν ὅποιον ἐκάλει τοὺς Νέους εἰς συνεργασίαν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς ὁμιλίαν του, ἐν τῷ ἐθνικῷ σταδίῳ τῶν Ἀθηνῶν, τὸ ἔτος 1968 εἰς ἐορτὴν Κατηχητικῶν. «Δώστε μας τὰ χεῖρα σας, καὶ πᾶστε τὴν καρδιά μας». Ὁ λόγος οὗτος, εἶναι λόγος ὅστις ἐξῆλθεν ὄντως ἀπὸ τὴν παλλομένην καὶ διὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ζέουσαν καρδίαν του. Καὶ ὁ λόγος οὗτος ἐκαρποφόρησεν.

Ὁ Νικαίας Γεώργιος, συνέβαλεν τὰ μέγιστα εἰς τὴν Δόξαν τοῦ Ὄνόματος τοῦ Κυρίου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ὡς ἐκ τούτου, εἰς τὴν προβολὴν τῆς Ἐκ-

κλησίας, εργαζόμενος άόκνως και «έν παντί έργω αὐτοῦ, κατηύθυνε πρὸς Θεὸν τὴν καρδίαν αὐτοῦ». Ἐγένετο δὲ μετὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἥτις κατέστη καὶ ὁ σκόλοψ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ πολλὰ ἔτη, «δυνατός, σώζων τὸν Ἰσραήλ». Τώρα, χαίρει μετὰ τῶν ἁγίων καὶ τῶν δικαίων, οὓς ἐμιμήθη ἐν τῇ ζωῇ του, ὡς ἄλλωστε πράττει πᾶς συνεπὴς ταῖς ὑποσχέσεσιν αὐτοῦ Ἱεράρχης ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ. Ἡ εὐχαριστιακὴ ζωὴ ἦν ἔζησεν, εἶναι κατὰ τὸν Θεοφόρον ἅγιον, «φάρμακον ἀθανασίας» καὶ «ἀντίδοτον τοῦ μὴ ἀποθανεῖν» (Ἐφ. κ' 2). «Ὡς οἱ Ἄγιοι τῆς Πίστεώς μας ἔξει τὸν θάνατον μετὰ χαρὰν. Τὴν χαρὰν τῆς ἐλευθερίας, ἀπὸ τοῦ θάουτος τῆς ἐπιγείου ζωῆς. Ὁ θάνατος εἶναι γέννησις εἰς τὴν ἀληθινὴν ζωὴν καὶ ὄρος τῆς ἀναστάσεως. Ἐξ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ὁ θάνατος κατὰ τὸν Ἅγιον Γρηγόριον Νύσσης, εἶναι ἀγαθόν. «Ἀγαθὸν ἂν εἴη ὁ θάνατος». Δὲν εἶναι πλέον φοβερός. Ὁ ἅγιος Ἰγνατίος μᾶς λέγει πὼς ἕκαστος ἐξ ἡμῶν, πρέπει νὰ τὸν ποθεῖ μετὰ πάθος, ὡς «Ἵδωρ ἐν ζῶν, ἀλλόμενον ἵνα ὑπάρχη ἐν ἡμῖν, λέγων ἔσωθεν: Δεῦρο πρὸς τὸν Πατέρα». Εἶναι ἀληθὴς ὁ λόγος ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι ἔτι μᾶλλον ζῶσα ἐν Οὐρανοῖς, καὶ ὅτι αἱ ἅγιοι ψυχὰι τῶν νεκρῶν, παρίστανται εἰς τὰς λειτουργικὰς Συνάξεις. Εἶναι πλέον ἢ βέβαιον ὅτι οἱ ἅγιοι εἰς τὸν Οὐρανὸν συμμετέχουσιν οὐκ οἷς ἀγγέλοις εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν ζῶντων (Ῥωμ. περὶ εὐχῆς). Αἱ ψυχὰι κατὰ τὸν Ἅγιον Γρηγόριον Νύσσης, φθάνουν εἰς τὸν νοητὸν κόσμον, εἰς τὴν Πολιτείαν τῶν Οὐρανίων Ἱεραρχῶν, ἄνωθεν τοῦ Οὐρανοῦ, τοῦ αἰθέρος καὶ τῶν ἀστέρων. Ἐκεῖ εἶναι ἡ Ἐδέμη, ἥτις ἐγένετο τὸ προπύλαιον τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, εἶναι «ὁ κόλπος τοῦ Ἀβραάμ» ὡς διδάσκουσιν ἡμᾶς οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκεῖ, Μακαριώτατε Δέσποτα, Σεῖς ὅστις κοσμεῖτε σήμερον τὴν Ἱερὰν ταύτην Ἀκολουθίαν καὶ κρατεῖτε τὰ πρῶτα ἐν τῇ ὁμηγύρῃ ταύτῃ, ὡς ὁ Προκαθήμενος τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀγιοπάτης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, εὐχηθῆτε ἵνα εὐρεθῆ ἡ ψυχὴ τοῦ μεταπάντος ἐκκλησιαστικοῦ ἀνδρός, εἰς τὸν τόπον τὸν φωτεινόν, τὸν γλοερόν, τὸν τόπον τῆς ἀναρύξεως, ὡς καὶ αὐτὸς πολλάκις ὡς Ἱερεὺς καὶ Ἀρχιερεὺς ηὐχήθη ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἄλλων χριστιανῶν, ἐν τῇ ἐπιγῆς ζωῇ καὶ διακονίᾳ αὐτοῦ. Εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ὅπου θὰ ἀναμένη πάντας ἡμᾶς. Αὕτη ἡ ἐνεργητικὴ διαμονή, εἶναι ὁ χρόνος κατὰ τὸν ὅποιον ἡ Ἐκκλησία ὡς καθαρῶς ἀναφέρει τὸ προφητικὸν Βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως (Ἀποκ. ιθ' 8), «ἐνδύεται ὡς βύσσινον καθαρὸν καὶ λαμπρὸν τὰ ἔργα τῶν ἁγίων». Ζῶμεν ἕως τῆς ἐσχάτης ὥρας, ἐν ἀναμονῇ. Ἐν τῇ

Εὐχαριστίᾳ προετοιμαζόμεθα διὰ τὴν ὥραν τῆς Δευτέρας παρουσίας, διότι κατ' αὐτὴν αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς Ἐκκλησίας, θὰ ἀποκτήσῃ τὴν κατ' αὐτό, τὴν ὄντως σημασίαν του. Ἐως τότε, ἡ προσευχὴ ἡμῶν τῶν ζῶντων, διὰ τοὺς νεκροὺς καὶ ἡ προσευχὴ τῶν νεκρῶν δι' ἡμᾶς, πληροῦν τὴν ἀναμονὴν καὶ διέπουν τὴν ἐνότητά τῶν Ἁγίων. Ἡ συμμετοχὴ τῶν ζῶντων, τῶν νεκρῶν καὶ τῶν Ἀγγέλων, εἰς τὴν παγκόσμιον αὐτὴν ὥραν, ἔχει ὡς ὑπέριστατον σκοπόν, ὄχι μόνον τὴν ἔνωσιν μετὰ τὴν Ἁγίαν Τριάδα, ἀλλὰ τὴν ἐκφρασιν αὐτῆς ταύτης τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Μακαριώτατε,

Ἐν ὅσῳ ζῶμεν ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ, ἡ Ἀλήθεια ἀποκαλύπτεται διὰ λόγον. Πρὸ τοῦ σιωπηροῦ ὅμως τούτου σκηνώματος τοῦ αἰοδίμου Μητροπολίτου Νικαίας Γεωργίου, τὰ πάντα δοκιμάζονται ἐντὸς τοῦ μυστηρίου τῆς σιωπῆς.

Εἶναι ἀληθὴς ὁ ἀσκητικὸς λόγος τοῦ ἀββᾶ Ἰσαάκ, ὅτι «οἱ λόγοι εἶναι ὄργανον τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἡ δὲ σιωπὴ εἶναι τὸ μυστήριον τοῦ μέλλοντος αἰῶνος». Ὅσα διὰ λόγων καὶ ἐὰν εἴπωμεν δὲν διασαφηνίζομεν, οὐδὲ σκιαγραφῶμεν ἐπακριδῶς τὸ μυστήριον τῆς ζωῆς ἐντὸς Ἐπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἐν τῷ κόσμῳ. Ἄς παραδώσωμεν εἰς τὴν σιγήν, εἰς τὴν χρυσὴν σιωπὴν ὅσα ὁ ἀδύνατος λόγος δὲν ἠδυνήθη νὰ συμπεριλάβῃ, καὶ ἀπευθυνόμενοι τῷ ἀπερχομένῳ πατρὶ ἅς εἴπωμεν αὐτῷ δι' ὑστάτην φωνήν, ἐπιγραμματικῶς:

Γεωργίου τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ Θεοπροβλήτου Μητροπολίτου τῆς Ἀγιοπάτης Μητροπόλεως Νικαίας,

Αἰωνία ἡ μνήμη.

Ἀρχιμ. ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΛΑΠΠΑΣ
Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
Στὴ σειρὰ «ΦΥΛΛΑΔΙΑ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΟΣ»

ἐκυκλοφόρησαν καὶ τὰ τεύχη:

★ ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ Ι. ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΩΣ ὅπως βιώνεται στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία (τοῦ Βασ. Μουστάκη, †).

★ ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΠΕΝΘΟΣ.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η

Έρωτημα : Δύναται ό κοινός νομοθέτης να τροποποιήσει ή να συμπληρώσει μονομερώς διατάξεις του ισχύοντος νόμου περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος;

Τό Ύπουργείο Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με τό ύπ' αριθ. πρωτ. Φ. 051) 250) ΑΙ) 422, έξ. έπειγον, από 23.8.90 (αριθ. Σ. Π. 2147/30.8.90) έγγραφόν του προς την Δ.Ι.Σ., έπισυνάπτει: α) Τό ύπ' αριθ. πρωτ. 4397) 3109 από 10.8.90 έγγραφο του Προέδρου της Βουλής προς τον Ύπουργό Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. β) Τήν από 8.8.1990 αιτιολογική έκθεση, και σχέδιο προτεινομένου νόμου, με τον όποιο προτείνεται στη Βουλή να συμπληρώσει τό άρθρο 66 του ν. 590) 77, με τό όποιο ρυθμίζονται τά της διοίκησης του πανελληνίου Έσρου Έδρύματος Ευαγγελιστρίας Τήνου, ώστε κατά ανάλογον τρόπον να ρυθμίζεται και ή διοίκηση και διάθεση των πόρων του Έσρου Προσκυήματος Αγίας Παρασκευής Τεμπών και γ) τό ύπ' αριθ. πρωτ. 4398) 3110 της 10.8.1990 έγγραφο της Βουλής προς τό Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, διά να υποβληθεί έμπρόθεσμα προς την Βουλή ή προβλεπομένη από τό άρθρο 75 του Συντάγματος έκθεση.

Με τό προαναφερόμενο προς την Δ.Ι.Σ. έγγραφο παρακαλείται ή Δ.Ι.Σ. να έκφέρει τή γνώμη της επί της προτάσεως νόμου του υπογράφοντος την εισηγητική έκθεση και τό σχέδιο άρθρου νόμου κ. Βουλευτού.

Κατά την γνώμη μου από την προαναφερομένη και τιθεμένη ύπ' όφιν της Δ.Ι.Σ. από 8.8.90 πρόταση νόμου, με τον όποιο συμπληρώνεται τό άρθρο 66 του ν. 590) 77 περί Κ. Χ. της Έκκλησίας της Ελλάδος ανακύπτουν σοβαρά Κανονικά, Συνταγματικά και Νομικά ζητήματα, τά όποια εϑθέως άπτονται κυρίως του συνταγματικώς κατοχυρωμένου αυτοδιοικήτου της Αυτοκεφάλου Έκκλησίας της Ελλάδος.

Α'. Πρώτο ανακύπτον ζήτημα είναι, αν υπάρχοντος του Κ. Χ. της Έκκλησίας της Ελλάδος δύναται να πραγματοποιηθεί συμπλήρωση τούτου χωρίς την σύμφωνο γνώμη της Έκκλησίας.

Η άπάντηση είναι εϑθέως άρνητική. Τούτο διότι, σύμφωνα με την προς την Βουλή των Έλλήνων από 16 Μαρτίου 1977 Εισηγητική έκθεση των συναρμοδίων

Ύπουργών Προεδρίας Κυβερνήσεως, Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Δικαιοσύνης και Οικονομικών, επί του σχεδίου νόμου «περί κυρώσεως του Κώδικος Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος» άποσαφηνίζεται ότι: «Καταστατικός Χάρτης της Έκκλησίας είναι οι διά των άρθρων 3 και 13 του έν ισχύι Συντάγματος κατοχυρούμενοι Έσροι Κανόνες».

Είς την αϑτή εισηγητική έκθεση προς την Βουλή, αναφέρονται ότι, με τό Ν.Δ. 87) 1974 «περί έπαναφοράς έν ισχύι του νόμου 671) 1943, τροποποίησης και συμπληρώσεως αυτού και ρυθμίσεως συναφών Έκκλησιαστικών ζητημάτων», προεδλέφθη «σύσταση ειδικής Κληρικολαϊκής Έπιτροπής» προς σύνταξιν σχεδίου Καταστατικού Νόμου της Έκκλησίας της Ελλάδος, διά την κατά τρόπον σταθερόν και πάγιον ρύθμισιν πάντων των άφορώντων είς την διοίκηση της Έκκλησίας θεμάτων».

Η κατά τά άνωτέρω προβλεπομένη κληρικολαϊκή Έπιτροπή συνεστήθη με την ύπ' αριθμ. Φ. 051.1) 31) 13686) 14.10.1974 άπόφαση του Ύπουργού Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΦΕΚ Β' 1073) 19.10. 1974). Σχετικά είς την προαναφερομένη εισηγητική έκθεση αναγράφεται ότι: «Η Έπιτροπή έπεράτωσε τό έργο της διά της συντάξεως σχεδίου Καταστατικού νόμου, τό όποιον διεβιβάσθη μετά της κατά νόμον γνώμης της Δ.Ι.Σ. είς τό Ύπουργείον Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, διά να κατατεθή είς την Βουλήν προς ψήφισιν κατά την διαδικασίαν την προβλεπομένην ύπό των διατάξεων του άρθρου 11 του Ν.Δ. 87) 1974».

Έπειδή διεπιστώθησαν ύπό του Οικουμενικού Πατριαρχείου και της άρμοδίας Ύπηρεσίας του ΥΠ.Ε. Π.Θ. έλλείψεις είς τό σχέδιον της Κληρικολαϊκής Έπιτροπής, κατέστη έπιτακτική ή άνάγκη να αναδιώση ή Κληρικολαϊκή Έπιτροπή, «μετά τινων μεταβολών είς την συγκρότησιν αϑτής. Προς τούτο έξεδόθη ό νόμος 462) 1976 «Περί ρυθμίσεως ζητημάτων τινων του Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος».

«Αί ύπό της άνω Έπιτροπής γεγόμενοι τροπολογίαι είς τά άρθρα του άρχικού σχεδίου, άπεστάλησαν προς

τήν Δ.Ι.Σ., διά τήν έκφρασιν τῆς κατά νόμον γνώμης τῆς, ἡ δὲ γνώμη τῆς Δ.Ι.Σ. ἐπὶ τῶν τροπολογηθεῖσων διατάξεων ἀνεπέμφθη καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία διευκρίνωσε καὶ τὸ τελικὸν κείμενον τοῦ Σχεδίου Καταστατικοῦ Νόμου» (ἴδετε ἀπὸ 16.3.1977 εἰσηγητικὴ πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσις).

Τὸ κατά τὰ ἀνωτέρω τελικὸν σχέδιον ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς χωρὶς καμμία μεταβολή, κατὰ τὴν διαδικασίαν ψηφίσεως τῶν κωδίκων, καὶ ἀπὸ 31.5.1977, ὅτε ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 146) 31.5.77 τεύχος Α' φύλλο τῆς Ἐφημερίδος Κυβερνήσεως, ἰσχύει ὡς Κ.Χ.

Β'. Ἡ πρότασις νόμου ἀναφέρεται στὸ Ἱερὸ Προσκύνημα τοῦ ναυδρίου Ἁγίας Παρασκευῆς Τεμπῶν, τὸ ὁποῖο ὑπάγεται εἰς τὴν ἐδαφικὴν περιφέρειαν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δαρίσης καὶ Τυρνάβου καὶ εἰς τὸ ὁποῖο εἶναι ἐναποθεθεμένο τὸ Ἱερὸ Λεῖψανο τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Ὁ ἀνωτέρω νόμος, ὅπως μαρτυρεῖται ἀπὸ ἐντοιχιζομένη μαρμαρίνη πλάκα, ἀνηγγέρθη τὸ 1921 μὲ δαπάνην καὶ ἐργασία τῶν ὑπαλλήλων τῶν τότε Σ.Ε.Κ. καὶ τώρα Ο.Σ.Ε.

Ἐπειδὴ τὸ ἀνωτέρω ναῦδριον περιήλθε πρὸ πολλοῦ χρόνου εἰς τὴν δημόσια λατρεία, ὑπάρχοντος τοῦ συστατικοῦ τούτου στοιχείου, ἀπετέλεσε καὶ ἀποτελεῖ ἀπὸ δεκαετηρίδων πολλῶν ἱερὸ Προσκύνημα.

Τὰ τῆς διοικήσεως τῶν Ἱερῶν Προσκυνημάτων προβλέπονται μὲ τὸ ἄρθρον 59 τοῦ ν. 590) 77 περὶ Κ.Χ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸ ὁποῖο «1. Ἡ διοίκησις καὶ διαχειρίσις τῶν ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κειμένων ἱερῶν προσκυνημάτων καθορίζεται, ἅτε τούτων ἔκπαλαι θεθεμένων, ἀνεξαρτήτως τῆς μέχρι τοῦδε μορφῆς καὶ καταστάσεως, εἰς τὴν δημοσίαν λατρείαν, δι' ἀποφάσεων τῆς Δ.Ι.Σ., ἐγκρινομένων ὑπὸ τῆς Ἱ.Σ.Ι. καὶ δημοσιευομένων διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. 2. Πρόεδροι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἰδρυμάτων, ὡς καὶ τὴν κατὰ τὴν παράγραφον 1 τοῦ παρόντος Ἱερῶν Προσκυνημάτων, εἶναι αὐτοδικαίως οἱ οἰκεῖοι Μητροπολίται».

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναγνωριζομένου τοῦ αὐτοδιοικήτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, παρέχεται εἰς Αὐτὴν διὰ τοῦ προειρημένου ἁρθροῦ 59 τοῦ Κ.Χ. ἐξουσιοδότησις πρὸς ἔκδοσιν κανονισμοῦ διὰ τὴν διοίκησιν καὶ διαχειρίσιν τῶν Ἱερῶν Προσκυνημάτων.

Τῆς ἀνωτέρω διατάξεως εἰς τὸν ἰσχύοντα Κ.Χ. προῦπήρξε ἡ ἐξουσιοδοτικὴ διάταξις τοῦ ἁρθροῦ 42 παρ. 7 τοῦ Ν.Δ. 126) 69, θάσει τῆς ὁποίας ἐξεδόθη ὁ ὑπ' ἀριθ. 7) 1970 γενικὸς περὶ Ἱερῶν Προσκυνημάτων Κανονισμός.

Τὸ Σ.τ.Ε. μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 4358) 76 ἀπόφασιν τῆς Ὀλομελείας ἔκρινε ὅτι ὁ 7) 1970 Κανονισμὸς εἶχε ἐκδοθεῖ, ἐκτὸς τῆς δι' ἄρθρον 42 παρ. 7 τοῦ Ν.Δ. 126) 79 ἐξουσιοδοτήσεως καὶ συνεπῶς ἦτο ἀνίσχυρος, διότι ἡ παρασχεθεῖσα ἐξουσιοδότησις δὲν προσέδραπε ἔκδοσιν γενικοῦ Κανονισμοῦ διὰ τὰ προσκυνήματα, ἀλλὰ ἔκδοσιν ἐιδικῆς πράξεως γιὰ κάθε προσκύνημα χωριστά.

Ὅπως δέχεται στίς παραδόσεις ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου ὁ Καθηγητὴς Σπυρ. Τρωϊάννος τὸ ἴδιον πρόβλημα ὑπάρχει καὶ μὲ τὸν ἰσχύοντα Κ.Χ. μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ Ν.Δ. 126) 69, ἀφοῦ τὸ ἄρθρον 59 τοῦ ἰσχύοντος νόμου περὶ Κ.Χ., ἔχει τὴν ἴδια διατύπωσιν μὲ τὸ ἄρθρον 42 παρ. 7 τοῦ καταργηθέντος Ν.Δ. περὶ Κ.Χ.

Κατὰ συνέπειαν ἡ Δ.Ι.Σ. ἐκδίδει ἐιδικὸν Κανονισμὸν γιὰ τὰ Ἱερά Προσκυνήματα πού πρωτοῖδρύονται, ὁ ὁποῖος ἐγκρίνεται ὑπὸ τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ δημοσιεύεται εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, χωρὶς ἀπολύτως καμμίαν ἀνάμειξιν τῆς Πολιτείας.

Ἡ κρίσις τῆς Ἱ. Συνόδου ἐὰν ὑπῆρχε τὸ ἀπαραίτητο στοιχεῖο τῆς δημοσίας λατρείας πρὸς σύστασιν Ἱεροῦ Προσκυνηματος εἶναι οὐσιαστικὴ καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον οὔτε τῆς Πολιτείας οὔτε τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (Σ.τ.Ε. 1496/74 καὶ 3345/75 ὁλομ.).

Γ'. Ἐνῶ τὸ Ν.Δ. 126) 69 περὶ Κ.Χ. ὠρίζε μὲ τὸ ἄρθρον 1 παρ. 4 ὅτι καὶ τὰ Ἱ. Προσκυνήματα εἶναι Ν.Π.Δ.Δ., ὁ ἰσχύων ν. 590) 77 περὶ Κ.Χ. μὲ τὴν παρ. 4 ἄρθρον 1, ὀρίζει: «τὰ ἐκκλησιαστικὰ Καθιδρύματα τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἱ. Μητροπόλεων εἶναι Νομικὰ Πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου καὶ λειτουργοῦν ἐπὶ τῇ θάσει τῶν ὑφισταμένων μέχρι σήμερον (31.5.77) ὀργανισμῶν αὐτῶν, οἵτινες δύνανται νὰ συμπληρῶνται καὶ νὰ τροποποιῶνται ἐφ' ἐξῆς (μετὰ τὴν 31.5.77) διὰ Κανονιστικῶν ἀποφάσεων, ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀρχιερέως, δι' ὧν θὰ ρυθμίζωνται τὰ τῆς διοικήσεως, διαχειρίσεως, ἐλέγχου καὶ ἐν γένει λειτουργίας αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ τῆς ὑπηρεσιακῆς ἐν γένει καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ των» (ἴδετε καὶ ἄρθρον 48 ν. 590) 77).

Δ'. Εἰς τὴν ἀπὸ 8.8.90 εἰσηγητικὴ ἔκθεσις πρὸς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ προτεινομένου νόμου πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἁρθροῦ 66 τοῦ ν. 590) 77 περὶ Κ.Χ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ προτείνων Βουλευτὴς περὶ τοῦ Ἱ. Προσκυνηματος Ἁγίας Παρασκευῆς Τεμπῶν γράφει ὅτι: «Πρόκειται περὶ ἐνὸς ἰδρύματος ἐφάμμιλλου

της Τήνου, για το οποίο σύμφωνα με το άρθρο 66 του ν. 590) 31.5.77 περί Κ.Χ. της Έκκλησίας της Ελλάδος έξι α ι ρ ε ι τ α ι τ ο υ π ά ρ ω π ά ν ω νόμου (590) 77) και δ ι ε π ε τ α ι ύ π ό τ ο υ ν. 349) 76».

Με τα άνωτέρω παραδίδεται ότι και πρό του ν. 590) 77, το Πανελλήνιον Ίερον Ίδρυμα Εύαγγελιστρίας Τήνου, διήχπετο υπό του ν. 349) 76 και δι' αυτό το σχέδιο του ισχύοντος Κ.Χ. διευπλώθη κατά τα άνωτέρω προαναφερόμενα, και έψηφίσθη υπό της Βουλής, χ ω ρ ί ς κ α μ μ ί α μ ε τ α θ ο λ ή, κατά την ειδική διαδικασία των κωδίκων. Με την παράγραφο 2 άρθρου 66 ν. 590) 77, άντικατεστάθη ή παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 349) 1976 και προσεδέφθη, ειδικά δια το Ίερό Ίδρυμα της Εύαγγελιστρίας Τήνου, ή διοίκηση τούτου υπό δεκαμελούς Ήπιτροπής, υπό την Προεδρία του Ήπιχωριου Μητροπολίτου, τα Μέλη της οποίας ώρίσθησαν ΕΧ ΛΕΓΕ.

Κατά ταύτα το άρθρο 66 του Ν. 590) 77 είναι έξαιρετική των γενικών διατάξεων του άνωτέρω νόμου διάταξη και ως τιαύτη είναι ειδική και είναι γνωστόν ότι, κατά την θεωρία και την νομολογία, ή έξαιρετική διάταξη νόμου έρμηνεύεται και εφαρμόζεται στενά και συνεπώς, τα εις την από 8.8.90 εισηγητική προς την Βουλή έκθεση περί: δήθεν «εφαμιλλου της Τήνου ιδρύματος» κατά την γνώμη μου ελέγχονται άνεπείρεστα.

Παρίσταται τέλος άνάγκη να σημειωθή ότι δια του άρθρου 66 του ν. 590) 77 ρυθμίζονται κατ' έξαιρεσιν, μόνο τα της διοικήσεως του Πανελληνίου Ίερού Ίδρύματος Εύαγγελιστρίας Τήνου, όπως τούτο προκύπτει και εκ του περιεχομένου της διατάξεως αλλά και του τίτλου της.

Άγτιθέτως με την προτεινομένη διάταξη συμπληρώσεως του άρθρου 66 της έξαιρετικής διατάξεως του ν. 590) 77, ό προτεινων βουλευτής προτείνει και διάθεση του 25ο των εσόδων του Ί. Προσκυνήματος Αγίας Παρασκευής Τεμπών, υποχρεωτικά στην Κοινότητα Ραφάνης, ενώ ή οικονομική ένίσχυση της Κοινότητας Ραφάνης μπορεί να γίνει, κατά τα προαναφερόμενα και σε έκτέλεση των όριζομένων δια της παρ. 4 άρθρου 1 του νόμου 590) 77 δια Κανονιστικής απόφάσεως του οικείου Άρχιερέως, διαφυλασσάμενου ούτω και του αυτόδιοικήτου της Έκκλησίας της Ελλάδος, περί του οποίου και ή παράγρ. 4 άρθρου 1 του ισχύοντος ν. 590) 77 περί Κ.Χ. της Έκκλησίας της Ελλάδος.

Ήδη μάλιστα προωθείται στην Ίερά Σύνοδο προς έγκριση τροποποίηση του ύφισταμένου οργανισμού διοικήσεως και διαχειρίσεως του έκπαλαι λειτουργούντος εις την περιφέρεια Ί. Μητροπόλεως Λαρίσης και Τυρνάβου Ίερού Προσκυνήματος Αγίας Παρασκευής Τεμπών, με την οποία προβλέπεται ή διάθεση ώρισμένου ποσοστού εκ των εσόδων του Ί. Προσκυνήματος προς συντήρηση των ιερών ναών και παρεκκλησιών της Κοινότητας Ραφάνης και άλλου ποσοστού για τα εκπαιδευτήρια της Ραφάνης.

Ή άνωτέρω ρύθμιση δύναται δια κανονιστικών αποφάσεων του οικείου άρχιερέως να συμπληρώνεται και να τροποποιείται, όπως τούτο όρίζεται ρητά και σαφώς με την παράγρ. 4 άρθρου 1 του ν. 590) 77, ό όποιος, από 31.5.77, ισχύει ως Κ.Χ. της Έκκλησίας της Ελλάδος.

Κατά τα άνωτέρω, ή αυτοκέφαλος και συνταγματικά αυτόδιοικήτος Έκκλησίας της Ελλάδος, άδυνατεί να συμφωνήσει με την προτεινομένη τροποποίηση και συμπλήρωση της ειδικής διατάξεως του άρθρου 66 του ν. 590) 77 περί Κ.Χ. της Έκκλησίας της Ελλάδος, ή όποια ελέγχεται αντίθετος προς τους Ί. Κανόνες, το Σύνταγμα και τον ν. 590) 77, δια του οποίου, ως και εις την από 16 Μαρτίου 1977, εισηγητική έκθεση προς την Βουλή των Ελλήνων, των υπογραφόντων συναρμοδίων Ύπουργών, σαφώς αναφέρεται ότι, δια του ισχύοντος νόμου περί Κ. Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος, «ρυθμίζονται κατὰ τ ρ ό π ο ν σ τ α θ ε ρ ό ν κ α ι π ά γ ι ο ν πάντα τα άφορώντα εις την διοίκηση της Έκκλησίας θέματα» (ϊδετε άνωτέρω, εισηγητική από 16 Μαρτίου 1977 προς την Βουλήν έκθεση των συναρμοδίων Ύπουργών, επί του καταρτισθέντος τελικά υπό της Κληρικολαϊκής Ήπιτροπής σχεδίου νόμου περί Κ.Χ. της Έκκλησίας της Ελλάδος).

Τα εις την εισηγητική έκθεση προς την Βουλή των Ελλήνων είναι σαφή και μαρτυρούν ότι ό κοινός νομοθέτης συνεφώνησε να μη επιχειρήσει οιαδήποτε μομαρή μεταβολή εις τον ισχύοντα νόμο περί Κ. Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος.

Αυτή είναι και ή έννοια της ψηφίσεως υπό της Βουλής του σχεδίου νόμου περί Κ.Χ. της Έκκλησίας της Ελλάδος κατά την ειδική διαδικασία έπιψηφίσεως των κωδίκων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΛΙΑΛΙΟΣ

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Ὁ Χριστιανισμός, ἡ θρησκεία αὐτὴ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ἐκτὸς τῆς ἐκ μεταφυσικῆς πλευρᾶς ἐξετάσεως, ἐνέχει πλείστας ἄλλας δυνατότητας θεωρήσεως, π.χ. τὴν κοινωνικὴν, ἠθικὴν, παιδαγωγικὴν. Εἰς ταύτας δύναται νὰ προστεθῇ ἡ ἐξέτασις ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ψυχικῆς υἰείας, τοῦ τε ἀτόμου (ἀτομικὴ υἰεινὴ) καὶ τοῦ συνόλου (κοινωνικὴ υἰεινὴ).

Τὴν τελευταίαν ταύτην προτίθεμαι νὰ ἐκθέσω κατὰ τὰ κύρια σημεῖα, ἵνα καταδείξω τὴν ἀξίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς παράγοντος ψυχικῆς υἰείας, διὰ τε τὸν υἰγιᾶ ἄνθρωπον, τοῦ ὁποῖου προφυλάσσει καὶ διατηρεῖ τὴν ψυχικὴν υἰείαν, καὶ τὸν καθ' οἰονδήποτε τρόπον ψυχικῶς πάσχοντα, τοῦ ὁποῖου ἀποκαθιστᾶ ταύτην. Εἰς τὸν τελευταῖον δύναται νὰ περιληφθῇ καὶ ὁ ἁμαρτήσας ἄνθρωπος, δοθέντος ὅτι καὶ οὗτος πάσχει ψυχικῶς κατὰ τινὰ τρόπον, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν τύψεων συνειδήσεως καὶ τῆς μεταμελείας. Ὡς ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ ὁμιλῶμεν περὶ γενικωτέρας ἱαματικῆς ἀξίας τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἐν τῇ ἀναγνωρίσει τῆς ἀξίας τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς παράγοντος ψυχικῆς υἰείας, ἔχομεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Διδάσκαλος τοῦ Χριστιανισμοῦ ὑπῆρξε θεραπευτὴς σωμάτων καὶ ψυχῶν, ἀσκήσας τὴν θεραπευτικὴν δι' ἔργων καὶ λόγων, διὰ τε καθαρῶς σωματικῶς παθήσεις (θεραπεία παραλύτων, λεπρῶν κ.λπ) καὶ διὰ ψυχικῶς γενικῶς παθήσεις, εἴτε αὐταὶ ἦσαν βαρεῖαι ψυχικαὶ παθήσεις, δι' ἃς τὸ ἄτομον ἦτο ἀνέυθυνον, εἴτε καὶ ψυχικαὶ θάσανοι, δι' ἃς τὸ ἄτομον ἦτο ὑπεύθυνον λόγῳ παραβάσεως τῶν ἠθικῶν κανόνων, τοῦτέστιν λόγῳ ἁμαρτίας. Τὸ «ὑπάγε καὶ μηκέτι ἁμάρτανε» ὑπῆρξε φάρμακον διὰ θεραπείαν ψυχικῶς πάσχοντος λόγῳ ἁμαρτιῶν.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ ψυχικῶς πάσχων, ἀδιάφορον ἔαν οὗτος καταθλίβεται π.χ. λόγῳ ἀντιξοοτήτων τῆς ζωῆς ἢ λόγῳ παραπτωμάτων, ἀποτείνεται, ἵνα ζητήσῃ βοήθειαν, εἴτε εἰς τὸν ἱατρὸν εἴτε εἰς τὸν ἐκπρόσωπον τῆς θρησκείας, ποιῶν οὕτως ἢ ἄλλως ἀναλόγως τοῦ ψυχικοῦ παθήματος, ὅπερ μαστίζει αὐτόν.

Ἀπαρχὴ τούτου ἐγένετο ἀπὸ τῆς πρωτογόνου ἐποχῆς, καθ' ἣν ὁ ἐκπρόσωπος τῆς θρησκείας, ὁ μάγος, ἦτο ἱερεὺς ἅμα καὶ ἱατρός.

Τὸ γεγονός τῆς ἀναζητήσεως βοηθείας παρὰ τοῦ ἐκπροσώπου τῆς θρησκείας προκύπτει ἐκ τῆς διαισθήσεως, τὴν ὁποίαν ἔχει ἐν ἑαυτῷ ὁ ἄνθρωπος, ὅτι δύναται νὰ εὕρῃ τὴν βοήθειαν ταύτην εἰς τὴν θρησκείαν. Ἡ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης ἐξέτασις τοῦ θέματος ἐπικυρῶ-

νει πράγματι τὴν υἰεινὴν καὶ θεραπευτικὴν σημασίαν τῆς θρησκείας, ἐν τῷ προκειμένῳ, τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τοῦτο ἰσχύει εἰδικώτερον διὰ τὴν κατηγορίαν ἐκείνην τῶν ψυχικῶν παθήσεων καὶ θάσανων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς ἀφετηρίαν καὶ αἰτίαν ψυχικὰς συγκρούσεις καὶ δυσαρμονίας, ἀναφερομένας εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν διαβίωσιν τοῦ ἀτόμου. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ὁ ἔχων ἀνάγκην ψυχικῆς βοηθείας δὲν ἀποτείνεται εἰς τὸν ἱατρὸν, ἀλλ' εἰς τὸν ἐκπρόσωπον τῆς θρησκείας, ἵνα παρ' αὐτῷ ἀναζητήσῃ τὴν θεραπείαν. Εἶναι ἐξ ἑτέρου γνωστόν, ὅτι καὶ οἱ σωματικῶς πάσχοντες ἔχουν ἀνάγκην τῆς παραμυθίας διὰ τῶν λόγων τῆς θρησκείας.

Ἴνα κατοχυρώσωμεν τὸν Χριστιανισμὸν ὡς παράγοντα ψυχικῆς υἰείας, δεόν νὰ καθορίσωμεν καὶ νὰ ἐξετάσωμεν τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα ἐν αὐτῷ, τὰ ὁποῖα προσδίδουν εἰς αὐτὸν τὴν ἐν λόγῳ ιδιότητα. Πρέπει δὲ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν κυρίως τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ οὐχὶ τὸ γράμμα. «Τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ πνεῦμα ζωοποιεῖ» (Β' Κορ. 3,6). «Οὗ δὲ τὸ πνεῦμα Κυρίου ἐκεῖ ἐλευθερία» (Β' Κορ. 3,17).

Πράγματι, τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐνέχει θησαυροὺς ψυχικῆς υἰεινῆς καὶ δύναται νὰ προφυλάξῃ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῶν ψυχικῶν ἀνωμαλιῶν καὶ παθήσεων. Ἡ χρησιμότης τοῦ Χριστιανισμοῦ διὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐπίγειον ζωὴν ἐνδιαφέρει ἡμᾶς τὰ μέγιστα.

Ἄς ἴδωμεν τὰ σχετικὰ διδάγματα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας ἅτινα δύναται νὰ χρησιμεύσουν ὡς βάθρον ψυχικῆς υἰεινῆς.

Ἐν πρώτοις, ἃς λάβωμεν ὑπὸ ἐξέτασιν τὴν ἀγάπην, ἣτις ἀποτελεῖ τὴν πνοὴν τῆς ὅλης χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ τὸ βασικὸν περιεχόμενον αὐτῆς («Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν»).

Ἡ ἀγάπη δημιουργεῖ γαλήνην καὶ ἡρεμίαν ἐν τῇ ψυχῇ. Ἡ γαλήνη δὲ τῆς ψυχῆς εἶναι προϋπόθεσις ἢ καὶ ταυτόσημος πρὸς τὴν ψυχικὴν υἰείαν. Ὑπαρχούσης ἀγάπης ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται ἑαυτὸν ψυχικῶς αὐτάρακην. Εὐχερῶς δὲ γεννᾶται ἐν αὐτῷ ἡ διάθεσις πρὸς βοήθειαν καὶ ἐξυπηρέτησιν τοῦ πλησίον, πρὸς φιλανθρωπίαν καὶ ἀλληλεγγύην. Ἡ ἀγάπη δημιουργεῖ δμαλὰς σχέσεις πρὸς τὸν συνάνθρωπον. Κυριαρχούσης τῆς ἀγάπης ἐξουδετεροῦται καὶ ἐξοστρακίζεται τὸ μῖσος, τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστόν, ἀναταράσσει, τλαιπωρεῖ καὶ θασανίζει τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν καὶ οὕτω δημιουργεῖ ψυχικὸν πάθημα: «ὁ φθόνος, ὃ τοῦτο μό-

νον ἀγαθὸν πρόσεστιν ὅτι μέγιστον κακὸν τοῖς ἔχουσιν ἔστιν» (Ἰσοκράτους Ἐυαγόρας 5-7). Ἐπὶ τούτοις διαταράσσει τὴν ὁμαλὴν συμβίωσιν τῶν ἀτόμων. Ἐκ τοῦ μίσους προκύπτει περιφρόνησις, ὕβρις, ἐπιθετικότης, ἐγκληματικότητα, κοινωνικὴ ἀναταραχὴ, τούτέστιν παθολογικὰ κοινωνικὰ φαινόμενα.

Περαιτέρω ἡ ἀγάπη ἀπαλλάσσει τὸν ἄνθρωπον τοῦ φόβου («ἡ ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον»), ὅστις ἐκτὸς τῆς ψυχικῆς ταλαιπωρίας ὀδηγεῖ, καθ' ἃ γνωρίζομεν, εἰς ψυχικὰς ἀνωμαλίας καὶ παθήσεις. Ὁ φόβος ἀποτελεῖ περιεχόμενον τῶν ἀγχωδῶν ψυχοπαθολογικῶν καταστάσεων.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὴν ιδιότητα καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀγαπᾶν καὶ ἀγαπᾶσθαι. Ἐκ τῆς ἱκανοποιήσεως καὶ τῆς ἰσορροπίας τῶν δύο τούτων ἐξαρτᾶται ἡ ὁμαλὴ ψυχικὴ κατάστασις αὐτοῦ. Τὸ ἀγαπᾶσθαι νοεῖται ὡς ἀγάπη τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ (αὐταγάπη, ἐγωκεντρικὴ ἀγάπη) καὶ ὡς ἀγάπη τῶν ἄλλων. Ἡ αὐταγάπη ἔχει ἠθικὴν ἀξίαν ὅταν ρυθμίζεται συμφώνως πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον ἢ ἐν γένει ὅταν δὲν μισεῖ τις τὸν πλησίον. Ἔχει διαπιστωθῆ ὅτι, ὅταν δὲν ἀγαπᾷ τις τὸν πλησίον του, καθ' οὐσίαν δὲν ἀγαπᾷ καὶ θλάπτει ἑαυτόν. Ἡ τοιαύτη ἔλλειψις ἀγάπης πρὸς ἑαυτόν καὶ πρὸς τὸν πλησίον εἶναι ἐπιβλαβὴς ἀπὸ ἀπόψεως ψυχικῆς ὑγείας, ὅσον καὶ τὸ μισεῖν.

Κατὰ ταῦτα, ἡ ἀγάπη ὑπὸ τὴν χριστιανικὴν ἔννοιαν εἶναι παράγων τῆς ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς ψυχικῆς ὑγεινῆς. Αὕτη διαφυλάττει τὴν ὑγίαν τοῦ ἀτόμου καὶ εὐοδοῖ τὴν ὁμαλὴν κοινωνικὴν συμβίωσιν. Ἐν τῇ ὁμαλῇ κοινωνικῇ συμβίωσει ἡ ἀγάπη εἶναι ὁ συνδετικὸς κρίκος μεταξὺ τῶν ἀτόμων. Δι' αὐτῆς ὁ Χριστιανισμὸς θέλει νὰ ἐπιτύχη τὴν ὑγιᾶ καὶ εὐτυχοῦσαν κοινωνίαν.

Ἡ ἀγάπη δέον νὰ ἐνυπάρχη εἰς πάσας τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλως ἐκτρέπει καὶ αὐτὴν τὴν θρησκευτικὴν ἐνάσκησιν εἰς ἐκδήλωσιν καταστροφῆς, ὡς τοῦτο συνέβη κατὰ τὸν Μεσαίωνα. Οὕτως, ὡς γενικὸς κανὼν ἰσχύει, ὅτι ὅσα ἀφθονωτέρα ἀγάπη ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τοῦ Χριστοῦ, τοσοῦτω περισσοτέρω ἡ ψυχοῦγενεὶν ἡ προφύλαξις ἐξ αὐτῆς.

Ἐτερον βασικὸν στοιχεῖον τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι ἡ πίστις. Ἡ πίστις ὡς ἐκδήλωσις τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, δι' ἧς ὁ ἄνθρωπος δέχεται τι ὡς ὑπάρχον ἄνευ λογικῶν ἀποδείξεων, εἶναι τι αὐτογενὲς καὶ αὐθόρητον, κατὰ πέραν πάσης λογικῆς καὶ νοητῆς συλλήψεως. Ἡ ζωὴ τοῦ μεμονωμένου ἀνθρώπου πρὸς σχηματισμὸν τῆς βιοθεωρίας καὶ τὴν δι' αὐτῆς μεταφυσικὴν οἰκονομίαν τοῦ ἀνθρώπου, λέγομεν ὅτι ἡ πίστις εἶναι μέσον προσανατολισμοῦ ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἀποτελεῖ προϋ-

πόθεσιν δημιουργίας τρόπου ζωῆς. Ἡ πίστις συνεπιφέρει τὴν ἐλπίδα, τὴν παρηγορίαν, τὴν ἀνακούφισιν, καταργεῖ δὲ τὴν ἀπογοήτευσιν, τὴν ἀβεβαιότητα καὶ τὸ αἶσθημα ἀνασφαλείας. Διὰ τῆς πίστεως ἡ ἀβεβαιότης μεταβάλλεται εἰς βεβαιότητα καὶ ἡ ἀνασφάλεια εἰς ἀσφάλειαν. Τὰ αἰσθήματα βεβαιότητος καὶ ἀσφαλείας ἡρεμοῦν καὶ τονώνουν τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν ἐναντία περιπτώσει ἐπέρχεται ἀγχώδης κατάστασις, νευρικαὶ διαταραχαὶ καὶ ψυχικὴ πάθησις. Ἰδίως τὸ αἶσθημα τῆς ἀνασφαλείας αὐξάνει τὸ ἄγχος τῆς ζωῆς καὶ τὴν βιομέριμναν, ἥτις οὐ μόνον πληροῖ ὀδύνην τὴν ζωὴν, ἀλλὰ καὶ ὀδηγεῖ εἰς νευρικὰς καὶ ψυχικὰς διαταραχάς. Οὕτως ἡ πίστις ἀποδεικνύεται ὡς ὑψίστης σημασίας παράγων ψυχικῆς ὑγεινῆς.

Ὁ Χριστιανισμὸς διδάσκει περὶ τῆς ἀγιότητος ἀγαθότητος, δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης τοῦ Θεοῦ Δημιουργοῦ καὶ Πατρὸς, ὅστις μερμνᾷ διὰ τὰ πλάσματα αὐτοῦ. Ἡ πρὸς τοιοῦτον Δημιουργὸν σχέσις τοῦ ἀνθρώπου ἔχει διὰ τὴν ψυχὴν εἰδεργειακὰ ἐπακόλουθα, διότι ἡ μέριμνα καὶ ἡ ἀγωνία διὰ τὴν ζωὴν ἀντιμετωπίζονται δι' ἡρέμον ἐγκαρτερήσεως καὶ θάρρους, αἱ θλίψεις αὐτῆς καὶ αἱ ὀδύνη ἀπαλύνονται ἢ ἐξαλείφονται, ἡ ψυχὴ τονοῦται εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, τὰ δὲ πέραν τῆς ἀνθρωπίνης δυνατότητος ἐγκείμενα ἐναποτίθενται εἰς τὴν θείαν κρίσιν καὶ βούλησιν. Καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος χάνει τὴν ἀξίαν του, ἐφ' ὅσον ἔχομεν ἐναποθέσει τὴν ζωὴν ἡμῶν εἰς ἓνα τοιοῦτον Πατέρα Δημιουργόν. Ἐν γένει τὰ παντοειδῆ παθήματα εἴτε τὰ τυχαῖα εἴτε τὰ παρὰ τῶν ἀνθρώπων προερχόμενα χάνουν τὴν ὀδυνηρότητά των.

Στοιχεῖα τῶν ὁποίων εἶναι ἀναμφισβήτητος ἡ ἀξία ὑγεινῆς εἶναι ἡ συγγνώμη καὶ ἡ χάρις ὡς αὐτὰ κηρύσσονται ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας.

Ὡς γνωστὸν, παραβαίνοντες τὰς ἠθικὰς ἐντολὰς ἔχομεν τύψεις συνειδήσεως, αἵτινες καταπιέζουν τὴν ψυχὴν καὶ ὀδηγοῦν εἰς αὐτοταλαιπωρίαν, αὐτοπεριφρόνησιν, αὐτοκατηγορίαν καὶ πολλάκις εἰς αὐτοκαταστροφὴν, δημιουργοῦν δηλαδὴ ψυχικὴν κατάστασιν τεταραγμένην, ἀνώμαλον, νευρωτικὴν ὡς λέγομεν.

Ὁ Θεὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ δέχεται τοὺς μετανοοῦντας καὶ δὲν περιφρονεῖ τοὺς ἀπολωλότας. Συγχωρεῖ τοὺς ἁμαρτωλοὺς.

Διὰ τῆς συγγνώμης, κατόπιν μετανοίας, ἀφαιρεῖται τὸ δηλητήριον τῶν τύψεων. Οὕτως ὁ ἄνθρωπος ἀπαλλάσσεται τῆς ἐξ αὐτῶν ἀπελπισίας, σώζεται καὶ δὲν ἀφήνεται νὰ ὀδηγηθῆ εἰς τὴν νεύρωσιν. Ἡ συγγνώμη ἐπιδρᾷ εὐεργετικῶς ἐπὶ τῆς ταλανιζομένης ψυχῆς.

Διὰ τῆς συγγνώμης καὶ τῆς χάριτος παρέχεται γα-

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Άριθμ. { Πρωτ. 2160
 { Διεκπ. 964

Άθήνησι τῆ 30-8-1990

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὴν παράγρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 21 τοῦ Ν. 590) 1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ὡς καὶ τὸν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 229) 105) 26.1.1990 Συνοδικοῦ ἐγγράφου δημοσιευθέντα προκαταρκτικὸν Πίνακα τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἐγγρα-

φὴν εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων, δημοσιεύομεν κατωτέρω τὸν καταρτισθέντα ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς 28.8.1990 «πίνακα ὑποψηφίων» Κληρικῶν, ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα τυπικὰ προσόντα πρὸς ἐγγραφήν αὐτῶν εἰς τὸν ὡς προεῖρηται Πίνακα τῶν δι' Ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων.

Π Ι Ν Α Κ

**ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΡΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ
ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ**

α/α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ	ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΕΙΣ ΗΝ ΑΝΗΚΕΙ
1)	Ἀρχιμ. ΓΟΥΒΑΛΗΣ Δανιὴλ	Ἀττικῆς
2)	» ΖΩΓΚΑΣ Σερραφεῖμ	Θεσσαλονίκης
3)	» ΚΟΛΟΚΑΣ Βασίλειος	Θεσσαλονίκης
4)	» ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ Νικηφόρος	Μεσογαίας - Λαυρεωτικῆς
5)	» ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Κύριλλος	Πατρῶν
6)	» ΜΟΥΧΤΑΡΑΚΗΣ Γεωργάδιος	Ν. Ἰωνίας - Ν. Φιλαδέλφειας
7)	» ΝΤΟΒΑΣ Νεκτάριος	Δημητριάδος
8)	» ΣΑΠΙΟΣ Ἰγνάτιος	Φθιώτιδος
9)	» ΣΥΡΙΓΟΣ Μάξιμος	Θήρας
10)	» ΤΖΑΛΛΑΣ Ἰωσήφ	Σερβίων καὶ Κοζάνης
11)	» ΤΣΕΤΣΩΝΗΣ Ἀναστάσιος	Κορίνθου

Ἐντολῇ καὶ ἐξουσιοδοτήσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ - ΓΚΙΝΗΣ

λήνη καὶ ἡρεμία, ἐπέρχεται λύσις τῶν ψυχικῶν προβλημάτων καὶ διευθέτησις αὐτῶν ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τῷ νῷ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν ὧ τὰ γεγονότα τῆς ζωῆς θὰ ἠδύναντο νὰ δημιουργοῦν δυστυχῆ καὶ ἀγωνιώδη ζωὴν, αἱ συνεχεῖς δὲ τύψεις νὰ ὀδηγήσουν εἰς ψυχικὰς ἀνωμαλίας καὶ ἐξαθλίωσιν, διὰ τῆς συγγνώμης καὶ χάριτος ἐξομαλύνονται ταῦτα καὶ ἡ ψυχὴ ἡρεμεῖ.

Οὕτως ἡ συγγνώμη καὶ ἡ χάρις καθίστανται εὐεργετικότεραι καὶ εἶναι ἰσχυρότεραι τῆς τιμωρίας, ἥτις, προκαλοῦσα φόβον, δυσχεραίνει πολλάκις τὰ πράγματα.

Παρὰ τὴν συγγνώμην καὶ τὴν ἀγάπην, περὶ ἧς ἤδη ὁ λόγος ἐν ἀρχῇ, δὲν παραβλέπεται ἡ ἀπαιτήσις ἠθικῆς τελειοποιήσεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλ' ὁ ἀποτυχάνων ἐν τῇ προσπαθείᾳ τῆς ἠθικῆς ἐνασχέσεως δὲν ἀφήνεται νὰ γίνῃ ἔρμαιον τῶν τύψεων, ἀλλὰ (διὰ τῆς συγγνώμης καὶ τῆς χάριτος) ἐπανευρίσκει τὴν κατάστασιν τῆς γαλήνης, ἵνα δυνηθῇ νὰ συνεχίσῃ τὸν φι-

λότιμον ἀγῶνα.

Κατὰ τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν, ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνυψωθῆ εἰς τέκνον τοῦ Θεοῦ Πατρὸς. Τοῦτο σημαίνει δι' ἕκαστον ἀνθρώπον, ὅτι δὲν ὑπάρχει διάκρισις αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους, διότι ὅλοι εἶναι τέκνα Πατρὸς καὶ ἔχουν ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν αὐτὴν ἀξίαν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ ἄνθρωπος ὡς μεμονωμένον ἄτομον προσλαμβάνει ἀξίαν ἐναντι τῶν συνανθρώπων του, τὸ ἐγὼ του αἰσθάνεται ἱκανοποίησιν καὶ ἀποκτᾷ τὴν αὐτὴν ἐλπίδα καὶ βεβαιότητα διὰ τὴν διάσωσίν του. Τὰ αἰσθήματα ἀναξιότητος καὶ μειονεκτικότητος, τὰ ἐν τῇ συναλλαγῇ μετὰ τῶν συνανθρώπων δημιουργοῦμενα, ἐξαλείφονται ἐπὶ τῇ βεβαιώσει, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἴσης ἀξίας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ Πατρὸς.

(Συνεχίζεται)

Κ. Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Καθηγητῆς τῆς Ψυχιατρικῆς καὶ Νευρολογίας

Η ΤΟΡΠΙΛΗ ΠΟΥ ΛΑΒΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ

50 Χρόνια «Έλλη», 1940-1990

Το γεγονός τὸ ὁποῖο συνετέλεσε, ὥστε τὸ ἱερὸ νηοὶ τῆς Τήνου νὰ τεθῆ στὸ κέντρο τοῦ ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος, ἦταν ἀναμφισβήτητα ὁ ἄνανδρος τορπιλισμὸς τοῦ εὐδρόμου «Έλλη», ὁ ὁποῖον ἐπισυνέβη τὴν 15ῃ Αὐγούστου τοῦ 1940, τὴν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἐπέλεξε ὁ ἐχθρὸς γιὰ νὰ προσβάλει τὴν ἐθνικὴ καὶ θρησκευτικὴ τιμὴ τῆς Ἑλλάδος. Ἐκ τῶν πραγμάτων ὅμως ἀπεδείχθη, ὅτι τοῦτο ἦταν τὸ μοιραῖο λάθος του, γιατί συνήγειρε τὰ δυὸ πιὸ ἱερὰ συναισθήματα τῶν Ἑλλήνων, τῆς πίστεως καὶ τῆς φιλοπατρίας. Χάρης στὴ γενναιότητα καὶ ἀνδρεία πὺν χάρισε στὸν ἀγωνιζόμενο λαὸ μας ἡ πίστη στὴ «λαβωμένη Παναγία» ἔγραψε καὶ πάλι τὸ ἔθνος μας ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἠρωϊκὰ καὶ ἐνδοξα ἔπη στὰ βουνὰ τῆς Πίνδου καὶ τῆς Β. Ἠείρου.

Τὸ 1940 ὑπῆρξε ἡ κορυφαία στιγμή τοῦ λαοῦ μας, πὺν μέσα ἀπὸ τὴν πίστη στὴν Ὑπέρομαχο Στρατηγὸ καὶ τὸ πληγωμένο φιλότιμο συνειδητοποίησε μιὰ θαυμαστὴ δύναμη, αὐτὴ πὺν τὸν ἔκανε νὰ ὑψώσει ὡς ἄλλος Δαβὶδ τὸ ἀνάστημά του μπροστὰ σ' ἓνα γίγαντα καὶ νὰ διακηρύξει ὅτι ἡ ἀσέβεια, ἡ ἀδικία καὶ ἡ ἱεροσυλία εἶναι πράξεις ἀνανδρείας καὶ τιμωροῦνται ἀπὸ τὴν ἱστορία.

Ἄς δοῦμε ὅμως ἓνα σύντομο χρονικὸ τῆς ἐπαισχύντου πράξεως¹.

Καταστόλιστο μὲ μυρτιές καὶ πλημμυρισμένο στὴ γαλανόλευκο ἦταν τὸ νηοὶ τὴν ἡμέρα ἐκείνη. Χιλιάδες προσκυνητὲς ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος εἶχαν φθάσει γιὰ τὴ μεγάλη ἐορτὴ τῆς Παναγίας. Μέσα στὸ λιμάνι εἶχαν ἀγκυροβολήσει τὰ ἀτιμόπλοια «Ἐσπερος», «Ἐλση» καὶ «Σοφία». Ἐξω τὸ εὐδρόμο «Έλλη» σημαιστολισμένο εἶχε ἔλθει γιὰ νὰ ἀποδώσει τιμές. Μὲ χαρμόσυνες κωδωνοκρουσίες ἀπὸ τὸ πανύψηλο καμπαναριὸ τῆς Μεγαλόχαρης καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ναοὺς τῆς Χώρας ἄρχισε ἡ ἐορτὴ. Ὅλα ἦταν χαρμόσυνα καὶ γιορτινά.

Ἐαφνικὰ ἓνας τρομακτικὸς κρότος ἀκούγεται, μιὰ πελώρια στήλη νεροῦ ὑψώνεται δίπλα στὸ «Έλλη» καὶ πυκνὰ σύννεφα καπνοῦ ξεπηδοῦν ἀπὸ τὸ πλευρὸ τοῦ

σκάφους καὶ τὸ κυκλώνουν. Ἐχθρικό ὑποβρύχιο εἶχε ἐξαπολύσει τορπίλη. Τὰ πλήθη πὺν περιμέναν στὴν παραλία γιὰ τὴν περιφορὰ τῆς ἱερᾶς εἰκόνας χρυγαζοῦν ἀπεγνωσμένα καὶ ἀπωθοῦνται πρὸς τὰ ὑψώματα. Οἱ ψαλμοδιές στὸ ναὸ διακόπτονται ἀπὸ τὶς γοερὲς κραυγὲς καὶ τοὺς θρήνους τῶν γυναικοπαίδων. Ὁ ἱεροεργὼν Μητροπολίτης Σύρου, Τήνου Φιλάρετος ἐνθαρρύνει τὰ πλήθη: «Μὴ φοβᾶσθε· ἡ Παναγία δὲν θὰ μᾶς ἀφήση».

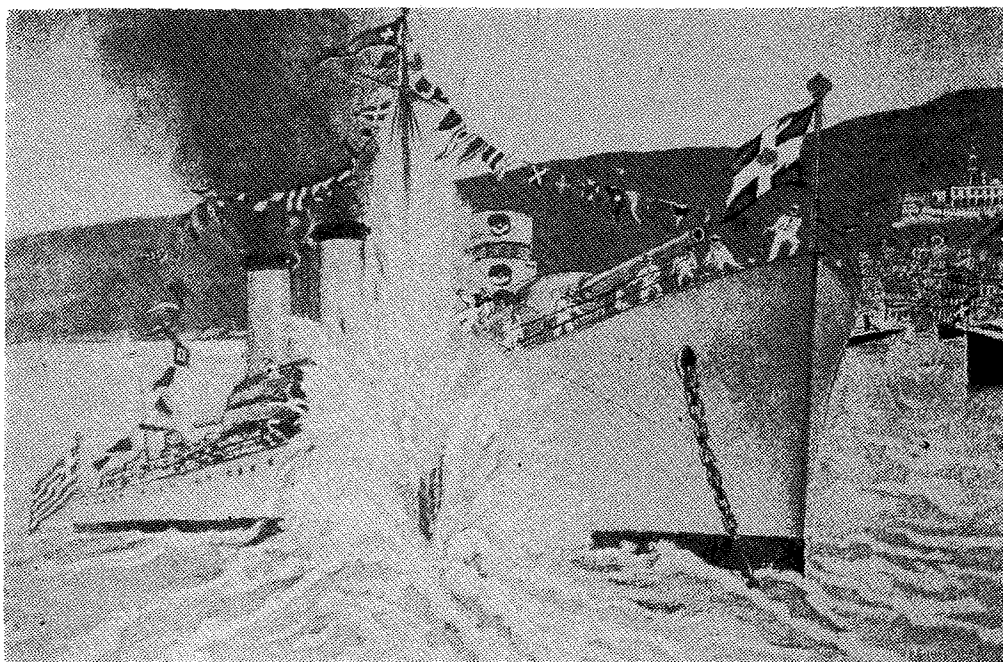
Στὸ θρυλικὸ «Έλλη» ἐκτυλίσσονται σκληρὲς τραγωδίας. Μὲ ὑπεράνθρωπες προσπάθειες τοῦ κυβερνήτου καὶ τῶν ναυτῶν, ἐπίσης δὲ τῶν Τηνίων λεμβούχων πὺν ἀψηφῶντας τὸν κίνδυνο ἔσπευσαν μὲ τὶς βάρκες τους στὸ φλεγόμενο πλοῖο, μεταφέρονται οἱ τραυματίες στὴν παραλία. Ὁ κυβερνήτης Χατζόπουλος περίλυπος διατάσσει τὴν ἐγκατάλειψη τοῦ πολεμικοῦ. Οἱ ἀξιοματικοὶ καὶ τὸ πλήρωμα παρατάσσονται στὸ κατὰστρομα, χαιρετοῦν τὴ γαλανόλευκη καὶ φωνάζουν: «Ζήτω ἡ Ἑλλάς». Ὁ πλοίαρχος κάτοχος τοὺς ὀμιλεῖ μὲ μισοσβησμένη φωνή: «Νὰ θυμᾶστε τὸ «Έλλη» μας, τὸ ἀγαπημένο μας καράβι καὶ σὰν σήμερα ὅπου κι ἂν βρῖσκεσθε μὴ λησμονᾶτε τὸ μνημόσυνό της».

Ἐπειτα ἀπὸ αὐτὴ τὴ θλιβερὴ ἀποχαιρετιστήρια τελετὴ, διατάζει καὶ κατεβαίνουν ὅλοι στὶς βάρκες γιὰ νὰ ἀπομακρυνθοῦν. Καθὼς ἀπομακρύνονται τὸ κομψότατο εὐδρόμο «Έλλη» ἀρχίζει σιγὰ - σιγὰ μὲ ὄλη του τὴ μεγαλοπρέπεια νὰ γλιστρᾷ πρὸς τὸν ὑγρὸ τάφο στοὺς βυθοὺς. Στὰ μουράγια, στὰ βουνά, στὶς στέγες τῶν σπιτιῶν τῆς Τήνου τὰ πλήθη μὲ τὰ μαντήλια τους τὸ ἀποχαιρετοῦν γιὰ πάντα καὶ μὲ δάκρυα ζητωκραυγάζουν γιὰ τὴν πατρίδα.

Τὸ μεσημέρι ἔγινε ἡ καθιερωμένη λιτανεία μὲ πένθημη ἔκφραση χωρὶς κωδωνοκρουσίες, χωρὶς μουσική. Οἱ ἱερεῖς φοροῦσαν μαῦρα ἄμφια καὶ ὁ Μητροπολίτης Φιλάρετος ὡς ἔκφραστής τοῦ ἀκαταβλήτου ἠρωϊκοῦ πνεύματος τῆς Ἐκκλησίας μ' αὐτὰ τὰ προφητικὰ λόγια προδιέγραψε τὸν συμβολισμό τῆς ἡμέρας:

«Μὲ χαλυδωμένη θέληση καὶ πίστη ἄς ἐνωθοῦμε στὴν κοινὴ ἐσωτερικὴ προσευχὴ, γιατί ἡ σημερινὴ μεγάλη ἡμέρα τῆς θυσίας τῆς «Ἑλλης» θὰ εἶναι στὸ μέλλον ἡ ἀκατάλυτη παρακαταθήκη τῶν γενεῶν. Θὰ εἶναι ἐπίσης ἀμάραντο σύμβολο ἐξάρσεως τοῦ Ἑλλη-

1. Φλωράκη Ἀλεξ., Ἡ Παναγία τῆς Τήνου στὸν ἀγῶνα τοῦ '40, Ἀφιέρωμα στὰ 50 χρόνια ἀπὸ τὸν τορπιλισμὸ τῆς «Ἑλλης» καὶ τὴν κήρυξη τοῦ πολέμου, Πανελλήνιο Ἱερό Ἰδρυμα Ἐδαγγελιστρίας Τήνου, Ἀθήνα 1990, σ. 32 κ. ἔξ.

Λιθογραφία τῆς ἐποχῆς, μὲ θέμα τὸν τορπιλισμὸ τῆς «Ἑλλης».

να σὲ ψυχικὴ ἀντίσταση καὶ ὀλοκαυτώματα, ποὺ θὰ ἐδραιώνουν τὴν ἀδάμαστη θέλησή μας ἐναντίον πάσης καταφορᾶς»².

* * *

Ἡ 15ῃ Αὐγούστου τοῦ 1940 θὰ παραμείνει στὴν ἱστορία ὡς ἡμέρα θριάμβου τῆς πίστεως γιὰ τοὺς Ἕλληνες καὶ ἐντροπῆς γιὰ ἐκείνους ποὺ ἀσέβησαν μ' αὐτὸν τὸν ἐπαίσχυντο τρόπο στὸ πανάγιο πρόσωπο τῆς Θεομήτορος. Ὡς ὕβρη κατὰ τῆς Παναγίας εἶδε ὁ λαὸς τὸ ἔγκλημα τοῦ τορπιλισμοῦ τῆς «Ἑλλης». Γύρω ἀπὸ τὴ «λαβωμένη Παναγία» ἐνώθηκε ὁ Ἕλληνας καὶ πολέμησε γιὰ νὰ τιμωρήσει ἐκείνους ποὺ τραυμάτισαν τὴν Μεγαλόχαρη. Τὸ ὅτι ἡ Παναγία ὑπῆρξε τὸ σημεῖο ἐνότητος τῶν Ἑλλήνων ὁμολογεῖ καὶ ἀναγνωρίζει καὶ αὐτὸς ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἰταλίας Γκράτσι. Γράφει στὰ ἀπομνημονεύματά του: «Τὸ ἔγκλημα τῆς Τήνου εἶχε γιὰ ἀποτέλεσμα, γιὰ νὰ μὴν πῶ ἕκανε τὸ θαῦμα, νὰ δημιουργηθεῖ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα μιὰ ἀπόλυτη ἐνότητα ψυχῶν»³.

Ἡ Ὑπέροχος Στρατηγὸς γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ ἀνεδείχθη φρουρὸς καὶ προστάτις τοῦ γένους τῶν Ἑλλήνων σ' αὐτὸν τὸν ἄνισο καὶ ἀδικο πόλεμο. Ἀρχοντες καὶ ἀρχόμενοι ἐναπέθεσαν σ' Ἐκείνη τὴν ἐλ-

πίδα. Τὰ λόγια τῆς πονεμένης Ἑλληνίδος μάνας στὸ γιὸ ποὺ ἔφευγε γιὰ τὸν πόλεμο:

«Μὴ φοβηθῆς γιὰτ' εἶν' πολλοί.
Στὰ πάλλευκα ντυμένη
θὰ πολεμᾷ κι ἡ Παναγία
ποῦναι τραυματισμένη...»⁴.

ἦταν πίστη ὀλοκλήρου τοῦ λαοῦ. Ἡ ἡγεσία σὲ διαγωγέματα ἐτόνιζε τὴ σημασία τῆς πίστεως καὶ οἱ ἀρθρογράφοι τῶν ἐφημερίδων ὅπου ποτὲ ἔπλεκαν ἐγκώμια στὴν Ἐλευθερώτρια. Ἐγγραφὴ ὁ Γεώργιος Βλάχος:

«Εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον ὑπάρχει κάτι ἀνώτερον ἀπὸ τὰς ἐνέδρας, τὰ ὑποῦλα τεχνάσματα, τοὺς ταπεινοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ τοὺς αἰτιμοὺς αἰφνυδιασμοὺς. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἀνατρέπει ἔξαφνα ἡ ψυχὴ. Τ' ἀνατρέπει ἡ δόξη, ἡ ὁποία ἀναβλύζει ἀπὸ τὴν βαθυτάτην συναίσθησιν τοῦ Δικαίου. Τ' ἀνατρέπει ἡ κατάρα τῆς Παναγίας, ἡ ὁποία ἐδέχθη τοὺς αἰτίμους κολάφους τῶν σταυρωτῶν τοῦ Υἱοῦ της, τὴν ὥρα ποὺ ἐστολιζέτο, ἐπειδὴ ἦταν ἡ ἐορτὴ της»⁵.

Ὅλοι τὴν Παναγία παρακαλοῦσαν. Νύχτα καὶ μέρα ἐπάλλοντο παρακλήσεις πρὸς Αὐτήν. Οἱ εἰκόνες της ἦταν τὸ πιὸ ἱερὸ φυλαχτό. Τὸ ὄραμά της τοὺς συνόδευε στὰ βουνὰ καὶ στὶς θάλασσες. Μὲ τὴ σκέπη

2. Ἀπέργη Σάββα, Ὁ τορπιλισμὸς τῆς «Ἑλλης», περ. Συριανὰ Γράμματα, Ἰούλιος 1988, σ. 201.

3. Τερζάκη Ἀγγελου, Ἑλληνικὴ ἐποποιία 1940 - 1941, σ. 24.

4. Λαγοῦ Ἰ., Θὰ πολεμᾷ κι' ἡ Παναγία, ἐφ. τοῦ Μετώπου «Ὁχρὶς», 15.3.1941.

5. Βλάχου Γεωργίου, «Χωρὶς ψυχὴν», ἄρθρα τοῦ πολέμου 1940 - 1941, σ. 43.

ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ *

1. Οί δικές μας δραστηριότητες.

Για να γίνει κάτι το σημαντικό στη χώρα μας είναι ανάγκη να ενημερωθούν όρθά εκείνοι που θα κάνουν την ενημέρωση και την αντιπαράθεση. Σ' αυτόν τον τομέα είχαμε προτείνει το έτος 1986 την δημιουργία ενός «Κέντρου Ποιμαντικής Έπιμορφώσεως» των στελεχών της Έκκλησίας, «ἐπί τῶν διαφόρων τομέων τῆς ποιμαντικῆς δραστηριότητος, καθὼς καὶ τὴν ἐνημέρωσίν των ἐπὶ τῶν ποικιλιῶν θρησκευτικῶν ἢ παραθρησκευτικῶν κινήματων καὶ τῶν συγχρόνων ιδεολογικῶν καὶ κοινωνικῶν ρευμάτων, προκειμένου τὸ ἔργον των νὰ ἀποβῆ περισσότερον καρποφόρον καὶ ἡ μαρτυρία τῆς Ὁρθοδοξίας περισσότερον δραστικῆ εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον». Ἡ πρότασις αὐτὴ ἀφοροῦσε ὀλόκληρη τὴν Έκκλησίαν μας.

Ὅμως τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν εἶχε γίνει καθολικὰ παραδεκτὴ ἡ ἀποψη αὐτῆ. Γι' αὐτὸ ἀργότερα (1987) προετάρθη ἡ ἴδρυσή ἐνός «Κέντρου Διακονίας ἢ Φιλανθρωπίας τοῦ Χριστοῦ», γιὰ τὴν ἀντιμετώπισή «τῶν προβλημάτων που δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴ δραστηριότητα τῶν αἵρέσεων, τῶν ἀποκριφιστικῶν, παραθρησκευτικῶν καὶ ὀλοκληρωτικῆς φύσεως ὁμάδων καὶ κοσμοθεωριῶν με θρησκευτικὸ κάλυμμα». Τὸ Κέντρο αὐτὸ προετάρθη νὰ λειτουργήσῃ στὸ ἐπίπεδο που ἀσχεῖται τὸ ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Έκκλησίας μας, δηλαδὴ στὸ ἐπίπεδο μιᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὅπως εἶναι καὶ ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ.

Ὁ ὅρος «Φιλανθρωπία Χριστοῦ» ἐτέθη γιὰ νὰ δη-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 430 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 12 τεύχους.

τῆς ἀγάπης τῆς τοὺς ἐσκέπαζε ἀπὸ τὴ μανία τοῦ ἐχθροῦ. Δὲν τὴν ἔβλεπαν μόνο οἱ στρατιῶτες μας, τὴν ἔβλεπαν καὶ ἐχθροί, ὅπως οἱ ἴδιοι πολλὲς φορὲς ὁμολόγησαν. Ἐγραφε τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα»:

«Δὲν εἶναι μόνον οἱ στρατιῶται μας που βλέπουν τὴν Παναγίαν νὰ τοὺς ὀδηγῆ εἰς τὴν μάχην καὶ νὰ τοὺς κατευθύνῃ πρὸς τὴν νίκην. Ἴταλοι αἰχμάλωτοι ἀνακρινόμενοι κατέθεσαν ὅτι βλέπουν καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τὸ ἰδικόν των μίαν μαυροφορεμένην γυναῖκα νὰ προχωρῆ ἔμπρὸς ἀπὸ τὰς τάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ νὰ τοὺς ὀδηγῆ ἐναντίον των. Ἡ ἐντύπωσις δὲ αὐτὴ παρέλυσεν εἰς ἐπανειλημμένα περιπτώσεις τὴν ἰταλικὴν ἀντίστασιν»⁶.

Τὰ δράματα τῆς Παναγίας δὲν ἦταν θροῦλος. Ἦταν ἡ ἀνταπόκρισις τῆς Μητέρας μας Θεοτόκου στίς

6. Ἐφ. «Ἐλεύθερον Βῆμα», 23.1.1941.

λώσει ὅτι τὸ ἔργο τῶν αἵρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας δὲν δημιουργεῖ μόνον τεράστια προβλήματα στὰ ἄτομα καὶ στὴν κοινωνία, ἀλλὰ ἀπειλεῖ τὸ μυστήριο τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ὅποιο διακόνησε ἡ φιλανθρωπία τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ που ἐμεῖς συνήθως ὀνομάζουμε φιλανθρωπία, δὲν εἶναι τὸ κέντρο τῆς διακονίας μας, ὅπως καὶ στὴ διακονία τοῦ Χριστοῦ ὁ χορτασμός τοῦ πλήθους δὲν ἦταν τὸ κέντρο, ἀλλὰ μόνο «σημεῖο», «δείκτης» τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ στὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου.

Γι' αὐτὸ τὸ θέμα ἔχουμε μιλήσει πολλὲς φορὲς καὶ δὲν χρειάζεται νὰ τὸ ἀναλύσουμε ἐδῶ περισσότερο (βλ. «Σκέψεις περὶ ἀναδιοργανώσεως τῆς Ἑνοριακῆς Διακονίας», Ἀθήναι, τεύχη Α-ΙΒ). Ἐκεῖνο ὅμως που πρέπει νὰ προσθέσουμε εἶναι ὅτι ὁ κίνδυνος ἐκκοσμικεύσεως τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Έκκλησίας ὑφίσταται καὶ γιὰ τὸν τομέα τῆς ἀντιμετώπισεως τῶν αἵρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας.

Σήμερα γίνεται κατανοητὸ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐκκοσμικευμένους φορεῖς (τουλάχιστον στίς ἄλλες χώρες τῆς ΕΟΚ), ὅτι οἱ ὁμάδες αὐτὲς εἶναι καταστροφικὲς γιὰ τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου καὶ γενικώτερα γιὰ τὴν ἀνθρώπινη κοινωνία. Γι' αὐτὸ καὶ δημόσιοι φορεῖς προσλαμβάνουν εἰδικούς συνεργάτες, με σκοπὸ νὰ προσφέρουν βοήθεια καὶ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰ κοινωνικὰ αὐτὰ προβλήματα. Ἄν οἱ ποιμένες τῆς Έκκλησίας δὲν δοῦν τὸ ὅλο πρόβλημα στὴν καθολικὴ του διάστασι, ἂν περιορισθοῦν στὴν ἐπούλωσι τῶν κοινωνικῶν πληγῶν που δημιουργεῖ, μιμοῦνται μεθόδους καὶ στόχους ἐκκοσμικευμένων φορέων, ἐκκοσμικεύουν τὸ ἔργο τῆς Έκκλησίας. Αὐτὸ δηλαδὴ που

προσευχὲς καὶ στίς ἐπικλήσεις τῶν παιδιῶν τῆς⁷. Ὁ ἀδικημένος λαὸς πολέμησε με πίστη. Χάρη σ' αὐτὴ ἀνέτρεψε τὴν ἀδικία. «Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσαν ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν»⁸. Τώρα ὅλα πέρασαν καὶ ἀνήκουν πιά στὸ παρελθόν. Ὁ τσαρλισμός τῆς «Ἑλλης» ἀπομένει στίγμα στὴν ἱστορία. Ὁ ὑγρὸς τάφος τῆς ὁμοῦς τῆς Τήνου τὰ ἱερὰ νερὰ διακρῦττει μιὰ μεγάλη ἱστορικὴ ἀλήθεια χρήσιμη γιὰ τοὺς νεοέλληνες, πὼς ἀπὸ τὴν ἄρρηκτη ἐνότητα Ὁρθοδοξίας καὶ Ἑλληνισμοῦ φυτρῶνουν πάντα τῆς δόξης τὰ στεφάνια.

Κι αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ Παναγία ἔσωσε τὸ γένος μας.

Ἀρχιμ. ΝΙΚ. Ι. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ

7. Μητροπολίτου Κερυσιῆς Παντελεήμονος, ἐφ. «Ἀκρόπολις», 24.11.1940.

8. Ψ. ΙΘ', 9.

μερικές φορές γίνεται στον τομέα τής λεγομένης εκκλησιαστικής φιλανθρωπίας, επαναλαμβάνεται και στον τομέα τής αντιμετώπισης τής ολοκληρωτικών αίρέσεων που δημιουργούν ολοκληρωτικές εξαρτήσεις και άλλα κοινωνικά προβλήματα.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο προσετέθη (1989) ή αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών σε ένορικό επίπεδο. Με απόφαση του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου τής ένορίας Άγίας Παρασκευής Άττικής, προστέθη ή ίδρυση ειδικής ένοριακής έπιτροπής με την όνομασία «Κέντρο Έντάξεως στην Όρθοδοξη», με σκοπό «την αντιμετώπιση των αίρέσεων και τής παραθρησκείας στα φυσικά πλαίσια τής λατρευτικής ζωής και δραστηριότητας τής ένορίας».

Βασικός τομέας στην καθεμιά από τις τρεις αυτές προτάσεις μας ήταν ή προσεκτική έρευνα του «σκηνηικού των αίρέσεων και τής παραθρησκείας» και ή συστηματική εκπαίδευση συνεργατών, στο επίπεδο τής ένορίας, τής Αρχιεπισκοπής, τής Έκκλησίας τής Ελλάδος. Και ναι μόνον δέν κατέστη δυνατή ή ύλοποίηση του παρά πάνω σχεδίου σε κανένα από τα επίπεδα για τα όποια κάναμε λόγο, όμως το θέμα τίθεται σήμερα και πάλι δξύτατα για όλοκληρη την Όρθοδοξη Έκκλησία, μετά κυρίως την πτώση των συνόρων στην Άνατολική Εύρώπη. Τα πράγματα θα μās αναγκάσουν σύντομα να αλλάξουμε προτεραιότητες και να δημιουργήσουμε τους απαραίτητους τομείς σε όλα τα επίπεδα τής ποιμαντικής μας εύθνης (Περισσότερα βλ. Δελτίο «Μαρτυρία» 17/1990).

Πρόδος σημειώθηκε με μια απόφαση που έλαβε ή «Διαρκής Ίερά Σύνοδος» τής Έκκλησίας μας στις 5 Άπριλίου 1990 για την δημιουργία ενός πειραματικού σταθμού τής Συνοδικής Έπιτροπής επί των Αίρέσεων στο ύπο άνεγερση «Κέντρον Διακονίας» στην Άγία Παρασκευή Άττικής, το όποιο, όπως μās πληροφορεί ο πρωτεργάτης τής οίκοδομής Αρχιμανδρίτης Θεοδώρητος Πολυζωγόπουλος, πρόκειται σύντομα να περατωθεί. Με τη φιλοξενία ενός τέτοιου «Σταθμού» στο ύπο άνεγερση ένορικό Κέντρο, το όποιο θα διαθέτει και ίερό ναό, «θα οργανωθεί ή όλη εργασία εις πλαίσια λειτουργικά, πράγμα το όποιον θεωρείται λίαν βασικόν διά την όλην εργασία», όπως ύπογραμμίζεται στην από 12.2.1990 πρόταση τής Σ.Ε. επί των αίρέσεων προς την Δ.Ι.Σ.

Έκείνο που άπομένει μετά την άποπεράτωση τής οίκοδομής είναι να έξυρεθούν τα απαραίτητα οικονομικά μέσα για τη λειτουργία του «Ποιμαντικού Σταθμού» και ή στελέχωσή του με κατάλληλους συνεργάτες, κληρικούς και λαϊκούς.

Με τον τρόπο αυτό ξεπερνώνται τα «σύνορα» ανάμεσα στην ένορία ή στην Αρχιεπισκοπή και ο «Ποιμαντικός Σταθμός» θα μπορούσε να άποτελέσει προσφορά τής ένορίας και τής Αρχιεπισκοπής σε όλοκληρη την Όρθοδοξη Έκκλησία, άν φυσικά έξοπλισθεί και με τα απαραίτητα σύγχρονα μέσα και λειτουργήσει όχι μόνο σαν «Συμβουλευτικός Σταθμός», αλλά και σαν Έρευνητικό και Εκπαιδευτικό Κέντρο.

Μετὰ τήν ένοποίηση τής Εύρώπης.

Ή κατάσταση των χωρών του άλλοτε Άνατολικού Συνασπισμού μετά το άνοιγμα των συνόρων βοηθεί να κατανοήσουμε τι θα συμβεί και στη δική μας χώρα μετά την ένοποίηση τής Εύρώπης, τότε που όλες οι ομάδες, για τις όποιες μιλάμε, θα έχουν ίσα δικαιώματα με την Όρθοδοξη Έκκλησία.

Άλλά πρέπει να παρατηρήσουμε ότι οι δυνατότητες των ομάδων αυτών θα είναι ασύγκριτα μεγαλύτερες από τις δικές μας, άν αναλογισθούμε πως δρουν σε παγκόσμια κλίμακα, διαθέτουν ύπερσύγχρονα μέσα, μετακινούν κεφάλαια και ανθρώπινο δυναμικό ανεξάρτητα από σύνορα, από χώρα σε χώρα, ανάλογα με τις ανάγκες στη «Θρησκευτική άγορά».

Με όσα αναφέραμε για την εταιρία («Σκοπία»), πήραμε μια πρώτη γεύση αυτής τής στρατηγικής. Στην παραγωγή των εργοστασίων της, τίθενται προτεραιότητες ανεξάρτητα από σύνορα. Σήμερα, ή παραγωγή όλων των ύπερσύγχρονων εργοστασίων της σε όλοκληρη την Εύρώπη, προορίζεται για τις χώρες τής Άνατολικής Εύρώπης, με βάση τις νέες προτεραιότητες του Μπρούκλιν.

Το ίδιο πρόκειται να συμβεί και στην περίπτωση των νέων εργοστασίων του Μπρούκλιν στη χώρα μας. Οι εγκαταστάσεις στην περιοχή Βοιωτίας προορίζονται να καλύψουν τις ανάγκες τής «άγορας» σε όποιαδήποτε χώρα, ανάλογα με τις προτεραιότητες που κάθε φορά θέτει ή εταιρία. Το ίδιο ίσχύει και αντίστροφα. Άν κριθεί άπαραίτητο, οι «ανάγκες» στην ελληνική «θρησκευτική άγορά» σε μέσα, έντυπο ύλικό και ανθρώπινο δυναμικό θα καλυφθούν από όποιαδήποτε άλλες χώρες, σύμφωνα με τις αποφάσεις που θα ληφθούν στο Μπρούκλιν.

Ή νέα πραγματικότητα θα μās αναγκάσει να ξεπεράσουμε τα στενά μας σύνορα (ένορία, Μητρόπολη, Έκκλησία τής Ελλάδος) και να προχωρήσουμε σε μια πανορθόδοξη συνεργασία. Σ' αυτό το σημείο ή εύθνη τής Έκκλησίας τής Ελλάδος είναι μεγάλη.

Αυτό ύπογραμμίσθηκε ιδιαίτερα στη Συνδιάσκεψη του ROTHENBURG, όπου προσέθηκαν συγκεκριμένα μέτρα για την προσφορά βοήθειας στις διάφορες χριστιανικές εκκλησίες τής Άνατολικής Εύρώπης. Ο Th. Gandow, βασικός εισηγητής σ' αυτό το θέμα ύπογράμμισε με έμφαση ότι ή βοήθεια προς την Ρωσική και τις άλλες Όρθόδοξες Έκκλησίες μπορεί να προσφερθεί εύκολότερα μέσω τής Έκκλησίας τής Ελλάδος.

Ή πρόταση του ROTHENBURG

Στο ROTHENBURG, ή όλη προσοχή των έμπειρογνωμόνων σε θέματα αίρέσεων και κοσμοθεωριών έστράφη στα χαρακτηριστικά σημεία του σκηνηικού στη νέα δεκαετία που μόλις άρχισε και ιδιαίτερα στη σύγκυση των συνόρων ανάμεσα στη θρησκεία και στην πολιτική. Ή πραγματικότητα

αυτή καθιστά αναγκαίο ένα νέο προσανατολισμό στην απολογητική της Έκκλησίας.

Κατ' αρχήν επισημάνθηκε ότι κατά την εποχή του χριστιανικού πολιτισμού ή απολογητική της Έκκλησίας ήταν βασική έκφραση της εκκλησιαστικής ζωής, δίπλα στη λειτουργική ζωή, στο κήρυγμα και στη διακονία της αγάπης.

Στόν αιώνα μας ή απολογητική της Έκκλησίας απωθήθηκε στο περιθώριο. Αυτό που έμεις ονομάζουμε «άντιαιρετικό αγώνα» είναι έντελως διαφορετικό από την απολογητική στην πρώτη Έκκλησία. Υπάρχει μια διαφορετική αντίληψη για την απολογητική ανάμεσα σε εκείνους που την ασκούν στη βάση και σε εκείνους που έχουν την γενική ευθύνη στο ποιμαντικό έργο της Έκκλησίας. Και αυτό δεν συμβαίνει μόνο σε μās, αλλά και στο χώρο της Δύσης.

Ο F. W. Haack έπισημανε αυτή τη διαφορά, αναφερόμενος στα ήγετικά στελέχη της Έκκλησίας στη χώρα του. Νομίζουν, είπε, πώς έχουν την «αντίληψη του ήλου», όμως αγνοούν το αντικείμενο της απολογητικής, και νομίζουν πώς δεν χρειάζεται να το λάβουν στα σοβαρά. «Το αντικείμενο με το οποίο έμεις καταπιανόμαστε, κατέληξε, το θεωρούν μικρό και γι' αυτό το απωθούν στο περιθώριο».

Η πρόταση της Συνδιάσκεψης στο ROTHENBURG ήταν να τεθεί και πάλι ή απολογητική της Έκκλησίας στο κέντρο της εκκλησιαστικής ζωής και να προσδιορισθεί ό στόχος της με βάση τα νέα δεδομένα στο ήλο σκηνηκό, όπως αυτό διαμορφώνεται στη δεκαετία του 1990.

«Αν θέλουμε να καταπιαστούμε με τη νέα προβληματική, πρέπει να ήγκαταλείψουμε τις παλαιές μεθόδους και να ήσχοληθούμε με τη διασαφήνιση τών συσχετισμών, με την ήποκάλυψη τών προθέσεων και τών μεθόδων τών διαφόρων ομάδων», ήπογράμισε ό Haack.

Κατά την ήντίληψη λοιπόν αυτή, ήποστολή της ήπολογητικής ήπροστά στη νέα αυτή πραγματικότητα είναι ή ήναζήτηση τών σχεδίων τών ήαιρετικών και ήαραθησκευτικών ομάδων, ή ήποκάλυψη τών πραγματικών σκοπών και μεθόδων, ήηλαδή του ήληθινο ήπροσώπου ήίω από το ήπροσωπείο με το ήποιο ήμφανίζονται ήημόσια.

«Μια τέτοια ήπολογητική», ήρόσθεσε ό Haack, ήποκτά ήημασία και για την παγκόσμια πολιτική σκηνη. «Αν ή ήπολογητική της Έκκλησίας συνεχίσει να γίνεται με τόν τρόπο που ήήμερα γίνεται, το ζήτημα καταντά ήελο. Ο τρόπος που συνήθως ήργάζεται κανείς στόν τομέα αυτό ήχι μόνο δεν βοηθεί το ήργο της ήπολογητικής, ήλλά το ήποδιζει».

Ποιά είναι ή ήσυγκεκριμένη ήρόταση, που ήιατυπήθηκε από τούς ήειδικούς ήντεταλμένους στο Rothenburg; Η ήρόταση αυτή ήλαβε την ήκόλουθη ήιατύπωση:

«Χρειαζόμαστε ένα ήνστιτούτο Στρατηγικών Σπουδών. Το ήνστιτούτο αυτό είναι ήναγκαίο να ήπεξεργάζεται ήεγαλύτερους συσχετισμούς. Πρέπει

να ήκλάβουμε το ήργο της ήπολογητικής σαν ήυνεργαζόμενο ήίκτυο. Όμως το ήνστιτούτο που θα ήρευνα τις ήιάφορες ήμάδες ήρέπει να είναι ήνεξάρτητο. Όταν αυτό το ήντιτούτο ήιαφωτίζει τις στρατηγικές τέτοιων ήμάδων, ήιστεύουμε πώς θα ήμβάλει ήυσιαστικά στην ήιρήνευση του κόσμου».

4. Διάλογος: Ο λάθος δρόμος

Μερικοί ήποστηρίζουν πώς ήρέπει να ήντιμετωπίσουμε τις ήμάδες αυτές με ήρησκευτικό ήιάλογο. Έτσι ήπήρξαν ήεριπτώσεις ήεολόγων, που ήνταποκρίθηκαν σε ήροσλήσεις τέτοιων ήμάδων για ήρησκευτικό ήιάλογο και ήέχθηκαν τις ήεριποιήσεις και την «γενναιοδωρία» τους. Έσπευσαν ήάλιστα να ήικαιολοήσουν την ήυμετοχή τους αυτή ήποστηρίζοντας πώς μ' αυτό τόν τρόπο ήίδουν την ήρθόδοξη μαρτυρία» τους, ήπως γίνεται με τη ήυμετοχή στα συνέδρια του «Παγκοσμίου Συμβουλίου τών Έκκλησιών». Αυτή τη ήέση ήαίρνει και ό Έλληνας ήεολόγος, που ήιδάσκει στη Σχολή του Μουν Unification Theological Seminar στο Barrytown της Νέας Υόρκης.

Τέτοιες ήέσεις θα ήπορούσε κανείς να ήάρει μόνο αν ήγνοεί παντελώς τις ήροθέσεις του Μουν και τόν πραγματικό σκοπό που ήηρητεύον ήί επί ήέρος ήργανώσεις του και τα συνέδρια που ήραγατοποιεί. Κάθε ήυμετοχή ήρθόδοξου ήεολόγου ή και ήποιοδήποτε ήρησκευτικού ήειτουργού, ήκπροσώπου ήποιασδήποτε ήπιστήμης ή πολιτικής ήαρατάξης, ήηρητεεί ήακρόχρονα τα ήρυφα ήέδια του Μουν και γι' αυτό ό Κορεάτης ήευδομεσσίας είναι ήτοιμος για κάθε ήίδους «ήπένδυση», που ήκφράζεται με «ήεριποιήσεις» και ήενναιοδωρίες».

Αυτή ή ήέση δεν είναι μόνο ήική μας: τη ήυμερίζονται ήλοι ήί ειδικοί σε ήέματα ήίρέσεων και ήοσμοθεωριών, ήί ήποιο ήρευνο ήπροσεκτικά το «σκηνηκό» αυτών τών ήμάδων. Ένας από τούς ήέον ήιακκριμένους ήρευνητές αυτού του σκηνηκού είναι ήαναμήβολα ό F. W. Haack, στόν ήποιο ήαναφερθήκαμε ήολλές φορές. Η ήροσφορά του σ' αυτό τόν τομέα ήαναγνωρίστηκε ήπίσημα στις ήρχές του ήτους 1990 από τόν ήρόεδρο της Όμοσπονδιακής Κυβέρνησης της Γερμανίας με την ήπονομή της ήνάτατης ήιάκρικής της Γερμανικής Όμοσπονδιακής Κυβέρνησης. Ανέφερε λοιπόν στο Rothenburg ό τιμηθείς:

«Είναι ήνόητο να κάνουμε ήιάλογο όταν δεν ήγνωρίζουμε τόν ήλλο, όταν με ήαιδική ήφέλεια ήέομοιώνουμε τόν ήλλο με τόν ήαντό μας, ήωρίς να τόν ήγνωρίζουμε. Είναι ήνοησία να ήιστεύει κανείς ήτι ό ήλλος ήχει τούς ήιδιους ήσκοπούς, τις ήιδες ήατηγορίες ήκέψης και ήννοεί τα ήδια ήράγματα, ήταν ήρησιμοποiei τις ήιδες ήέξεις. Διάλογος είναι ήυνατός και ήναγκαίος μόνο όταν ήπάρχει ήύντροφος. Διάφορικά γίνεται ήντίπαλος ή ήντικείμενο ήροήλυτισμού».

(Συνεχίζεται)

Πρωτ. ANT. ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ

Δρ. Θεολ., Δρ. Φιλολ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τὸ Ζ' Πανελλήνιον Θεολογικὸν Συνέδριον.

Ἀπὸ 7ης μέχρι 9ης Σεπτεμβρίου 1990 διεξήχθησαν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ «Κάραβελ» αἱ ἐργασίαι τοῦ Ζ' Πανελληνίου Θεολογικοῦ Συνεδρίου, τοῦ ὁποῦν τὸ θέμα ἦτο «Ἡ Ὁρθοδοξία στὴν Ἐνωμένη Εὐρώπη». Τὸ Συνέδριον τοῦτο ὁργανώθη ὑπὸ τῆς «Πανελληνίου Ἐνώσεως Θεολόγων» καὶ ἐτέλει ὑπὸ τὴν Προεδρίαν καὶ τὰς πατρικὰς ἐδλογίας τοῦ κηρύξαντος τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν καὶ ἐνεργῶς μετασχόντος τῶν περισσοτέρων συνεδριῶν αὐτοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ. Ὡσαύτως οἱ σύνεδροι ἐδέχθησαν τὰς ἐδλογίας τῶν τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου καὶ ἄλλων Σεπτῶν Προκαθημένων διαφόρων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὅσων καὶ τῆς προσωπικῆς παρουσίας τῶν μετασχόντων αὐτοῦ Μακ. Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας κ.κ. Παρθενίου καὶ Ἰγνατίου καὶ πολλῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν.

Ἡ μεγάλη καὶ λαμπρὰ ἐπιτυχία τοῦ Συνεδρίου ὀφείλεται ἀφ' ἑνὸς εἰς τὸ πλῆθος τῶν μετασχόντων αὐτοῦ, οἵτινες ὑπερέβησαν τοὺς 2000, ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸ λίαν ἐπίκαιρον καὶ ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος θέμα του, τρίτον εἰς τὴν ὑψηλὴν ποιτικὴν στάθμην τῶν γενομένων εἰσηγήσεων καὶ τέταρτον εἰς τὰς ἐπακολοθούσας παρεμβάσεις καὶ λίαν διαφωτιστικὰς συζητήσεις, αἵτινες ἐμαρτύρουν τὸ προκληθὲν ζῶηρόν ἐνδιαφέρον.

Ἐπειδὴ τὸ παρὸν τεῦχος τῆς «Ἐκκλησίας» εὐρίσκειται ἐπὶ τοῦ πιεστηρίου, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ παρουσιάσωμεν τὸ Πρόγραμμα καὶ εὐνόπιον Χρονικὸν τοῦ συνεδρίου εἰς ἐπόμενον τεῦχος, περιοριζόμεθα ἐν τῷ παρόντι τεύχει εἰς τὸ νὰ δημοσιεύσωμεν τὴν σχετικὴν προσφώνησιν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἐπὶ τῇ ὑπ' αὐτοῦ κηρύξει τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου καὶ εἰς τὸ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν χαρὰν μας διὰ τὸ θέμα τοῦ Συνεδρίου, ὅπερ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1981 εἶχεν ἐπισημανθῆ ὑπὸ σειρᾶς ἄρθρων τοῦ περιοδικοῦ «Ἐφημέριος», ἀναιτωνθέντων ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Ὁρθοδοξία καὶ Εὐρώπη» (Ἀθήνα, 1983), καὶ προσφάτως ἔχει ἐξετασθῆ ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» διὰ σειρᾶς κυρίων ἄρθρων ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ πνευματικὰ θεμέλια τῆς Εὐρώπης».

«Ἐντίμως καὶ μὲ ἀπόλυτον ἀμεροληψίαν».

Ἐν τῇ παρατιθεμένῃ εἰς ἄλλην σελίδα προσφω-

νήσει τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεῖμ κατὰ τὴν κήρυξιν τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ «Ζ' Πανελληνίου Θεολογικοῦ Συνεδρίου» ὁ Προκαθημένος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπισημαίνει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὅτι «ἡ μέλλουσα Ἐνωμένη Εὐρώπη καλεῖται νὰ ἐπιτύχη ἐκεῖ ὅπου ἀπέτυχον ἄλλοι διεθνεῖς ὁργανισμοὶ καὶ προσπάθειαι. Ἀλλά, διὰ νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ ὁραματιζομένου οἰκοδομήματος τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης, πρῶτον τὸ ὁποῖον οὐχὶ ἅπαξ ἐπεχειρήθη εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς γῆς κατὰ καιρούς, ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς, ὀφείλομεν ἐγκαίρως νὰ μεριμνήσωμεν διὰ τὴν ὁρθὴν ὑποδομὴν τοῦ ἐπιλεγέντος πρὸς τοῦτο Χώρου. Διότι, τότε θὰ ἐλπίσωμεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὁράματος, ἐὰν ἐπιτευχθῆ ἡ ὁρθὴ καὶ ἀλάνθαστος ποιοτικὴ ὑποδομὴ ἀπὸ τοῦδε διὰ τῶν ἀναγκαίων ἡθικῶν, πολιτισμικῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ μέρους ἐθνικῶν προϋποθέσεων ἐκάστου λαοῦ ὡς πρὸς τὰ ἔθιμα καὶ τὴν θρησκείαν του, πρὸς διασφάλισιν γνησίας τῆς ταυτότητός του, μίαια τὸιαύτη προσεγμένη ποιοτικὴ ὑποδομὴ θὰ δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ τὴν ἐδραίωσιν τοῦ ὁραματιζομένου ἡνρηλοῦ Οἰκοδομήματος τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης καὶ μὲ συγκαταίτους μὲ ἀνθρώπινον πρόσωπον».

»Ἀλλὰ διὰ νὰ κατορθωθῆ κάτι τέτοιο, πρέπει ἐντίμως καὶ μὲ ἀπόλυτον ἀμεροληψίαν νὰ θάλουν ὅλοι τὰ χαριὰ τὸς κάτω, ἱστορικὰ καὶ πολιτισμικὰ καὶ θρησκευτικὰ».

Αἱ τελευταῖαι φράσεις ὑπενθυμίζουν τὴν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1979 πρωτοπορητικῶς σιταλίσαν πρὸς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Εὐρώπης ἐπιστολὴν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεῖμ. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, ἥτις ἀνεγνώσθη εἰς τὸ Ζ' Πανελλήνιον Θεολογικὸν Συνέδριον, κατὰ τρόπον ρηξικέλευστον ὑπεδείκνυε τὴν παρὰ τῇ ἔδρᾳ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος Ἰδρυσιν Διεκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις θὰ εἰσηγεῖτο τὴν ὁρθὴν ἐκκλησιαστικὴν πολιτικὴν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος.

Ἀπαιτοῦνται ἀγὼν καὶ προσευχή.

Τόσον ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ, ὅσον καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτιος κ. Σεβαστιανὸς ἐν τῷ Ζ' Πανελληνίῳ Θεολογικῷ Συνεδρίῳ ὑπέμνησαν τὸ ὑπὲρ τῶν ἀλυτρώτων ἀδελφῶν μας τῆς Β. Ἠπείρου

αίτημα. Τὸ αἶτημα τοῦτο ἔχει διατυπωθῆ ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δροῦνουπόλεως κ. Σεβαστιανοῦ διὰ τῶν ἐξῆς λόγων, οἱ ὅποιοι ἐγράφησαν ἐν ἐγκυκλίῳ του ἐξ ἀφορμῆς τῆς κατὰ τὴν 15ην Αὐγούστου ἐ.ξ. γενομένης ὁλονυχτίου ἀγρυπνίας ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Μολυβδοσκεπάστου (ζ' αἰῶνος), ἣτις ἀπέχει μόλις ὀλίγα μέτρα ἐκ τῶν ἐλληνοαλβανικῶν συνόρων:

«Στις χώρες τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης συνέβησαν πράγματα, πὸν πρὶν, ὄχι ἀπὸ λίγα χρόνια, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ περσινὸ καοκαίρι, θὰ ἐθεωροῦντο ἀπίστευτα καὶ ἀδιανόητα... Καὶ ὅμως, ἔγιναν πραγματικότης. Ἐ γ ι ν ε θ α ὤ μ α! Ναι, ὡς θαῦμα, μόνον, δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ τὸ ὅτι τὰ πανίσχυρα καὶ μὲ σιδηρᾶν πειθαρχίαν καὶ σκληρότητα καταδυναστεύοντα, ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, ἑκατομμύρια λαῶν μαρξιστικὰ καθεστῶτα θὰ ἐπιπλανώσαν χάριτος πύργος, τὸ ἓνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, οἱ δὲ τύραννοί των θὰ ἐτιμωροῦντο, ἄλλοι μὲν παραδειγματικά, ἄλλοι δὲ παραδινόμενοι εἰς τὴν χλεύην ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος!

«Καὶ τοῦτο τὸ θαῦμα δὲν ἦταν καὶ ὁ πὸς ὑλικῆς δυνάμεως καὶ βίας, ἀλλὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς θεορμῆς προσευχῆς τῶν καταδυναστευομένων λαῶν. «Ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι, καὶ ὁ Κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς» (Ψαλμ. λγ' 18).

«Τί δὲ νὰ εἴπωμεν καὶ διὰ τὰ γεγονότα τῆς Ἀλβανίας; Ποῖος ἐφρατάζειτο ποτέ, ὅτι θὰ συνέβαιναν τέτοιοι ξεσηκωμοὶ χιλιάδων ἀνθρώπων στὰ Τίρανα καὶ ἄλλαχοῦ; Ὁ ν τ ω σ χ ε ἰ ρ Κ υ ρ ῖ ο υ ἦ τ ι α ν, τ ὅ σ ο ν ο ἰ ξ ε σ η κ ω μ ο ἰ ὅ σ ο ν καὶ ἡ σ τ ἰ ἄ σ ι σ τ ὶ ὶ ν π ρ ε σ β ε ἰ ὶ ν σ τ ἰ ἄ Τ ἰ ρ α ν α. Ναι, οἱ ξένες πρεσβεῖες, ὄχι μόνον ἐδέχθησαν τοὺς φυγάδες, πὸν ἦταν καὶ χιλιάδες ἀκόμη, ἀλλὰ καὶ διεμαρτυρήθησαν οἱ Κυβερνήσεις τους εἰς τὸν Ο.Η.Ε. καὶ κατήγγειλαν τὰ ἀπάνθρωπα ἐγκλήματα τῶν Ἀλβανῶν τυράννων.

«Αὐτὰ, λέγομεν, δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο, παρὰ ἡ παρέμβασις τοῦ θείου παράγοντος. Καὶ ἀπὸ αὐτὰ παίρνομε δύναμι καὶ κουράγιο, ὥστε καὶ τὸν ἀγῶνα μας νὰ συνεχίσωμε μὲ ἀμείωτη ἔντασι πρὸς κάθε κατεύθυνσι, ἀλλὰ καὶ τὴν καταφυγὴν μας εἰς τὸν Θεὸν νὰ αὐξήσωμε —τόσον τὴν ἀτομικὴν, ὅσον καὶ τὴν ὁμαδικὴν— διὰ νὰ ζητήσωμε τὴν λύσιν τοῦ δράματος τῶν ἀδελφῶν μας».

Τιμητικαὶ διακρίσεις.

Τὸ Θεολογικὸν Τμήμα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀπεφάσισε τὴν ἀνακήρυξιν ὡς Ἐπιτίμων Διδακτόρων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Βαρθολομαίου, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μύρων κ. Χρυσοστόμου, τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβου, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἑλβετίας κ. Δαμασκηνοῦ, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονυσίου, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσοητίας κ. Χρυσοστόμου καὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορίνθου κ. Παντελεήμονος.

Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐξάρεται ἡ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν Θεολογίαν, τὴν Κοινωνίαν, τὴν καθ' ὄλον Ὁρθοδοξίαν καὶ τὴν Χριστιανικὴν Οἰκουμένην προσφορὰ διακεκριμένων Ὁρθόδοξων Ἱεραρχῶν. Ἡ πρὸς αὐτοὺς γενομένη τιμὴ ἀντανακλᾷ εἰς ὀλοκλήρον τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, ἣτις κοσμεῖται ὑπὸ πολλῶν Ἱεραρχῶν, οἱ ὅποιοι, ὡς καὶ οἱ ἰδιαιτέρως καὶ ἀντιπροσωπευτικὸν τρόπον τιμηθέντες καὶ τιμηθησόμενοι, διακρίνονται διὰ τὴν πλουσίαν ποιμαντικὴν, θεολογικὴν, συγγραφικὴν, κοινωνικὴν, διορθόδοξον καὶ διεκκλησιαστικὴν ἀκτινοβολίαν καὶ δρασίαν των.

Ἑργίης παιδεία.

Ἐνῶ ἡ μεγάλη πλειονοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἐδέχθη μετ' ἀνακουφίσεως τὴν ἐξαγγελίαν τῆς προθέσεως τοῦ Ἑπουργείου Θερησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας πρὸς λήψιν μέτρων διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῆς πρωτοβαθμίου καὶ δευτεροβαθμίου ἐκπαιδεύσεως, ἐπῆρξαν καὶ ὠρισιμένοι (προσοδευτικοί), οἱ ὅποιοι ἐπετέθησαν ἐναντίον τῶν μέτρων τούτων, ἰσχυριζόμενοι ὅτι δῆθεν πρόκειται... περὶ ἐπαναφορᾶς τοῦ Μεσαίωνα καὶ τοῦ «Βυζαντινισμοῦ», περὶ καταργήσεως τῆς ἐλευθερίας, περὶ καταπίσεως τῆς προσωπικότητος τῶν παιδιῶν καὶ τῶν νέων, περὶ ὀπισθοδρομῆσεως καὶ «σκοταδισμοῦ». Ἰδιαιτέρως οἱ προστάται αὐτοὶ τῆς διαλύσεως τῶν σχολείων κατέκριναν τὰ ἐξαγγελθέντα μέτρα περὶ σχολικῆς προσευχῆς, περὶ τακτικοῦ ἐκκλησιασμοῦ, περὶ ἐπάρσεως καὶ ὑποστολῆς τῆς σημαίας, περὶ σεμνῆς ἐνδυμασίας τῶν μαθητριῶν καὶ μαθητῶν κ.τ.λ.

Ἀλλὰ οἱ πολέμιοι τῆς χρήσεως τῶν μέτρων τούτων, οἱ ὅποιοι δὲν εἶναι μόνον «ἀριστεροὶ» προσκεκολλημένοι εἰς τὰς ὀπισθοδρομικὰς καὶ ἀπηρχαιωμένας ἀρχὰς τοῦ Μαρξισμοῦ, ἀλλὰ καὶ μερικοὶ ἀσυνεπεῖς ὁπαδοὶ τῆς λεγομένης «δεξιᾶς», λησμονοῦν ὅτι ἡ ἑργίης παιδεία ἰδίως εἰς τὰς πρώτας βαθμίδας

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Με τὸν καθιερωμένο Ἑσπερινὸ στὸ ναῖδριο τῆς Ἀγ. Τριάδος ἐώρτασαν οἱ πολύτεκνοι τῆς Μαγνησίας τὴν μνήμη τῶν ἁγίων 7 Μακκαθαίων παιδῶν τὸ ἀπόγευμα τῆς 31ης Ἰουλίου. Σεμνὴ ἡ παρουσία τῶν πολυτέκνων μὲ τὰ παιδιὰ των, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου κ. Γ. Πανταζῆν. Στὸν Ἑσπερινὸ ἐχοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Χριστόδουλος, ἐνῶ πολύτεκνοι ἱερεῖς συμμετείχαν. Ὁμιλῶν μετὰ τὴν ἀρτοκλασίαν ὁ Σεβασμιώτατος ἀνεφέρθη στοὺς ἐορταζομένους ἁγίους καὶ ἐτόνισε τὴν εὐσέθειάν των, ἡ ὁποία, ὅπως εἶπε, πρέπει νὰ γίνῃ καθημερινὸ βίωμα κάθε πολυτεκνης οἰκογένειας. Ἀκολουθῶς ὁ ὁμιλητὴς ἀνεφέρθη καὶ στὰ χρονίζοντα οἰκονομικὰ προβλήματα τῶν πολυτέκνων καὶ ἐζήτησε νὰ τοὺς περιβάλλει μὲ τὴν στοργὴν τῆς ἡ Πολιτεία, ἰδίως τώρα ποὺ τὸ δημογραφικὸ μας πρόβλημα ἐμφανίζει δξύτητα. Παραλλήλως ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Ἐκκλησία στέκεται στὸ πλευρὸ τῶν πολυτέκνων, τῶν ὁποίων τὰ αἰτήματα θεωρεῖ δίκαια καὶ ἄξια ἱκανοποίησεως.

Μετὰ τὸν Ἑσπερινὸν προσεφέρθησαν γλυκίσματα καὶ ἀναμυκτικά, ἐδόθη δὲ ἡ εὐκαιρία φιλικῆς ἀναστροφῆς τῶν πολυτέκνων μὲ τὸν Ποιμενάρχην μας καὶ συζητήσεως τῶν προβλημάτων ποὺ ἀντιμετωπίζει στὴ χώρα μας ἡ πολυτεκνικὴ οἰκογένεια.

(Ἐκ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

Ἱερά Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Με ἰδιαίτεραν ἐπιτυχίαν ἐπραγματοποιήθη εἰς τὸ Καλλιμανοπούλειον Ἐκκλησιαστικὸν Διακονικὸν Κέντρον Καλαβρύτων, ἀπὸ 4ης ἕως 9ης Ἰουλίου ἐ.ἔ. τὸ 10ον Σεμινάριον Πατερικῆς Θεολογίας, μὲ θέμα: «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ (329/30 - 390) Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΤΟΥ ΠΡΣΦΟΡΑ ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ». Τὸ Σεμινάριον ἐτελέσθη ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἔλλογμωτάτου κ. Στυλιανοῦ Παπαδοπούλου, Καθηγητοῦ τῆς Πατρολογίας εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, προσωπικῶς δὲ τοῦ σεπτοῦ Ποιμενάρχου μας κ. Ἀμβροσίου.

προϋποθέτει στοργικὴν χειραγωγίαν καὶ ποδηγεσίαν τῆς νεολαίας πρὸς τὰ ἰδεώδη καὶ τὴν βιωματικὴν ἐμπειρίαν καὶ πολιτισμικὴν παράδοσιν τῶν παρελθουσῶν γενεῶν. Ἐπίσης οἱ κατήγοροι τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας παραθεωροῦν διὸ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπάρξῃ πραγματικὴ ἑλληνικὴ παιδεία ἄνευ αὐτοδευόμευσεως καὶ πειθαρχίας, ἄνευ κατευθύνοντος καὶ προσανατολίζοντος ἀξιολογικοῦ προσανατολισμοῦ, ἄνευ καταπολεμήσεως τοῦ μηδενισμοῦ (νιχιλισμοῦ), ἄνευ χειραγωγούντων προτύπων καὶ προσώπων, τὰ ὁποῖα προσπαθοῦν νὰ κρούσουν εἰς τὴν ψυχὴν τῆς νέας γενεᾶς χορδὰς ἀντιστοιχοῦς πρὸς τὰς παλλομένας ἐν τῇ ἑλληνοχριστιανικῇ καὶ ἑλληνορθοδόξῳ ψυχῇ τοῦ Γένους.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος πρὸς τοὺς Νέους.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους, ἀπέστειλε πρὸς τοὺς Νέους ἀνοικτὴν ἐπιστολήν, ἐκτυπωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς 250.000 ἀντίτυπα. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀφοῦ ἀναφέρεται εἰς τὰ λάθη, τὰς ἐκτροπὰς καὶ τὰς ἐσφαλμένας ἐπιλογὰς τῶν νέων καὶ εἰς τὰς τραγικὰς ἀποτυχίας καὶ τὰ ἀδιέξοδα πολλῶν ἐξ αὐτῶν, ἐπισημαίνει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὰ ἐξῆς:

«Καὶ ὅμως ὑπάρχει ἐλπίδα, γιατί ὑπάρχει κάποιος, ποὺ ὄχι μόνο δὲν ἀντιμετωπίζει μὲ γλεύη καὶ κατηγορίες τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ ἀντίθετα ἀνοίγει τὴν ἀγκαλιά του καὶ μᾶς δέχεται ζεστὰ καὶ τρυφερὰ σ' αὐτὴν, ὅπως ἡ στοργικὴ μάνα σφιγγεῖ στὴν ἀγκαλιά τῆς τὸ ἀδύναμο, τὸ ἄρρωστο παιδί τῆς. Καὶ αὐτὸς ὁ Ἐνας, ποὺ ποτὲ δὲν ἀπορρίπτει καὶ ποτὲ δὲν ἀπωθεῖ, εἶναι ἡ Μεγάλῃ Μάνα μας, ἡ Ἁγία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας. Αὐτὴ ποτὲ δὲν καταδικάζει. Δέχεται πάντα τὴ μετάνοιά μας καὶ συγχωρεῖ ὅποιαδήποτε ἐκτροπή. Σκοπὸς τῆς ὑπάρξεώς τῆς δὲν εἶναι ἡ ἀπόρριψη καὶ ἡ καταδίκη, ἀλλὰ ἡ σωτηρία τοῦ ταλαιπωρημένου καὶ τραυματισμένου ἀνθρώπου. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς Μητέρα, δὲν κατακρίνει, δὲν στανρώνει, δὲν ἐξουθενώνει, ἀλλὰ προσφέρει τὸ αἷμα τοῦ δικοῦ τῆς στανροῦ, γιὰ νὰ ζωογονήσει καὶ νὰ σώσει τοὺς πάντας».

Δι' αὐτὸ προσθέτει ὁ Μακαριώτατος:

«Μὴ χάνετε, παιδιά μου, τὸ θάρρος σας. Μὴ πέφτετε ποτὲ σὲ ἀπογοήτευση, ἂν ὡς ἄνθρωποι κάπου παραπατήσατε. Γυρίστε ὅμως τώρα πίσω καὶ στρέψτε τὰ βλέμματά σας πρὸς τὸν φάρο τὸν ἄσβεστο καὶ αἰώνιο, τὴν Ἐκκλησία μας. Ἀκοῦστε τὸν Χριστὸ, σήμερον ποὺ μᾶς φωνάζει, διὸ, «ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς» (Ἰω. 8,12)».

Θέμα του Σεμιναρίου ήτο η μορφή και το έργο του μεγάλου Πατρός της Έκκλησίας και οικουμενικού διδασκάλου Γρηγορίου του Θεολόγου, του Ναζιανζηνού, ο οποίος έδωσε την Έκκλησία και τα Έλληνικά γράμματα τον δ' αιώνα μ.Χ.

Η επιλογή του θέματος δεν ήταν τυχαία. Έφέτος η Έκκλησία και η Θεολογική Έπιστήμη στην Ελλάδα και το έξωτερικό γιορτάζουν τα 1600 χρόνια απ' το θάνατο του μεγάλου Γρηγορίου, που συνέθετο το έτος 390 μ.Χ. Το ύψηλο επιστημονικό κύρος του Σεμιναρίου έκτος από την παρουσία του Καθηγητού κ. Στυλιανού Παπαδοπούλου έξησφάλισε και η συμμετοχή αρκετών Καθηγητών της Θεολογικής Σχολής, καθώς και άλλων επιστημόνων. Οί ανωτέρω με τις έμπεριστατωμένες εισήγησης των, τις παρεμβάσεις των και τη γόνιμη συμμετοχή των εις τας συζητήσεις, που ακολουθούν κάθε εισήγηση, προσέβαλαν πτυχές από την ζωή και το έργο του Γρηγορίου, όπως η δογματική διδασκαλία του, οι σχέσεις του με την φιλοσοφία της εποχής του, οι περι άσκήσεως και μαρτυρίου απόψεις του, οι αντίαιρετικοί του άγώνες, το φιλολογικό κάλλος των συγγραμμάτων του, η άποψη του για το ύψηλο λειτούργημα της Θεολογίας, οι επιδράσεις του σε μεταγενέστερους συγγραφείς κ.λπ.

Εις το Σεμινάριον έλαβον μέρος περισσότεροι από 70 σύνεδροι από την Ελλάδα και το Έξωτερικό. Άρκετοί ήσαν νεαροί πτυχιούχοι της Θεολογίας η επί πτυχίω φοιτητές και έχάρισαν με την παρουσία τους τη δροσιά και ζωντανία της νεότητας στο Σεμινάριο, ένω συγχρόνως έγυήθησαν, «πρός χαράν» όλων, ότι οί πολλοί θεράποντες της Θεολογίας θά βρούν τους άξιους συνεχιστάς των.

Έπικεφαλής του Σεμιναρίου ήτο ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Άμβρόσιος, ο οποίος με την όλη του στοργή και άγάπη συνέβαλε άποφασιστικά στην άπρόσκοπη διεξαγωγή του. Οί εργασίες διεξήχθησαν στο νεότευκτο Καλλιμανοπούλειον Έκκλησιαστικόν Διακονικόν Κέντρον (Γηροκομείον των Καλαθρύτων), στο όποιο επίσης έφιλοξενήθησαν τα μέλη του Σεμιναρίου. Οί ύπερσύγχρονες έγκαταστάσεις του Ίδρύματος, η αρχιτεκτονική του πρωτοτυπία, η άνεση των χώρων του και η άμετρη καλοσύνη και προθυμία του ύπηρετικού του προσωπικού άπέσπασαν το θαυμασμό, την εύγνωμοσύνη και τον δίκαιο έπαινο των συνέδρων. Πρόκειται για μιá άκόμη προσφορά της τοπικής μας Έκκλησίας ύπερ του λαού του Θεού, στη διακονία του όποιου έχει ταχθή και θά παραμένη στρατευμένη.

Παραλλήλως προς τας εργασίας του Σεμιναρίου, με την μέριμναν του Ποιμενάρχου μας, οί σύνεδροι έξεναγήθησαν εις τας Ίστορικές Μονάς της Έπαρχίας Καλαθρύτων, τόπου θυσίας Καλαθρυτινών και άλλους ιστορικούς χώρους της Έπαρχίας. Την Κυριακή, 8ην Ίουλίου, εις τον Μητροπολιτικόν Ί. Ναόν Κοιμήσεως της Θεοτόκου Καλαθρύτων έτελέσθη άρχιερατική θ. Λειτουργία ύπό του Σεβ. Ποιμενάρχου μας, τούς δε χορούς των Ίεροψαλτών έπλασιώσαν καλλίφωνοι θεολόγοι του Σεμιναρίου.

Την 11ην π.μ. έγένητο έπίσημος λήξις του Σεμι-

ναρίου με την παρουσία του Ύπουργού Δημοσίας Τάξεως κ. Ίωάννου Βασιλειάδη, του κ. Ίωάννου Άντωνοπούλου, Έπιθεωρητού Άστυνομίας Πελοποννήσου, του Δημάρχου Καλαθρύτων κ. Πάνου Πόλκα, του κ. Μωραΐτου, ειδικού Συμβούλου Ραδιοφωνίας του 5ου προγράμματος της Φωνής της Ελλάδος στην Άμερική, των Πολιτικών και Στρατιωτικών Άρχων της πόλεως. Κατά την λήξιν του Σεμιναρίου ώμίλησεν ο Πρόεδρος αυτού κ. Στυλιανός Παπαδόπουλος, ο Ύπουργός Δημοσίας Τάξεως, ο Δήμαρχος Καλαθρύτων και τέλος ο Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Άμβρόσιος, όστις ηύχαρίστησε τούς συνέδρους διά το ύψηλόν επιστημονικόν κύρος του Σεμιναρίου και την πλήρη έπιτυχίαν αυτού, καθώς και το προσωπικόν το όποϊόν έβελοντικώς έπεστρατεύθη διά την έξυτηρήσιν των συνέδρων.

—Προσκληθείς ύπό του Σεβ. Ποιμενάρχου μας κ. Άμβρόσιου, την 30ην Ίουλίου έπεσκέφθη την καθ' ήμáς Ί. Μητρόπολιν ο Σεβ. Μητροπολίτης Σηλυθρίας κ. Αϊμιλιανός, ο όποϊός έφιλοξενήθη εις την θερινήν έδραν του Μητροπολίτου μας εις Καλάθρυτα.

Κατά την ένταύθα παραμονήν του έπεσκέφθη την Γυναικείαν Κοινοβιακήν Ίεράν Μονήν Άγίου Ίωάννου του Θεολόγου Βερίνου, διά την όποιάν επιδεικνύει ιδιαίτερον ένδιαφέρον και ένισχύει εκάστοτε οικονομικώς. Κατά την έφετεινήν έπίσκεψιν προσέφεραν το ποσόν των 30.0000 έλβετικών Φράγκων ήτοι 3.350.000 δραχμάς διά την άνέγερσιν νέας πτέρυγος της Ίεράς Μονής.

(Έκ της Ί. Μητροπόλεως)

Ίερά Μητρόπολις Κορίνθου

Την Κυριακή 12.8.90 όργανώθηκε από την Ένοριακή Έπιτροπή Αίμοδοσίας του Ίερού Ναού Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κορίνθου έθελοντική αίμοδοσία που την πραγματοποίησε το κινητό συνεργείο Αίμοληψίας του Σταβίου Αίμοδοσίας του Γ. Κ. Ν. Κορίνθου.

Σε περίοδο θερινών διακοπών και ένω σε όλη την Ελλάδα επικρατεί μεγάλη έλλειψη αίματος, οί ένορίτες της Παναγίας Κορίνθου πρόσφεραν 145 μονάδες αίματος, κάνοντας πράξη το μήνυμα άγάπης που φύτρε ο Σεβ. Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελεήμων στις καρδιές τους. Χαρακτηριστική ήταν η προσέλευση καινούργιων Έθελοντών Αίμοδοτών που γεύτηκαν για πρώτη φορά την θαθεία ίκανοποίηση της προσφοράς. Οί περισσότεροι απ' αυτούς, δεκαεπτάχρονοι νέοι, άπέδειξαν με πόση ύπευθυνότητα, αλλά και ευαισθησία μπαίνουν στο στίβο της κοινωνίας.

(Έκ του Κεντρικού Γραφείου Αίμοδοσίας της Ί. Μητροπόλεως)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Η Ίερά Σύνοδος της Όρθοδόξου Έκκλησίας της Ρωσίας έδωκεν εις την δημοσιότητα την πληροφορίαν ότι τον Όκτώβριον του έτους 1989 ο έπίσκοπος του Λάθσθ κ. Ίωάννης BODNARCUC άπεχωρίσθη εκ της ένότητος της Έκκλησίας και αυτοανακηρύχθη άρχη-

γός της «Αυτοκεφάλου άποστολικής Έκκλησίας έλλη- νικο - ουκρανικού τύπου», ή όποία επί δεκαετίας ύ- πάρχει ήδη εις τό έξωτερικόν και δέν άναγνωρίζεται ύπό τών άλλων Όρθοδόξων Έκκλησιών. Η προανα- φερθείσα Έκκλησία ιδρύθη τήν έποχήν του τελευταίου πολέμου εις τήν Ούκρανία, δηλαδή όταν ή Έκκλησία εύρίσκετο ύπό τόν έλεγχον και διά τής συναινέσεως τών άρχόντων. Αί άναλαμβανόμεναι ύπό του νέου «άρχηγού» έργασιαί θά θεωρούνται άκυροι, έπειδή έχει καθαιρεθεί ύπό τής Έιερās Συνόδου.

—Διεθνής και διαχριστιανική συνδιάσκεψις συνε- κλήθη τήν περίοδον 14 - 19 Μαΐου 1990 πλησίον τής Μόσχας εις τήν ιεράν μονήν του πρίγκηπος Δανιήλ, 13ου αϊώνος. Η μεγάλη αυτή ιερά μονή τής Μόσχας άπό τήν έποχήν του Στάλιν μέχρι πρό όλίγων έτών ήτο φυλακή διά τά παιδιά τών πολιτικών κρατουμέ- νων. Σήμερον άποτελεί έδραν του Όρθοδόξου Πα- τριαρχείου τής Ρωσίας. Το συνέδριον ώργανώθη ύπό του Παγκοσμίου Συμβουλίου Έκκλησιών με θέμα: «Αί νέαι εξέλιξεις εις τās εύρωπαϊκάς σοσιαλιστικάς χώρας: πρόκλησις διά τήν μαρτυρία τής Έκκλη- σίας». Το θέμα περιελάμβανε τά έξής πέντε ση- μεία: 1) Πνευματική και οίκουμενική κατάστασις, 2) Οίκουμενικά προβλήματα τής κοινωνίας και τής Έκκλησίας, 3) Συμμετοχή του λαού εις τās κοινωνι- κάς εξέλιξεις, 4) Η σχέσις μεταξύ Έκκλησίας και Πολιτείας και 5) Η θέσις και ή δράσις τής Έκκλη- σίας. Εις τήν συνδιάσκεψιν τής Μόσχας έλαθον μέ- ρος άντιπροσωπείαι εκ τής Βουλγαρίας, Τσεχοσλοβα- κίας, Άνατολικής Γερμανίας, Γιουγκοσλαβίας, Πο- λωνίας, Ρουμανίας, Ούγγαρίας, Σοβιετικής Ένώσεως (Ρωσίας, Γεωργίας, Λιθουανίας), Άγγόλας, Κούβας και Αιθιοπίας. Τήν έναρξιν του συνεδρίου εκήρυξεν ό Σεβ. Αρχιεπίσκοπος κ. Κύριλλος, πρόεδρος του τμή- ματος Έξωτερικών υποθέσεων του Πατριαρχείου τής Μόσχας, και έγινε άναφορά εις τās δυσκόλους κα- ταστάσεις, ύπό τās όποιās έζησεν και έδρασεν ή Έκ- κλησία εις τά όλοκληρωτικά συστήματα ύπό τήν δι- κτατορία τών κομμουνιστικών κομμάτων. Η ιδεολο- γική άποκλειστικότης του κομμουνιστικού συστήμα- τος προκάλεσεν εις τήν Έκκλησίαν μεγίστας άδικίας, έπειδή έφηρμόσθη ή καταπίεσις επί τής θεανθρωπίνης ύποστάσεώς της. Η θία επί τής Έκκλησίας ιδιαιτέ- ρως είναι φανερά εις τήν άρπαγήν τής ακινήτου εκ- κλησιαστικής περιουσίας, ή όποία ειχεν ως σκοπόν τήν οικονομικήν πώχευσιν και καταστροφήν τής Έκ- κλησίας.

Εις τήν νέαν κατάστασιν, μετά μακράν περίοδον τυραννίας, ή Έκκλησία στερεΐται ύλικού και έμψύχου δυναμικού, διά του όποίου θά ήδύνατο επιτυχώς νά άν- ταποκριθί εις τās νέας δυνατότητας δράσεως. Η Έκ- κλησία θά άναγκασθί νά μοχθήσθι διά τήν καθολικήν της άνανέωσιν. Έξεφράσθη ή έλπις ότι ή Ρωμαιοκα- θολική Έκκλησία δέν θά εκμεταλλευθί τήν νέαν κα- τάστασιν διά τήν ένίσχυσιν και επέκτασιν τής έξου- σίας της, αλλά άντιθέτως θά συνεχίση τήν όδόν τής οίκουμενικής συνεργασίας μετά τής Όρθοδόξου και τής Προτεσταντικής Έκκλησίας. Το συνέδριον έληξεν

με κοινήν άκολουθίαν εις τόν ιερόν ναόν τών Άγίων Πάντων τής ιερās μονής του πρίγκηπος Δανιήλ.

—Διά πρώτην φοράν μετά τήν ίδρυσιν τής Σοβιε- τικής Ένώσεως δέν ύπάρχουν εις τήν χώραν αυτήν πολίται καταδικασθέντες διά θρησκευτικούς λόγους εις τās φυλακάς. Ούδεις πλέον οδηγείται εις τās ψυ- χιατρικάς κλινικάς έξ αίτίας τής πίστεώς του.

—Οί πιστοί τής Όρθοδόξου Έκκλησίας τής Ρωσίας επιθυμούν νά επιστραφή εις τό Ζάγκορσκ ή παλαιά όνομασία «Φυτώριον του άγίου Σεργίου». Το μέρος τουτο εύρίσκεται πλησίον τής Έκκλησιαστικής Άκα- δημίας και τής ιερατικής σχολής τής Μόσχας. Εις τήν ιεράν μονήν εύρίσκονται τά λείψανα του άγίου Σεργίου Ραντονιέσκι, μεγάλου άγίου του 14ου αϊώ- νος, ό όποιος άνήγειρεν εκεί τήν ιεράν μονήν τής Άγίας Τριάδος. Η όνομασία Ζάγκορσκ έδόθη τό έ- τος 1930 πρός τιμήν του προέδρου του κομμουνιστι- κού κόμματος τής Μόσχας, ό όποιος έφονεύθη τό έ- τος 1919 και ούδεμίαν σχέσηιν ειχε με τό μέρος τουτο.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Έιρά Μητρόπολις Μόρφου

Πρός τόν Γενικό Γραμματέα τών Ηνωμένων Έ- θνών Πέρεζ ντε Κουεγιαρ, ό Σεβ. Μητροπολίτης Μόρ- φου κ. Χρύσανθος άπέστειλε τήν κατωτέρω έπιστολή, άντίγραφο τής όποιās κοινοποίησε, ζητώντας συμπα- ράσταση, και προς τούς Άρχηγούς τών Όρθοδόξων και μή Έκκλησιών, τό Π.Σ.Ε., τό Εύρωπαϊκό Κοινο- βούλιο, τό Συμβούλιο τής Εύρώπης κ.λπ.

«Έξοχότατε,

Με τήν έπιστολή μου αυτή επιθυμώ νά διαβιθάσω προς σάς, και, μέσω ύμών, προς τόν Όργανισμό τών Ηνωμένων Έθνών τή σφοδρή μου διαμαρτυρία για τίς πρόσφατες έέργειες και άποφάσεις τών Τουρκι- κών κατοχικών στρατευμάτων στην Κύπρο και τής ού- τω καλούμενης τουρκοκυπριακής διοίκησης τής θό- ρειας Κύπρου, που έχχουν σκοπό νά μετατρέψουν και νά χρησιμοποιοήσουν τό Μητροπολιτικό Μέγαρο τής Έιερής Μητρόπολης Μόρφου, τό όποιο βρίσκεται στην κατεχόμενη πόλη τής Μόρφου, σε γραφεία, όπως ισχυ- ρίζονται, τής Τουρκικής ψευδοδημοτικής άρχής τής πόλης τής Μόρφου.

»Αυτές οι νέες έέργειες και πράξεις τών τουρ- κικών στρατευμάτων, και τών ύποτακτικών τους, άπο- τελούν μιάν άκόμη έέργεια άπό μέρους τους, που σκοπό έχει νά εξαφανίσει και νά καταστρέψει τούς θησαυρούς και τά ιδρύματα τής πολιτισμικής και θρησκευτικής μας κληρονομιάς και νά αλλάξει τό δημογραφικό χαρακτήρα τής κατεχόμενης θόρειας Κύπρου.

»Τό Μητροπολιτικό Μέγαρο τής Έιερής Μητρόπο- λης Μόρφου, Έξοχότατε, δέν είναι μόνο ή έπίσημη κατοικία του εκάστοτε Έλληνορθόδοξου Μητροπολί- τη τής Έιερής Μητρόπολης Μόρφου, αλλά σε αυτό στε- γάζονται τά γραφεία τής έν λόγω Μητρόπολης, και φυλάσσονται τά αρχεία της, καθώς έπίσης και μιá

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Π. Β. Πάσχου, ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΡΩΝ ΕΓΚΑΛΩΠΙΣΜΑ, ἤτοι Ὑμναγολογικά εἰς τὸν Νεομάρτυρα ἁγ. Θεοφάνη, μετὰ τῆς Ἀκολουθίας καὶ τοῦ Βίου του (EDITIO PRINCEPS), «Θεολογία» 59 (1988) σ. 829 - 879.

Ἡ πρὸ πάντων μελέτη τοῦ γνωστοῦ ἀγιολόγου Καθηγητῆ κ. Π. Β. Πάσχου, πού προσφεύστατα τιτλοφορεῖται «Ὁσιομαρτύρων ἐγκαλλώπισμα», πλουτίζει τὸ λευμῶνα τῶν ἀθλητῶν καὶ ἡρώων τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ μὲ νέα εὐδιδαστά ἄνθη, ὅπως εἶναι τὰ ἀνέκδοτα καὶ ἄγνωστα μέχρι τώρα ὑμνογραφικὰ καὶ συναξαριογραφικὰ κείμενα τοῦ νεομάρτυρα Θεοφάνη.

Ἡ ἐργασία διαιρεῖται βασικὰ σὲ δύο μέρη: Α', στὰ ἐκτενῆ Πρὸ λε γ ὀ μ ε ν α (σελ. 829 - 842) καὶ Β', στὴν ἔκδοσιν τῶν κειμένων (Ἀ κ ο λ ο υ θ ί α καὶ Β ί ο ς, σελ. 843 - 869). Τῇ μελέτῃ κλείνουν τὸ πολὺ χρήσιμο γιὰ τέτοιες ἐργασίες INCIPITARIUM τῶν τροπαρίων (σελ. 870 - 871) καὶ διαφωτιστικοὶ ἐκτὸς κειμένου πίνακες χαρακτηριστικῶν φύλλων τῶν χειρογράφων (Μ. Βατοπ. 797 καὶ Κ/πόλεως, Μετοχ. Παναγ. Τάφου 339) πού χρησιμοποιοῦν ὁ συγγραφέας.

Στὰ Προλεγόμενα ὁ σ. ἐξετάζει καὶ λύνει μὲ μεθοδικότητα, ἐπιστημονικὴ ἀκρίβεια καὶ τεκμηρίωση ὅλα τὰ προβλήματα, παλαιογραφικὰ, φιλολογικὰ (ῥφος, γλῶσσα κ.ἄ.), ἱστορικά, χρονολογικὰ καὶ προσωπογραφικά, ὅσα σχετίζονται μὲ τὸ νεομάρτυρα Θεοφάνη καὶ μὲ τὰ ὑμναγολογικὰ κείμενα πού ἀναφέρονται σ' αὐτόν.

Μὲ βάση ἐσωτερικὰ ὑφολογικὰ στοιχεῖα ὁ σ. διαπιστώνει ὅτι δημιουργὸς καὶ τῶν δύο κειμένων, Ἀκο-

λουθίας καὶ Βίου, πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἀναγραφόμενος στὴν ἀκροστιχίδα τοῦ κανόνα ἀγνωστίτης, πιθανότατα, μοναχὸς ἢ ἱεροδιάκονος Σ υ ν έ σ ι ο ς. Τέλος, μὲ τὴ γλαφυρότητα καὶ πυκνότητα πού διακρίνει τὸ λόγο του, ὁ σ. δίνει σύντομο ἀλλὰ ὀλοκληρωμένο βιογραφικὸ σχεδιάγραμμα τοῦ νεομάρτυρα, ὅπως αὐτὸ προκύπτει ἀπὸ τὸ Συναξάριο καὶ τὴν Ἀκολουθία συμπληρωματικὰ.

Ἰδιαιτέρως σημασίας εἶναι ἡ συμβολὴ τοῦ σ. στὴ διακρίθωσιν καὶ ἀποσαφήνισιν ἀμφισβητούμενων στοιχείων, ὅπως ἡ πατρίδα (Καλαμίττα καὶ ὄχι Καλάδριττα) σελ. 834 - 836) καὶ ὁ χρόνος ἄθλησης (1588 καὶ ὄχι 1559, ὅπως εἶχε γίνῃ δεκτὸ μέχρι τώρα) σελ. 837 - 838) τοῦ νεομάρτυρα.

Ἡ ἔκδοσιν τῶν κειμένων, ἰδιαιτέρως προσεγγμένη καὶ τυπογραφικὰ καλαίσθητη, ἀκολουθεῖ ὅλους τοὺς κανόνες τῆς σύγχρονης φιλολογικῆς καὶ κριτικῆς μεθόδου. Τὰ τροπάρια τῆς Ἀκολουθίας, ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ μεταχείριση ποιητικῶν κειμένων, δημοσιεύονται σὲ στίχους, ἀνάλογα μὲ τοὺς εἰρμούς καὶ τὴ μουσικὴ τους. Ἡ ἔκδοσιν βασίζεται σὲ παλαιὸ ἀγιορευτικὸ χειρόγραφο (Μ. Βατοπ. 797, ἔτος 1618), πού χρονικὰ δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὸν βιογραφούμενο ἅγιον († 1588) καὶ ἀποτελεῖ, κατὰ συνέπεια, υπεύθυνη καὶ ἀξιόπιστη πηγή.

Γενικὰ ἡ ἀγιολογικὴ αὐτὴ μελέτη τοῦ κ. Π. Β. Πάσχου διακρίνεται γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ τῆς πληρότητα καὶ μέθοδο καὶ μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθεῖ ὑποδειγματικὴ στὸ εἶδος τῆς.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ζ. ΣΟΦΙΑΝΟΣ, δ. Φ.

Διευθυντῆς τοῦ Κέντρου Ἐρεῦνης
τοῦ Μεσαιωνικοῦ καὶ Νέου Ἑλληνισμοῦ
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

πλούσια συλλογὴ βυζαντινῶν καὶ ἄλλων εἰκόνων, καὶ μιὰ πλούσια βιβλιοθήκη.

»Ὡς Μητροπολίτης τῆς Ἱερῆς Μητρόπολης Μόρφου καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν χιλιάδων Ἑλληνορθόδοξων μελῶν τοῦ Θρησκευτικοῦ μου ποιμνίου τῆς Ἱερῆς Μητρόπολης Μόρφου, κάμνω θερμὴ ἔκκλησιν πρὸς τὴν Ἐξοχότητά σας, καί, μέσῳ ὑμῶν πρὸς τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη, καὶ ζητῶ τὴν ἄμεση καὶ ἀποτελεσματικὴ ἐπέμβαση ὄλων σας, ὥστε νὰ σταματήσει καὶ νὰ ἀποφευχθεῖ ἡ καταστροφὴ καὶ ἀλλοίωσις ἀπὸ τοὺς Τούρκους τῶν πολιτισμικῶν καὶ θρησκευτικῶν μας θησαυρῶν, κέντρων καὶ Ἰδρυμάτων, πού συστηματικὰ καὶ μὲ πολὺ καλὰ μελετημένο σχέδιο οἱ Τούρκοι προσπαθοῦν νὰ ἐξαφανίσουν.

»Ἐξοχότατε, οἱ Πολιτισμικοὶ καὶ Θρησκευτικοὶ μας θησαυροί, ὅπου καὶ ἂν θρίσκονται στὴ μικρὴ μας νῆσο, δὲν ἀνήκουν μόνο σὲ μᾶς, ἀλλὰ ἀνήκουν καὶ σὲ ὀλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα. Εἶναι γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο, πού ἡ δική σας ἄμεση καὶ ἀποτελεσματικὴ ἐπέμβαση δὲν εἶναι μόνο πλήρως δικαιολογημένη, ἀλλὰ, κάτω ἀπὸ τὶς δοσμένες συνθήκες, καὶ ἐπιβεβλημένη.

»Ἀναμένουμε τὶς ἄμεσες ἐνέργειές σας στὴ θερμὴ μας αὐτὴ ἔκκλησις.

Εὐρύχου, 27 Ἰουλίου 1990

Μὲ ἐκτίμησιν,
† Ὁ Μόρφου ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 37, πρρ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως τακτι-

κοῦ Ἐφημερίου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Γεωργίου - Κυνοσάργους, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσιν τὴν Ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34/1α τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18ῃ Ἰουλίου 1990

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Δημητρίου Χρ. Καπαδόχου, Ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης στὴν Κέρκυρα ἀπὸ τοὺς Μεγάλους Πρωτοπαπάδες τῆν Ἑνετικὴν περίοδο (1604 - 1797): Σύμφωνα μὲ ἀνεκδότα ἔγγραφα τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Κερκύρας. Διδακτορικὴ Διατριβή. Ἀθήνα, 1990, σελ. 606, σχ. 8ο Μ.

Μετὰ τὴν κατάκτηση τῆς Κέρκυρας ἀπὸ τὸν Κάρολο Ἀνδεγαυὸ (1267), ἡ κοινωνία, ἀλλὰ κυρίως ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία, ὑφίστανται θεμελιώδεις ἀλλαγές, πὺν μὲ τὸν καιρὸ τὶς ὁδήγησαν σὲ περιπέτειες πέντε καὶ πλέον αἰῶνων. Εἰδικὰ ἡ Ἐκκλησία ὑπέστη διοικητικὰς ἀλλαγές, περιορισμοὺς, καταπιέσεις καὶ ταπεινώσεις, πληρώνοντας ἔτσι τὸ τίμημα τῆς ἐμμονῆς της στὴν Ὁρθοδοξία. Τὸ καθεστῶς αὐτὸ ἄρχισε ἀμέσως μετὰ τὸ 1267. Ὁ Κάρολος Ἀνδεγαυὸς ἀπέπεμψε τὸν ὀρθόδοξο ἐπίσκοπο, ἱδρυσεν λατινικὴ ἐπισκοπὴ καὶ ἀνεγνώρισε τὸ δυτικὸ δόγμα ὡς ἐπικρατοῦσα στὴ νῆσο θρησκεία. Τὴν ἐκκλησιαστικὴ αὐτὴ κατάσταση διατήρησαν καὶ οἱ Βενετοί, ὅταν κατέλαβαν ὀριστικὰ τὴν Κέρκυρα τὸ 1386. Λόγω, ὅμως, τῆς γενικώτερης πολιτικῆς τῆς Βενετίας ἐναντι τῆς παπικῆς ἐπιρροῆς καὶ τῆς διοικητικῆς τῶν κυριάρχων τῆς νήσου γιὰ τὴν πρόληψη ἐκδηλώσεως πολιτικῶν παθῶν ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων Ὁρθόδοξων, τὰ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας μέτρα ὑπέστησαν αἰσθητὴ χαλάρωση.

Ὁ σκοπὸς τῆς καταργήσεως τοῦ ὀρθόδοξου ἐπισκόπου στὴν Κέρκυρα, ἀπὸ τὸν Κάρολο Ἀνδεγαυὸ, ἦταν «να προσφέρῃ εἰς τὸν Πάπαν ὀλόκληρον τὸν λαὸν τῆς πόλεως καὶ τῆς νήσου Κερκύρας» (Α. Χ. Τσιτσά. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κερκύρας κατὰ τὴν Λατινοκρατίαν 1267 - 1797, Κέρκυρα 1969, σ. 84), κάτι ὅμως πὺν δὲν κατόρθωσε νὰ πετύχει γιὰτὶ ὁ λαὸς μὲ τοὺς ἀγῶνες του ἀπέτρεψε κάθε σχέδιο ὑπαγωγῆς του στὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία. Πέτυχε, μάλιστα, νὰ ἔχει δικό του θρησκευτικὸ ἀρχηγό, ἐκλεγόμενον ἀπὸ κληρικολαϊκὸ σῶμα ἐκλεκτόρων, τὸν Μεγάλον Πρωτοπαπᾶ, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐπισκοπικὴ ἐξουσία πλὴν τῶν χειροσο-

γιῶν. Ὑπὸ τὴν ἐξουσία του ὑπήγγοντο δέκα Πρωτοπαπάδες τῆς ὑπαίθρου, οἱ ὁποῖοι ἦταν οἱ Ἐπίτροποι τοῦ στὴν περιφέρειαν.

Πέρα ἀπὸ τὶς συνήθειες θρησκευτικῆς ἀρμοδιότητος, σημαντικὴ γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἱστορία τῆς Κέρκυρας ὑπῆρξε ἡ δικαστικὴ δικαιοδοσία τοῦ Πρωτοπαπᾶ, στὴν ὁποία ἀναφέρεται ἡ διδακτορικὴ διατριβὴ τοῦ κ. Δ. Καπαδόχου πὺν ὑπεβλήθη ἐπιτυχῶς στὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τὸ δικαστήριον τοῦ Μ. Πρωτοπαπᾶ ἐξεδίδεκε διαφορὰς στὶς ὁποῖες οἱ διάδικοι ἦταν κληρικοὶ ἢ μοναχοὶ ἢ μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑπῆρχαν καὶ κληρικοὶ ἢ μοναχοὶ. Βεβαίως κυρία δικαιοδοσία ἀσκοῦσε ἐπὶ τῶν κληρικῶν καὶ τῶν μοναχῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ θεμάτων οἰκογενειακοῦ δικαίου, ἐγκλημάτων κατὰ τῶν ἡθῶν καὶ πολλῶν ἄλλων.

Ὁ συγγραφέας, στὴν πρωτότυπη αὐτὴ μελέτη, κατόρθωσε μέσα ἀπὸ τὰ πρωτοπαπαδικὰ ἔγγραφα τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Κερκύρας, νὰ συλλέξει, νὰ ἀξιολογήσει καὶ νὰ παρουσιάσει κατὰ τρόπο συστηματικὸ ὕλικὸ ἀπ' τὸ ὁποῖο ἀποδεικνύεται ἡ ὑπαρξὴ τοῦ θεσμοῦ καὶ τὸ δίκαιο πὺν ἐφάρμοσε. Σημαντικὴ εἶναι ἡ ἀποκάλυψη ὅτι στὰ Ἐπτάνησα δὲν ἐσῆργεσε τὸ βυζαντινὸ δίκαιο, ὅπως ἐπιστευέτο, ἀλλὰ διατηρήθηκε ἡ παράδοση τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων καὶ λειτουργήσε ὀργανωμένη ἐκκλησιαστικὴ δικαιοσύνη. Ἀκόμη ἡ ἐρευνα παρουσιάζει, μέσα ἀπὸ τὰ δημοσιεύμενα ἔγγραφα, μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν κοινωνία, τὰ ἥθη καὶ τὰ ἔθιμα τῆς Κέρκυρας σὲ μιὰ περίοδο μάλιστα κατοχῆς ἀπὸ δυτικὸν κατακτητὴ, καθὼς καὶ τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴ διατήρηση τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἔτσι ὅχι μόνον ὁ νομικός, ἀλλὰ καὶ ὁ ἱστορικός καὶ ὁ θεολόγος ἔχουν νὰ ἀντλήσουν πολλὰ ἀπὸ τὴ μελέτη τοῦ κ. Δ. Καπαδόχου, ὁ ὁποῖος ἐργάσθηκε ἐπὶ σειρά ἐτῶν μὲ μόχθο καὶ ἀγάπη γιὰ τὸ ἀντικείμενον καὶ στὸ τέλος τὸ ἐπεξεργάσθηκε μὲ ἐπιμέλεια καὶ ἐπιστημονικὴ εὐαισθησία. Δικαίως ἡ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ ἀπένευμε τὸν τίτλον τοῦ διδάκτορα.

Γ. Θ. ΠΡΙΝΤΖΙΠΑΣ

Έχοντες ύπ' όψιν τās διατάξεις τών άρθρων 37, παρ. 2, καί 67 του Ν. 590/1977, «Περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος», ώς καί τās διατάξεις τών άρθρων 33 καί 34 του ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού «Περί Έιερών Ναών, Ένοριών καί Έφημερίων», προκειμένου, ίνα προθώμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίου πρός πλήρωσιν κενής θέσεως τακτικού Έφημερίου έν τώ Έιερῶ Ναῶ Κοιμησεως Θεοτόκου - Ταύρου, καλοῦμεν τούς βουλομένους, ίνα καταλάβωσιν τήν Έφημεριακήν ταύτην θέσιν καί έχοντας τά ύπό του άρθρου 34/1α του αὐτοῦ ώς άνω Κανονισμού προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός άπό της δημοσιεύσεως της παρούσης προκηρύξεως εις τό Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ύποβάλωσιν ήμίν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Έν Αθήναις τῆ 23ῆ Ιουλίου 1990

† Ο Αθηνών ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Έχοντες ύπ' όψιν τās διατάξεις: α) τών άρθρων 38, παρ. 2, καί 67 του Ν. 590/1977, β) του Ν. Δ. 1398/1973, γ) του Ν. 673/1977 ώς καί τήν ύπ' άριθ. 2799/16.12.1982 Απόφασιν Ημῶν «Περί κατανομής τών οργανικών θέσεων Διακόνων εις Ένοριακούς Έιερους Ναούς της Έιερᾶς Αρχιεπισκοπῆς Αθηνῶν», καί προκειμένου, ίνα προθώμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίου πρός πλήρωσιν της κενής θέσεως τακτικού Διακόνου έν τῶ Ι. Ν. Κοιμ. Θεοτόκου - Φανερωμένης - Χολαργοῦ, καλοῦμεν τούς βουλομένους, ίνα καταλάβωσιν τήν Διακονικήν ταύτην θέσιν καί έχοντας τά ύπό του άρθρου 34/1α του ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού, «Περί Έιερών Ναών, Ένοριών καί Έφημερίων», προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός άπό της δημοσιεύσεως της παρούσης προκηρύξεως εις τό Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ύποβάλωσιν ήμίν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Έν Αθήναις τῆ 22α Αύγουστου 1990

† Ο Αθηνών ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Έιερὰ Μητρόπολις Τριφυλίας καί Όλυμπίας

Έχοντες ύπ' όψιν τās διατάξεις: α) τών άρθρων 38, παρ. 2, καί 67 του Ν. 590/1977, β) του Ν. Δ. 1398/1973, γ) του Ν. 673/1977 καί προκειμένου ίνα προθώμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίου πρός πλήρωσιν της κενής θέσεως τακτικού Διακόνου έν τῶ Ι. ναῶ Εισοδίων της Θεοτόκου Φιλιατρῶν, καλοῦμεν τούς βουλομένους ίνα καταλάβωσιν τήν Διακονικήν ταύτην θέσιν καί έχοντας τά ύπό του άρθρου 34/1β' του ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού «Περί Έιερών Ναών, Ένοριών καί Έφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός άπό της δημοσιεύσεως της παρούσης προκηρύξεως εις τό Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ύποβάλωσιν ήμίν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Έν Κυπαρισσίᾳ τῆ 12ῆ Ιουλίου 1990

† Ο Τριφυλίας καί Όλυμπίας ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Έιερὰ Μητρόπολις Μυτιλήνης

Έχοντες ύπ' όψι τās διατάξεις του άρθρου 38 παρ. 2 του Ν. 590/1977 «περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος» καί τών άρθρων 33-37 του ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού της Έιερᾶς Συνόδου «περί Έιερών Ναών, Ένοριών καί Έφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τās κενās οργανικές θέσεις τακτικῶν έφημερίων τών Έιερῶν Ναῶν 1) Μεταμορφώσεως Μεγαλοχωρίου 2) Άγίας Παρασκευῆς Άκρασίου καί 3) Άγίας Μαρίνης της όμωνύμου Κοινότητας,

καλοῦμεν τούς βουλομένους καί έχοντας τά κανονικά καί νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός άπό της δημοσιεύσεως της παρούσης έν τῶ Περιοδικῶ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ύποβάλωσιν τά άπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τών άνωτέρω κενῶν θέσεων.

Έν Μυτιλήνῃ τῆ 17ῆ Ιουλίου 1990

† Ο Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Έχοντες ύπ' όψι: 1) τās διατάξεις του Π. Δ. 1398)73 «περί συστάσεως οργανικῶν θέσεων Διακόνων παρὰ τῆ Έιερᾶ Αρχιεπισκοπῆς Αθηνῶν καί ταις Έιερᾶς Μητροπόλεσι της Έκκλησίας της Ελλάδος». 2) τήν ύπ' άριθμ. 1342)76 ήμετέραν άπόφασιν, 3) τās διατάξεις της ύπ' άριθμ. 2104)76 Έγκυκλίου της Έιερᾶς Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος «περί άναδιαρθρώσεως τών οργανικῶν θέσεων Διακόνων», 4) τās διατάξεις του άρθρου 1 του Ν. 673)77 «περί άνακατανομής καί ρυθμίσεως οργανικῶν τινων θέσεων Διακόνων» καί 5) τās διατάξεις τών άρθρων 33, 34, 36 καί 37 του ύπ' άριθμ. 2)69 Κανονισμού «περί Έιερῶν Ναῶν, Ένοριών καί Έφημερίων», προκειμένου νά προθώμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίου Διακόνου πρός πλήρωσιν της κενής οργανικής θέσεως του Έιερῶ Ναοῦ Άγίου Γεωργίου Πολυχνίτου καί Άγίου Συμεῶν Μυτιλήνης, καλοῦμεν τούς βουλομένους καί έχοντας τά ύπό του Νόμου όριζόμενα προσόντα όπως έντός μηνός άπό της δημοσιεύσεως της παρούσης προκηρύξεως έν τῶ Δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ύποβάλωσιν ήμίν σχετικήν αίτησιν μετὰ τών νομίμων δικαιολογητικῶν.

Έν Μυτιλήνῃ τῆ 23 Ιουλίου 1990

† Ο Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

Έιερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Έχοντες ύπ' όψι τās διατάξεις του άρθρου 38 παρ. 2 του Ν. 590/1977 «περί Καταστατικού Χάρτου της Έκκλησίας της Ελλάδος» καί τών άρθρων 33-37 του ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού της Έιερᾶς Συνόδου «περί Έιερῶν Ναῶν, Ένοριών καί Έφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τήν κενήν οργανικήν θέσιν τακτικού έφημερίου του Έιερῶ Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ της Θεοτόκου Ανθούσης, καλοῦμεν τούς βουλομένους καί έχοντας τά κανονικά καί νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός άπό της δημοσιεύσεως της παρούσης έν τῶ Περιοδικῶ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ύποβάλωσιν τά άπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν της άνωτέρω κενής θέσεως.

Έν Καλαμάτᾳ τῆ 30ῆ Ιουλίου 1990

† Ο Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν Ἁγίου Νικολάου τῆς Ἑνορίας Κροκεῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 1ῃ Αὐγούστου 1990

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν α) Προφήτου Ἡλίου τῆς Ἑνορίας Κονιδίτης καὶ β)

Ἁγίων Θεοδώρων τῆς Ἑνορίας Πικουλιανίων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 4ῃ Σεπτεμβρίου 1990

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Κιρκιζατῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Πρεβέζῃ τῇ 8ῃ Αὐγούστου 1990

† Ὁ Νικοπόλεως ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Λαγκαδᾶ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγίας Κυράνης Ὁσσης, 2) Ἁγίου Γεωργίου Μονολόφου καὶ 3) Ἁγίου Γεωργίου Ἐξαμιλίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Λαγκαδᾷ τῇ 10ῃ Αὐγούστου 1990

† Ὁ Λαγκαδᾶ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Πατρῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/77 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», 2) τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ 3) τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1398)73, προκειμένου νὰ πληρώσωμεν α) τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Ἐγλυκάδος, β' θέσις, 2) Βασιλικῆς, 3) Ἁγ. Φανουρίου Πατρῶν, γ' θέσις, 4) Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Γλαύκου, β' θέσις, 5) Μιντιλογλίου, β' θέσις, 6) Ἀναλήψεως Ψαροφαΐου, β' θέσις, 7) Λεύκας, β' θέσις, 8) Κ. Ἀχαΐας, 9) Λαμπιρίου, 10) Χαρυγῆς, 11) Σταυροῦ Δρεσβαινῶν, 12) Ἐλαιοχωρίου, 13) Καρυᾶς Δύμης, 14) Τσουκαλείκων 15) Ἰσώματος καὶ β) τὰς ὀργανικὰς θέσεις Διακόνων τῶν Ἱ. Ναῶν: 1) Παναγίας Ἀλεξιωτίσης καὶ 2) Εὐαγγελιστρίας Πατρῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πάτραις τῇ 22ῃ Αὐγούστου 1990

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ζακύνθου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου, Καθεδρικοῦ (β' θέσις), καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 23ῃ Αὐγούστου 1990

† Ὁ Ζακύνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων

33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικές θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν α) Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀλλῆς Μεριᾶς, β) Ἁγ. Παρασκευῆς Δρακείας καὶ γ) Κοιμ. Θεοτόκου Πτελεοῦ, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Βόλῳ τῆ 27ῃ Αὐγούστου 1990

† Ὁ Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ζιχνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις α) τῶν ἀρθρῶν 38, παραγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ Τιμίου Σταυροῦ Μητροπόλεως,

καλοῦμεν τοὺς θουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 34/ιβ' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρῶξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παραγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικές θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Κοιμήσεως Θεοτόκου Δασωτοῦ καὶ 2) Ἁγίου Νικολάου Περιθωρίου,

καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Νέᾳ Ζίχνη τῆ 28ῃ Αὐγούστου 1990

† Ὁ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κεφαλληνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παραγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἐυαγγελιστρίας - Ἀναλήψεως (Μητροπολιτικός) Ἀργοστολίου,

καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημο-

σιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῆ 28ῃ Αὐγούστου 1990

† Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἄρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παραγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Γραμμεινίτης,

καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἄρτῃ τῆ 31ῃ Αὐγούστου 1990

† Ὁ Ἄρτης ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παραγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικές θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Παναγίας τῆς Δεξιᾶς, 2) Παναγίας τῶν Χαλκέων, 3) Παναγούδας, 4) Νέας Παναγίας, 5) Ἁγίων Νικολάου - Δημητρίου καὶ 6) Ἁγίας Κυριακῆς, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῆ 4ῃ Σεπτεμβρίου 1990

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ὁ Β'

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις α) τῶν ἀρθρῶν 38, παραγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἱ. ναοῖς 1) Ἁγίας Τριάδος, 2) Ὁσίας Ξένης, 3) Παναγίας τῆς Ἀχειροποιήτου, καὶ 4) Νέας Παναγίας,

καλοῦμεν τοὺς θουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικές ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 34/ιβ' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρῶξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῆ 4ῃ Σεπτεμβρίου 1990

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ὁ Β'

Ἱερά Μητρόπολις Λήμνου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἀγ. Τριάδος Μυρίνης, 2) Κοιμ. Θεοτόκου Μυρίνης, 3) Εἰσοδ. Θεοτόκου Βάρους, 4) Ἀγ. Δημητρίου Κοντοπουλίου, 5) Εὐαγγ. Θεοτόκου Μούδρου, 6) Ἀγ. Δημητρίου Παναγίας, 7) Εἰσοδ. Θεοτόκου Πορτιανοῦ, 8) Ἀγ. Ἀναργύρων Δάφνης, 9) Κοιμ. Θεοτόκου Κορνοῦ, 10) Ἀγ. Δημητρίου Λύχνων, 11) Ἀγ. Δημητρίου Πλάκας, 12) Ἀγ. Νικολάου Σκανδάλης, 13) Κοιμ. Θεοτόκου Τσιμανδρίων, 14) Ἀγ. Ἰωάννου φυσίνης καὶ 15) Ἀγ. Γεωργίου Ἀγγαριῶν, καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Μυρίνῃ τῇ 4ῃ Σεπτεμβρίου 1990

† Ὁ Λήμνου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Λάμπης καὶ Σφακίων

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 5)1990 Πράξεως ἡμῶν προκηρυσσομεν τὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν «Ἀγ. Τριάδα» Δρυμίσκου Ἀγ. Βασιλείου καὶ προσκαλοῦμε τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβουν αὐτὴν ὅπως ἐνεργήσουν κατὰ Νόμον διὰ τὰ περαιτέρω.

Σπῆλι, 22 Ἰουνίου 1990

† Ὁ Λάμπης καὶ Σφακίων ΕἰΡΗΝΑΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν: 1) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 36)1989 ἀπόφασιν ἡμῶν «Περὶ κατανομῆς τῶν διακονικῶν θέσεων» καὶ 2) τὰς διατάξεις 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων», προκηρυσσομεν τὰς διακονικὰς θέσεις τῶν Ἱερῶν ναῶν: α) Ἀγίου Ἰωάννου Ἀνωγείων καὶ β) Ἀγίου Γεωργίου Περάματος καὶ καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

† Ὁ Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προκηρυσσομεν τὰς κενὰς ἐφημεριακὰς θέσεις τῶν Ἱερῶν ναῶν: α) Ἀγίου Ἀντωνίου Πρασσῶν καὶ β) Ἀγίου Νικολάου Σκεπαστῆς καὶ καλοῦμεν τοὺς θουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

† Ὁ Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου ΘΕΟΔΩΡΟΣ

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Παραμυθίας ΤΙΤΟΣ

† Ὁ Γρεβενῶν ΣΕΡΓΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότ. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Ἐσωτερικῶς: Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.

B) Ἐξωτερικῶς: Δολλάρια 20 ἑτησίως.

Τιμὴ ἑκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγελίου Δ. Θεοδώρου, Τὰ πνευματικὰ θεμέλια τῆς Εὐρώπης.

Ἡ Δ.Ι.Σ. τῆς 134ης περιόδου (1.9.90 - 31.8.91).

Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, Χαίρειτός πρὸς τὸ Ζ' Πανελλήνιον Θεολογικὸν Συνέδριον.

Τοῦ Ἀὐτοῦ, Τρεῖς ποιμαντορικὰ ἐγκύκλιαι.

Μητροπ. Πατρῶν Νικοδήμου, Ἱερά Ἀκολουθία ὑπὲρ τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος.

Μητροπ. Λεοντοπόλεως Τιτοῦ, Διὰ τὴν ἐπιείκελσιν τῆς Ἀλεξανδρείας εἰς τὴν φήμην του χαρακτηρίζεται καὶ «Κριτὴς τῆς Οἰκουμένης».

Ι. Μ. Χατζηφώτη, Ἡ ποιμαντορικὴ ἐπίσκεψις τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκονμ. Πατριάρχου κ.κ. Δημητρίου εἰς Η.Π.Α.

Ἀρχιμ. Ἰγνατίου Λάππα, Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ Μητροπολίτης Νικαίας Γεώργιος.

Γεωργίου Ν. Λιλαίου, Γνωμοδότηση.

Κ. Δ. Κωνσταντινίδη, Ὁ Χριστιανισμὸς ὡς παράγων ψυχικῆς ὑγείας.

Πίναξ ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφήν εἰς τὸν κατάλογον ἐκλογίμων.

Ἀρχιμ. Νικ. Πρωτοπαπᾶ, Ἡ τορπίλη πρὸς τὴν Παναγία.

Πρωτοπρ. Ἀντωνίου Ἀλεξίουπολίτου, Εἰσβολὴ τῶν αἰρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας στίς χώρες τοῦ Ἀνατ. Συνασπισμοῦ.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισίαι.

Παράρτημα.